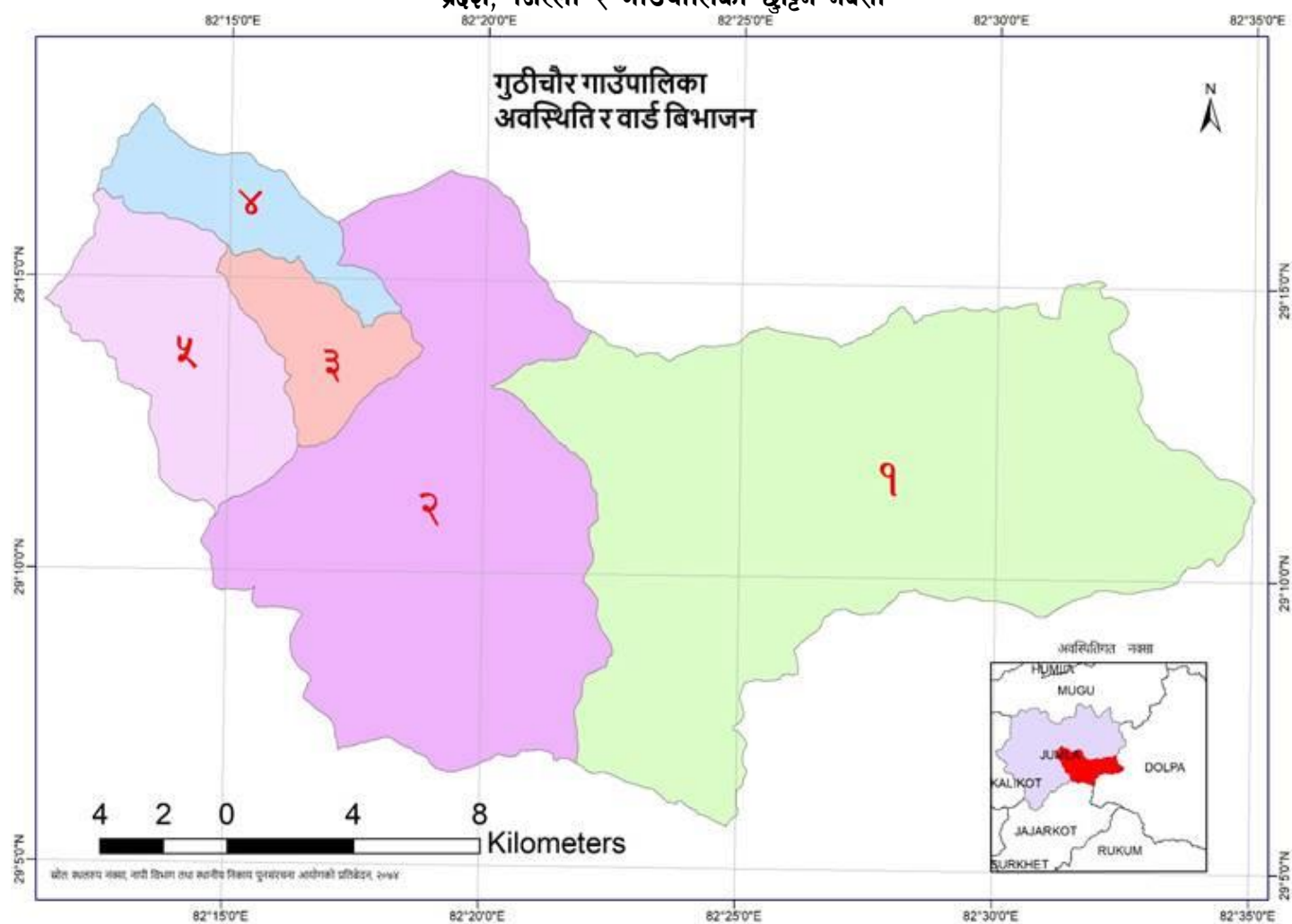

गाउँ वस्तुगत विवरण २०७५

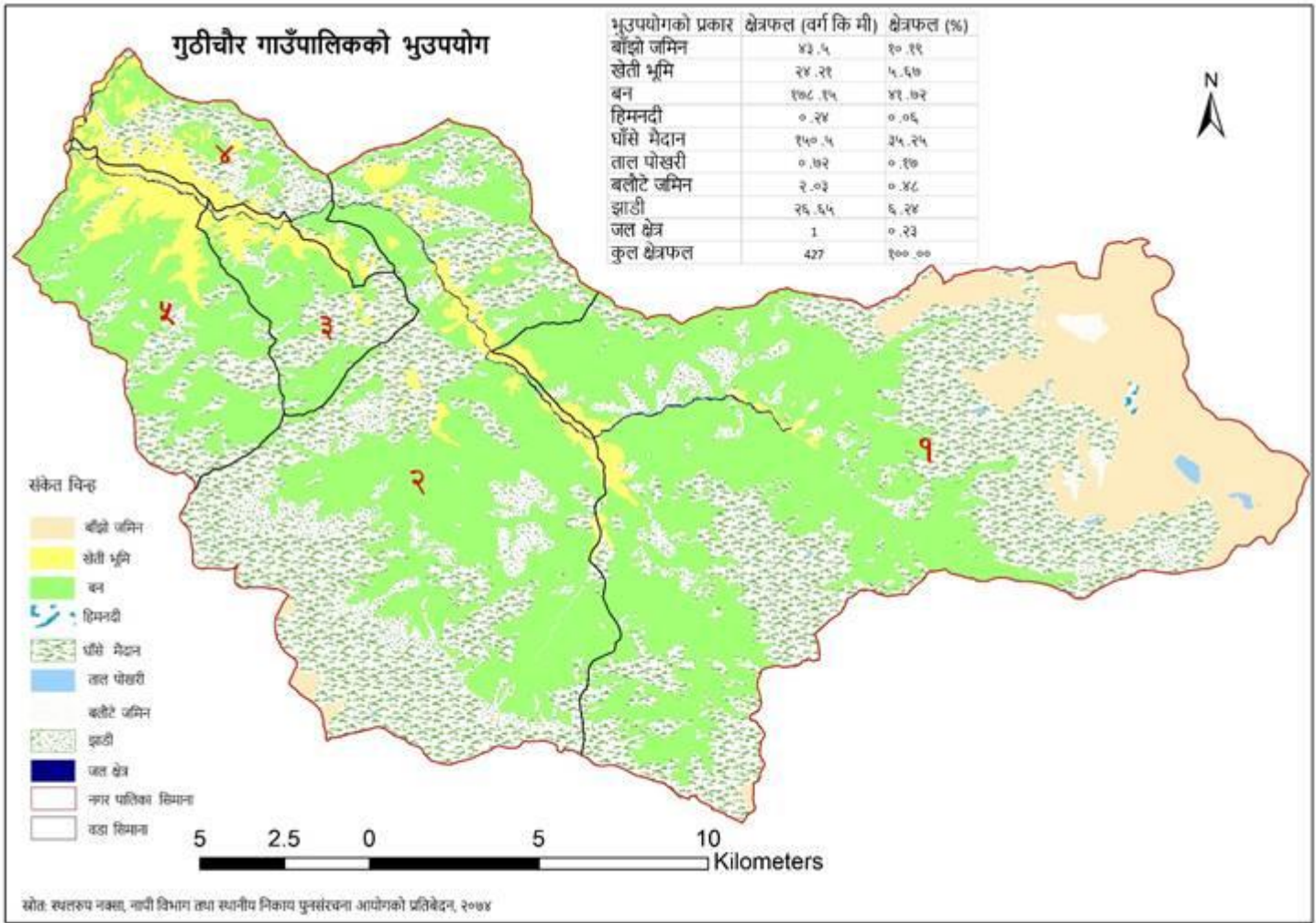

गुठिचौर गाउँपालिका
जुम्ला, कर्णाली प्रदेश
२०७५ जेष्ठ

प्रदेश, जिल्ला र गाउँपालिका छुट्टिने नक्सा

भू-उपयोग नक्सा

दस्तावेज	गाउँ वस्तुगत विवरण (Village Profile Document)
प्रकाशक	गुठिचौर गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
सहायक	प्रकाशकमा
प्राविधिक सहयोग	सामुदायिक विकास कार्यक्रम Community Development Programme (CDP) सम्पर्क ठेगाना: विश्व खाद्य कार्यक्रम (डब्लु एफ पी) पो ब.नं. १०७, चाकुपाट, ललितपुर सम्पर्क : +९७७ ०१-५२६०६०७/५२६०६९३ Website: www.wfp.org
मिति	२०७५ जेष्ठ
वेबसाइट	http://www.guthichaurmun.gov.np/

गुठिचौर गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय गुठिचौर, जुम्ला कर्णाली प्रदेश

प्रकाशकीय

नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७२ र तत्सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था बमोजिम सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माण मार्फत जन आकांक्षा सम्बोधनको ऐतिहासिक अवभारा नव निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूमा रहेको छ । वर्तमान संघीय शासन व्यवस्थाको रूपमा स्थानीय तह, प्रदेश र संघ माझ समन्वय, सहकार्य र सह अस्थित्वको सिद्धान्तका आधारमा शासन संचालनको अपेक्षा गरीए जस्तै स्थानीयस्तरमा पनि राजनीतिक दल, विषयगत निकाय, समुदायमा आधारित संस्था, स्थानीय समुदाय, नीजि क्षेत्र र विकास साभेदार तथा गैसससँगको निकटतम सहकार्य र समन्वयबाट अपेक्षित परिवर्तन सुनिश्चित हुने विश्वास गर्न सकिन्छ । स्थानीय सरकार संचालनको बलियो आधार तयार गरी सेवा प्रवाह र विकास निर्माण प्रभावकारी गराउन गाउँपालिकाको समग्र पक्षको क्षेत्रगत तथा खण्डकृत तथ्यांक खुल्ने गरी वस्तुगत विवरण वा पार्श्वचित्र तयार गर्नु अत्यन्त महत्वपूर्ण कार्य हो । यहि कुरालाई नेपाल सरकारले नीतिगत निर्णय र मार्गदर्शनका आधारमा सचेत समेत गराएको छ । गाउँ विकासको विद्यमान स्थितिको विश्लेषण गरी गाउँ विकासको प्रयासलाई दिशानिर्देश गर्न एकीकृत, आवधिक तथा वार्षिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा, योजनाको नतिजामूलक अनुगमन तथा गाउँ विकासका प्रयासहरूको प्रभावको लेखाजोखा गर्न गाउँ वस्तुस्थिति विश्लेषण विवरण तयार तथा अद्यावधिक गर्नु जरुरी रहेको छ ।

गुठिचौर गाउँपालिकाको समग्र नेतृत्व, विषयगत कार्यलय तथा गाउँ विकासका समग्र सरोकारवालाको सहयोग तथा सहकार्य र सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमको प्राविधिक सहयोगमा गुठिचौर गाउँपालिका गाउँ वस्तुगत विवरण (Village Profile) तयार गरिएको छ । यस वस्तुगत विवरणले यस क्षेत्रको सेवा प्रवाह, नीति निर्माण, आन्तरिक आय वृद्धि तथा विकास प्रकृयालाई मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिएको छु । यसका अतिरिक्त, गाउँ विकासका लागि सहकार्य गर्ने अन्य निकाय लगायत गैसस तथा विकास साभेदारका लागि पनि उल्लेखित विवरण महत्वपूर्ण र सहयोगी हुनेछ । यस गाउँपालिकाको विकास र सम्मृद्धिको सपना सबैको एकता, साभा प्रयास र प्रतिवद्धता बाट प्राप्त हुने कुराको पुनः स्मरण गर्न चाहन्छु ।

अन्त्यमा, वस्तुस्थिति विवरण तयारीको कार्यमा सहयोग र परामर्श प्रदान गर्ने गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरु, राजनीतिक दल, कर्मचारी र प्राविधिक सहयोग गर्ने सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमका प्राविधिक सहयोगकर्ता सहित सबैको योगदानको उच्च कदर गर्दै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !

.....
अध्यक्ष
हरि बहादुर भण्डारी

गुठिचौर गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय गुठिचौर, जुम्ला कर्णाली प्रदेश

दुई शब्द

संविधानले व्यवस्था गरे बमोजिम जनताको सबैभन्दा निकटको सरकारका रूपमा गाउँपालिका स्थानीय शासन संचालन र व्यवस्थापनका लागि नयाँ अनुभवका साथ अगाडी बढिरहेका छ । विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका अतिरिक्त साधन र स्रोतको सीमा भित्र रहेर शासन संचालन र व्यवस्थापन चुनौतिपूर्ण कार्यका रूपमा देखिएको छ । जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई संघीय प्रणालीको सुदृढीकरण, दीगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पुरा गर्ने दिशामा महत्वपूर्ण जिम्मेवारी गाउँपालिकामा रहेको छ । स्थानीय तहमा अन्तरनिहित अधिकार तथा अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषयलाई विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाले रेखांकन गरेको छ । स्थानीय शासन ऐन संसदमा विचाराधिन रहेको र प्रदेशस्तरीय संयन्त्र तथा कानून तयार नभइ सकेको हालको अवस्थामा नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७२ ले अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषय प्रष्ट पाउँदै वस्तुगत विवरण तयारी र अद्यावधिक गर्नु पर्ने कुरालाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ । संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले वस्तुगत विवरण तयारी गर्न सचेत गराइ यसको ढाँचा समेत उपलब्ध गराएको वर्तमान अवस्थामा समग्र गाउँपालिकाको विकासको अवस्था र वस्तुगत स्थिति भल्किने खण्डीकृत तथ्यांक सहितको क्षेत्रगत विवरण खुल्ने वस्तुगत विवरण तयार गरी अद्यावधिक गर्दै लैजानु आवश्यक छ ।

गुठिचौर गाउँपालिकाले तयार गर्ने वस्तुगत विवरणले नीति, कानून, मापदण्ड र योजना निर्माणका अतिरिक्त कार्यान्वयन र नियमनका लागि आवश्यक सूचना प्रदान गर्नेछ । यस विवरणले गाउँपालिकाको विकासमा समन्वय र सहकार्य गर्ने निकाय तथा विकास साभेदार गैसस, नीजि क्षेत्रलाई समेत मार्गदर्शन प्रदान गर्ने अपेक्षा गरेको छ । समय, स्रोत र साधनको सिमितता बावजुद सरोकारवालासँगको छलफल र द्वितीय तथ्यांकको उपयोग गरी तयार गरीएको यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीको पहिलो प्रयास सफल भएकोमा खुशि व्यक्त गर्न चाहन्छु । पहिलो प्रयास भएका कारणले वस्तुगत विवरणमा हुन सक्ने कमि कमजोरीहरूलाई क्रमशः सुधार र अद्यावधिक गर्दै लगिने छ ।

अन्तमा, वस्तुगत विवरण तयारी कार्यमा नेतृत्वदायी भूमिका खेल्ने अध्यक्ष तथा उपाध्यक्ष लगायत सबै निर्वाचित पदाधिकारी, कर्मचारी र सबै सरोकारवाला तथा प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्ने सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमका प्राविधिक सहयोगकर्ता सबैलाई सबैलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । आगामी दिनमा सबैको साथ र सहयोगले गाउँपालिकाको शासन सञ्चालन र व्यवस्थापन प्रकृया सहज र उत्साहप्रद हुनेछ भन्ने अपेक्षा राखेको छु ।

धन्यवाद !

प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
केशव राज शर्मा

गाउँपालिकाको संक्षिप्त भलक

विषय क्षेत्र	विवरण
भौगोलिक तथा प्राकृतिक	अक्षांश तथा देशान्तर : २९ डिग्री ५ मिनेट ४५ सेकेन्ड देखि २९ डिग्री १७ मिनेट ४५ सेकेन्ड उत्तरी अक्षांश र ८२ डिग्री ११ मिनेट ३० सेकेन्ड देखि ८२ डिग्री ३५ मिनेट ० सेकेन्ड
	क्षेत्रफल - ४२७ वर्ग किमि
	उचाई - करिब २२०० मिटर देखि ३९०० मि
	जलवायु - शितोष्ण तथा ठण्डा
	भू उपयोग (%) - वन : ५२.३२ कृषि : २६.९ चरण : १८.१७ जल : ०.२५
	साबिकका गाविस - गुठिचौर, गजडाकोट र देउपालगाउँ
जनसाङ्ख्यिक	जनसंख्या - पुरुष : ५७५६ महिला : ५५८९ जम्मा : ११३४५
	घरपरिवार संख्या - २२५५
	जनघनत्व - ६३.८३ जना प्रति वर्गकिलोमिटर
	लैङ्गिक अनुपात - १०३.०३
आर्थिक	प्रमुख पेशा - कृषि तथा पशुपालन
	उत्पादन (क्विन्टल) - खाद्यान्न : २६४७५, फलफुल : ७०६२, मासु (मासिक) : २५३.७५ दुध : ६०३ लि.(दैनिक)
	प्रमुख पर्यटकीय क्षेत्र - चोत्रा हिल्सा ताल, गुठिचौर उपत्यका, धौलिगाड, नौमूल
सामाजिक	शैक्षिक संस्था संख्या - बाल विकास केन्द्र : ३ विद्यालय : १२ क्याम्पस : ०
	साक्षरता दर - महिला : ५९.६७ पुरुष : ८१.३९ जम्मा : ७०.४९
	स्वास्थ्य संस्था संख्या - अस्पताल : ० प्रास्वाके : ० स्वास्थ्य चौकी : ३ सा.स्वा.ई : ०
	प्रमुख रोगव्याधी - भाडा पखाला र ग्यास्ट्रिक
	पाइपको धारावाट खानेपानी उपयोग (%) - ९९.३३
	शौचालयको उपयोग (%) - फलस् भएको : २.९७ साधारण : ९२.८२ नभएको : ४.२१
	प्रमुख धार्मिक सम्पदा - गुम्बा चोत्रा, गुम्बा डिल्लीकोट, गुठिचौर, बुडुमष्ट, चिमारा मालिका, गौरीघाट
भौतिक	सडक (किमी) - कच्ची : १६६
	खाना पकाउने उर्जा उपयोग (%) - दाउरा : ९८.९४ एलपिम ग्याँस : ०.८९
	वत्ती बाल्ने उर्जा उपयोग (%) - विजुली : ७७.५२ सोलार : १७.८७
	मोबाइल सेवामा पहुँचको अवस्था (%) : ४०.४७
	घरको प्रकार (%) :
	जगको आधारमा: माटो/ढुङ्गा : ९६.८५ सिमेन्ट : १.६४ फेम स्ट्रकचर : ०.०० लोड वेयरिङ्ग : ०.०० काठको खम्बा : ०.५१
	छानोको आधारमा: फुस/खर : ० जस्ता/च्यादर : ३१.८८ टालय/ढुङ्गा : ० आरसीसी ढलान : ०.४ काठ : ०.८ माटो : ६५.२३
वातावरण र विपद्	वन क्षेत्र : ३१९० हेक्टर
	महत्वपूर्ण जैविक सम्पदा : रातो पण्डा, कस्तुरी, भारल, रतुवा, चितुवा, भालु, घोरल, बंदेल, डाँफे, मुनाल, कालिज, लोठे सल्लो, पाखनवेद, हातेजडी, सतुवा, पाँचऔले, अत्तिस, टिमुर र बाज, गुराँस, सल्लो, उत्तीस, देवदार
	मुख्य विपद् र क्षति : विपद्: पहिरो क्षति: रु. ३८००००/-
संस्थागत	गाउँ/नगरपालिका कार्यालय - स्थान : धलमुडी सम्पर्क नं. :
	वडा संख्या : ५
	क्रियाशिल अ/गैसस वा कार्यक्रम : २
	वार्षिक बजेट :

विषय सूची

परिच्छेद १: परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ उद्देश्य	२
१.३ कानूनी तथा नीतिगत आधारहरु	२
१.४ तयारीका चरण	२
१.४.१ सम्झौता तथा सहमती निर्माण	२
१.४.२ गाउँस्तरीय अभिमुखिकरण	३
१.४.३ तथ्यांक संकलन	३
१.४.४ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण	३
१.४.५ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी	३
१.४.६ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन	४
१.४.७ गाउँ वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी	४
१.५ सीमा	४
परिच्छेद २: गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था	५
२.१ भौगोलिक अवस्थिति	५
२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण	५
२.३ राजनीतिक अवस्थिति	५
२.४ धरातलीय अवस्था	६
२.५ प्राकृतिक सम्पदा	६
२.६ साँस्कृतिक उत्कृष्टता	६
२.७ विकासका संभावनाहरु	७
२.८ मानव विकास सूचकांक, औषत आयु र गरिबी	७
परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था	८
३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था	८
३.२ घरमुलीका आधारमा घरपरिवार संख्या	८
३.३ उमेर अनुसार जनसंख्याको अवस्था	८
३.४ जातजातीका आधारमा घरपरिवार विवरण	९
३.५ जातजातीका आधारमा जनसंख्या विवरण	९
३.६ अपांगताका आधारमा जनसंख्याको अवस्था	१०
३.७ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण	१०
३.८ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण	१०
३.९ बसोबासको अवस्था सम्बन्धी विवरण	११
३.१० वैवाहिक स्थिति	११
३.११ व्यक्तिगत घटना विवरण (२०७४ चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)	१२
परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था	१३
४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण	१३
४.१.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण	१३
४.१.२ जग्गाको किसिम	१३
४.१.३ सार्वजनिक जग्गाको विवरण	१३
४.१.४ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण	१४
४.१.५ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन	१४
४.२ कृषि तथा पशु विकास	१४
४.२.१ सिंचाई सुविधाको उपलब्धता	१४
४.२.२ कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	१५
४.२.३ अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण	१५

४.२.४ फलफुल, तरकारी, नगदेवाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण.....	१६
४.२.५ पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था.....	१६
४.२.६ मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था.....	१७
४.२.७ पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार.....	१७
४.२.८ माछापालन सम्बन्धी विवरण.....	१७
४.२.९ कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भरताको अवस्था.....	१८
४.२.१० कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धीत मानव संसाधन.....	१८
४.२.११ कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा.....	१८
४.२.१२ पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा.....	१९
४.२.१३ आधुनिक कृषि तथा पशुपालन फर्म सम्बन्धी विवरण.....	१९
४.२.१४ कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धीत सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण.....	१९
४.२.१५ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण.....	२०
४.२.१६ वैदेशिक रोजगारमा गएकाहरुको विवरण.....	२०
४.२.१७ उद्योग सम्बन्धी विवरण.....	२१
४.२.१८ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण.....	२१
४.२.१९ पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण.....	२२
४.२.२० होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण.....	२२
४.२.२१ आयात तथा निर्यातको अवस्था.....	२३
४.३ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम.....	२४
४.३.१ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण.....	२४
४.३.२ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण.....	२४
४.४ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण.....	२५
४.५ वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार विवरण.....	२५
४.६ वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण.....	२५
परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था.....	२७
५.१ शैक्षिक तथा मानव संसाधन विकास.....	२७
५.१.१ जनगणना २०६८ अनुसार पाँच वर्ष भन्दा माथिको साक्षरताको विवरण.....	२७
५.१.२ हालको साक्षरताको अवस्था.....	२७
५.१.३ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण.....	२७
५.१.४ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण.....	२८
५.१.५ विद्यालयको भौतिक अवस्था.....	२८
५.१.६ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण.....	२९
५.१.७ शिक्षक विवरण.....	३०
५.१.८ शिक्षक दरवन्दी सम्बन्धी विवरण.....	३१
५.१.८ शैक्षिक उपलब्धि दर सम्बन्धी विवरण.....	३१
५.१.९ विद्यार्थी सुविधा सम्बन्धी विवरण.....	३२
५.१.१० शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धीत विवरण.....	३२
५.१.११ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण.....	३३
५.१.१२ छात्रवृत्ती तथा लक्षित सुविधाको विवरण.....	३३
५.१.१३ बाल विकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण.....	३४
५.१.१४ सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सम्बन्धी विवरण.....	३४
५.१.१५ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था.....	३४
५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण.....	३५
५.२.१ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण.....	३५
५.२.२ उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाहरु.....	३५
५.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध जनशक्ति विवरण.....	३६
५.२.४ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था.....	३६

५.२.५ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण.....	३६
५.२.६ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण.....	३७
५.२.७ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था	३७
५.२.८ गाउँपालिका भित्रमा देखा परेका प्रमुख रोग र उपचार सम्बन्धी विवरण	३८
५.२.९ मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण	३८
५.२.१० परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था.....	३९
५.२.११ जीवन बिमा सम्बन्धी विवरण	३९
५.३ सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था.....	४०
५.४ खानेपानी तथा सरसफाई	४०
५.४.१ खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार	४०
५.४.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था	४०
५.५ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन	४१
५.५.१ युवा क्लब सम्बन्धी विवरण	४१
५.५.२ युवा सर्जनशिलता, उद्यमशिलता र परिचालन विवरण	४१
५.५.३ खेलमैदान, पिकनिक स्थल तथा मनोरन्जन स्थल सम्बन्धी विवरण	४१
५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति.....	४१
५.६.१ स्थानीय चाँडपर्व जात्रा र मेला	४१
५.६.२ शवदाह स्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण	४१
५.६.३ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण	४२
५.७ छाउप्रथाको अभ्यास.....	४२
५.७.१ छुई हुने र छाउ गोठमा बस्ने महिला सम्बन्धी विवरण.....	४२
५.७.२ छाउ गोठको प्रकार र अभ्यास सम्बन्धी विवरण	४३
परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति.....	४४
६.१ वन क्षेत्रको अवस्था.....	४४
६.१.१ जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण	४४
६.१.२ वनजन्य उत्पादन विवरण	४५
६.२ जडिबुटीको विवरण.....	४५
६.३ चरन क्षेत्र.....	४५
६.४ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन	४६
६.४.१ विपदको प्रभाव.....	४६
६.४.२ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण	४६
६.४.३ विपदबाट मानवीय क्षती.....	४७
६.४.४ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय	४७
६.४.५ विपदको असर सम्बन्धी विवरण	४७
६.४.६ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार.....	४८
६.५ जलश्रोत तथा जलाधार क्षेत्र र उपयोगको स्थिति	४८
६.६ भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण	४९
परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था.....	५०
७.१ यातायात पूर्वाधार.....	५०
७.१.१ सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था.....	५०
७.१.२ पैदल मार्ग.....	५०
७.१.३ पुल तथा पुलेसा	५१
७.१.४ सवारी रुटको विवरण	५२
७.१.५ गाउँ क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन	५२
७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा.....	५२
७.२.१ इन्धन उपयोग सम्बन्धी विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार).....	५२
७.२.२ बत्ती बाल्ने इन्धन प्रयोगको आधारमा घरपरिवार.....	५३

७.२.३ जल विद्युत तथा सौर्य ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण.....	५३
७.३ सञ्चार तथा प्रविधि	५३
७.३.१ आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण.....	५४
७.४ आवास तथा भवन.....	५४
७.४.१ घरको जगको आधारमा घरपरिवार.....	५४
७.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार.....	५४
७.४.३ आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार.....	५५
७.४.४ घर संख्याका आधारमा घरपरिवार	५५
७.४.५ उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार	५६
७.५ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन.....	५६
७.६ सरकारी भवन.....	५६
७.७ हुलाक, पत्रपत्रिका, दुरसंचार र रेडियो स्टेसन सम्बन्धि विवरण	५७
परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति	५८
८.१ संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको अवस्था.....	५८
८.१.१ गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु	५८
८.२ संघ/संस्था सम्बन्धी विवरण.....	५८
८.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण	५८
८.२.२ आमा महिला, परम्परागत, कृषि तथा उद्यमी र बचत समूहको विवरण.....	५९
८.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण.....	६०
८.२.४ बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण.....	६०
८.२.५ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण.....	६१
अनुसूची १: वस्तुगत विवरण तथ्यांक संकलन फारमहरु	६२
अनुसूची १ (क): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम	६२
अनुसूची १ (ख): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम	८३
सन्दर्भ सामाग्री.....	८८

तालिका सूची

तालिका १ : वडागत क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण.....	५
तालिका २ : भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण	६
तालिका ४ : गाउँ विकासका संभावनाहरूको विवरण.....	७
तालिका ४ : जनसंख्या वितरणको अवस्था.....	८
तालिका ५ : घरमुलीका आधारमा घरपरिवार संख्या.....	८
तालिका ६ : उमेर अनुसार जनसंख्या विवरण	९
तालिका ७ : जातजातीका आधारमा घरपरिवार विवरण.....	९
तालिका ८ : जातजातीका आधारमा जनसंख्या विवरण.....	९
तालिका ९ : अपांगताका आधारमा जनसंख्या विवरण.....	१०
तालिका १० : धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१०
तालिका ११: मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण.....	१०
तालिका १२: बसोबारको अवस्था सम्बन्धी विवरण.....	११
तालिका १३: वैवाहिक स्थिति.....	११
तालिका १४: व्यक्तिगत घटना विवरण.....	१२
तालिका १५: मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण	१३
तालिका १६: जग्गाको किसिम (हेक्टर).....	१३
तालिका १७: सार्वजनिक जग्गाको विवरण.....	१४
तालिका १८: प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण	१४
तालिका १९ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन	१४
तालिका २० संचाई सुविधाको उपलब्धता.....	१५
तालिका २१: कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	१५
तालिका २२: अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र बिक्री सम्बन्धी विवरण.....	१६
तालिका २३: फलफूल, तरकारी, नगदेवाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण	१६
तालिका २४: पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था.....	१६
तालिका २५: मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था.....	१७
तालिका २६: पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार.....	१७
तालिका २७: माछापालन सम्बन्धी विवरण	१७
तालिका २८: कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भरताको अवस्था.....	१८
तालिका २९: कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधन.....	१८
तालिका ३०: कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा.....	१९
तालिका ३१: पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा	१९
तालिका ३२ आधुनिक कृषि तथा पशुपालन फर्म सम्बन्धी विवरण	१९
तालिका ३३: कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण.....	२०
तालिका ३४: घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण	२०
तालिका ३५: वैदेशिक रोजगारमा गएकाहरूको विवरण.....	२०
तालिका ३६: उद्योग सम्बन्धी विवरण.....	२१
तालिका ३७: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	२२
तालिका ३८: पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण.....	२२
तालिका ३९: होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण.....	२३
तालिका ४०: आयात तथा निर्यातको अवस्था.....	२३

तालिका ४१: खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण	२४
तालिका ४२: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण	२४
तालिका ४३: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिनेहरुको विवरण	२४
तालिका ४४: बैङ्क तथा वित्तिय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	२५
तालिका ४५: वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार विवरण.....	२५
तालिका ४६: वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण.....	२६
तालिका ४७ : पाँच वर्ष माथिको साक्षरताको विवरण.....	२७
तालिका ४८ : हालको साक्षरताको अवस्था	२७
तालिका ४९: शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण	२८
तालिका ५०: शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण	२८
तालिका ५१: विद्यालयको भौतिक अवस्था	२८
तालिका ५२: विद्यालयको ब्लक संख्या	२९
तालिका ५३: विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण	३०
तालिका ५४: शिक्षक विवरण	३०
तालिका ५५: शिक्षक दरबन्दी सम्बन्धी विवरण.....	३१
तालिका ५६: शैक्षिक उपलब्धि दर सम्बन्धी विवरण.....	३१
तालिका ५७: विद्यार्थी सुविधा सम्बन्धी विवरण.....	३२
तालिका ५८: शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धीत विवरण.....	३२
तालिका ५९: बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण.....	३३
तालिका ६०: छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधा सम्बन्धी विवरण	३४
तालिका ६१: बाल विकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण	३४
तालिका ६२: आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था.....	३४
तालिका ६३: स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण	३५
तालिका ६४: उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाहरु	३५
तालिका ६५: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध जनशक्ति सम्बन्धी विवरण.....	३६
तालिका ६६: प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था	३६
तालिका ६७: खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण.....	३६
तालिका ६८: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण.....	३७
तालिका ६९: मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था.....	३७
तालिका ७०: प्रमुख रोग तथा उपचार सम्बन्धी विवरण	३८
तालिका ७१: मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण.....	३९
तालिका ७२: परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था	३९
तालिका ७३: जीवन विमा सम्बन्धी विवरण.....	३९
तालिका ७४: सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था.....	४०
तालिका ७५: खोपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार.....	४०
तालिका ७६: शौचालय प्रयोगको अवस्था.....	४१
तालिका ७७: युवा क्लव सम्बन्धी विवरण	४१
तालिका ७८: शवदाह स्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण.....	४२

तालिका ७९: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण.....	४२
तालिका ८०: छुई हुने र छाउ गोठमा बस्ने महिला सम्बन्धी विवरण	४२
तालिका ८१: छाउ गोठको प्रकार र अभ्यास सम्बन्धी विवरण	४३
तालिका ८२: वन क्षेत्रको अवस्था.....	४४
तालिका ८३: जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण.....	४५
तालिका ८४: जडिबुटीको विवरण.....	४५
तालिका ८५: चरन क्षेत्र.....	४५
तालिका ८६: विपदको प्रभाव.....	४६
तालिका ८७: जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण	४७
तालिका ८८: विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय	४७
तालिका ८९: विपदको असर सम्बन्धी विवरण	४८
तालिका ९०: विपदबाट क्षती सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार	४८
तालिका ९१: जलश्रोत तथा जलाधार क्षेत्र र उपयोगको स्थिति	४९
तालिका ९२: भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण	४९
तालिका ९३: सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था.....	५०
तालिका ९४: पैदल मार्ग	५१
तालिका ९५: पुल तथा पुलेसा.....	५१
तालिका ९६: सवारी रुटको विवरण	५२
तालिका ९७: गाउँ क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन	५२
तालिका ९८: इन्धन उपयोग सम्बन्धी विवरण	५२
तालिका ९९: बत्ती बाल्ने इन्धन प्रयोगको आधारमा घरपरिवार	५३
तालिका १००: जल विद्युत तथा सौर्य ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण	५३
तालिका १०१: आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण	५४
तालिका १०२: घरको जगको आधारमा घरपरिवार.....	५४
तालिका १०३: छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार.....	५५
तालिका १०४: आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार	५५
तालिका १०५: घर संख्याका आधारमा घरपरिवार.....	५५
तालिका १०६: उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार.....	५६
तालिका १०७: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन.....	५६
तालिका १०८: सरकारी भवन.....	५६
तालिका १०९: गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरू.....	५८
तालिका ११०: सामुदायिक संस्था विवरण.....	५८
तालिका १११: आमा महिला, परम्परागत, कृषि तथा उद्यमी र बचत समूहको विवरण.....	५९
तालिका ११२: नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण.....	६०
तालिका ११३: बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण.....	६०
तालिका ११४: गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण.....	६१

परिच्छेद १: परिचय

गाउँ वस्तुगत विवरण गाउँपालिकाको आफ्नो क्षेत्रको प्राकृतिक, सामाजिक, आर्थिक, पूर्वाधार लगायतको यथार्थ स्थिति झल्काउन तथ्यांक संकलन र विश्लेषणका माध्यमबाट तयार गरिएको सूचनाको एकीकृत दस्तावेज हो । गुठिचौर गाउँपालिकाले गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीका लागि अवलम्बन गरेको विधि, औजार तथा प्रकृया सहित तयारीको पृष्ठभूमि, उद्देश्य, नीतिगत तथा कानूनी आधार र सीमालाई यस परिच्छेदमा समावेश गरिएको छ ।

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरि तीन तहको मुल संरचना रहने कुरालाई स्पष्ट पारेको छ । वर्तमान संघीय शासन व्यवस्थाले स्थानीय तहमा स्थानीय सरकारका रूपमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकालाई जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रूपमा स्थापित गरेको छ । तीनै तहको सरकार बीच सहकारीता, समन्वय र सह-अस्थित्व सिद्धान्तका आधारमा शासन संचालन हुने कुरालाई जोड दिएको छ । स्थानीय स्वायत्तताको उच्चतम अभ्यास तथा विकेन्द्रीकरणको माध्यमद्वारा स्थानीय शासनमा जवाफदेहिता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व कायम गर्दै सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीतासँगै विकास प्रकृत्यालाई द्रुततर तुल्याई जन अपेक्षाको सम्बोधन गर्ने ऐतिहासिक जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको काँधमा आएको छ । संविधानले निर्दिष्ट गरे बमोजिम स्थानीय जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई स्थानीय तहको सुदृढीकरण गर्न नीतिगत तथा व्यवहारिक अभ्यासहरु अगाडी बढि रहेका छन् ।

नेपालको संविधान, संघीय, प्रादेशिक तथा स्थानीय कानून तथा नीति बमोजिमको दायित्व पुरा गर्न र गतिशिल विकास प्रकृत्यालाई अनुशासित गराई सुशासन र समृद्धिका लागि अर्थपूर्ण पहल हुन जरुरी छ । यस कार्यका लागि निर्वाचित पदाधिकारीको कुशल नेतृत्वमा शासन संचालन र विकास प्रकृत्यालाई प्रभावकारी रूपले दिशानिर्देश गर्नु पर्ने देखिन्छ । स्थानीय सरकारका गतिविधीहरुबाट जनतामा स्वायत्तताको महशुस हुने गरी र संघीय समावेशी शासन व्यवस्थाको मर्मलाई जीवन्त तुल्याउने अपेक्षा गरिएको छ । मानव संसाधन तथा आर्थिक स्रोतको सिमितताका बावजुद उर्लदा जनआकांक्षाको व्यवस्थापनमा अपेक्षित नतिजा हासिल गर्न वास्तविक सूचना बलियो आधारका रूपमा रहन्छ ।

स्थानीय सरकारको सेवा प्रवाहमा चुस्तता र विकास प्रकृत्यालाई यथोचित गति प्रदान गर्न खण्डिकृत र क्षेत्रगत सूचना सहितको गाउँ वस्तुगत विवरणको तयारी जरुरी हुन्छ । नेपालमा सर्वप्रथम सातौँ आवधिक योजनाले हरेक जिल्लाले विकासका संभावना र स्रोतको आवश्यक सूचना हासिल गर्न आर्थिक, सामाजिक र भौगोलिक क्षेत्र समेटिएको वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने निर्देशित गरेको थियो । तत्कालिन गाविस तथा नगरपालिकाको सन्दर्भमा दशौँ आवधिक योजनाले वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने कुरालाई उठान गरेको थियो । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र तत्सम्बन्धी नियमावली लागु भएपछि तत्कालिन स्थानीय निकायमा वस्तुगत विवरण तयारी प्रभावकारी र नियमित रूपमा अगाडी बढेको थियो ।

स्थानीय सरकारले आफ्नो क्षेत्रको यथार्थ स्थिति झल्किने वस्तुगत विवरण तयार गर्न कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था तथा व्यवहारिक आवश्यकताले अपरिहार्य तुल्याएको छ । यस कार्यका लागि संघीय सरकारले वस्तुगत विवरणको ढाँचा उपलब्ध गराई यथासक्य छिटो तयार गर्न सचेत तुल्याएको छ । गाउँपालिकाको नेतृत्वमा यसरी तयार हुने वस्तुगत विवरणले स्थानीय तहको स्थानीय तहमा तर्जुमा हुने योजनाका लागि सूचनाको आधार तयार गर्न महत्वपूर्ण हुनेछ । उपलब्ध कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका साथसाथै सरोकारवालासँगको परामर्श र विगतका सफल अभ्यासको आधारमा तयार गरिएको वस्तुगत विवरणले गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, आन्तरिक स्रोत परिचालन तथा योजनावद्ध विकासका लागि उपयोगी साबित हुनेछ ।

१.२ उद्देश्य

गुठिचौर गाउँपालिकाको विकासका संभावना र स्रोतको सम्बन्धमा आवश्यक सूचना हासिल गर्न गाउँपालिकाको समग्र स्थिति भल्किने वस्तुगत विवरण तयार गर्नु प्रमुख उद्देश्य रहेको छ। यसका विशेष उद्देश्य देहाय अनुसार रहेका छन्।

- गाउँको जनसांख्यिक, भू-जैविक, भौतिक, मानविय, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत क्षेत्रको विषयगत र वस्तुगत स्थिति चित्रण हुने गरी वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिका, विषयगत कार्यालय, संघ/संस्थाको विवरण, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा प्रगति प्रतिवेदनबाट प्राप्त द्वितीय तथ्याङ्क एकमुष्ट र विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा गाउँको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, कर निर्धारण र विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक वस्तुगत तथा विषयगत सूचना उपलब्ध गराउने
- गाउँपालिकाको वार्षिक, एकीकृत, रणनीतिक योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र खण्डीकृत सूचना विवरण उपलब्ध गराउने।

१.३ कानूनी तथा नीतिगत आधारहरु

गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्यलाई मार्ग निर्देश गर्न देहाय बमोजिमका कानूनी तथा नीतिगत आधारहरु रहेका छन्।

क. नेपालको संविधान: नेपालको संविधानअनुसार स्थानीय तहको अधिकार अनसूची ८ को क्रम संख्या नम्बर ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरिएको छ।

ख. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७५: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा ११ को उपदफा २ को खण्ड ड मा जनसांख्यिक, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कूल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मावन विकास तथा लैंगिक सशक्तिकरण सूचकांक, राजश्व तथा आयव्यय समेतको तथ्याङ्क सङ्कलन र प्रशोधन गरी नवीनतम प्रविधियुक्त र राष्ट्रिय तथा स्थानीय सूचना प्रणालीमा आवद्धता र पार्श्व चित्र तथा श्रोत नक्शाको अद्यावधिक अभिलेखन गर्नु पर्ने कुरा उल्लेख छ।

ग. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५: दिग्दर्शनमा “गाउँपालिका वा नगरपालिकाले वार्षिक योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुगत विवरण तयार वा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ। अद्यावधिक वस्तुगत विवरण आफ्नो वेबसाइट मार्फत सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ।” भनि प्रष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ।

१.४ तयारीका चरण

नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको गाउँ वस्तुगत विवरण ढाँचा, विगतका सिकाई, सम्बन्धीत विज्ञका सुझाव र गाउँपालिकासँगको सहमतिअनुसार वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ। वस्तुगत विवरण तयारीका चरणहरु देहाय बमोजिम उल्लेख गरिएको छ।

१.४.१ सम्झौता तथा सहमती निर्माण

गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीका क्रममा विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था अनुसार जिल्ला समन्वय समितिसँगको समन्वयमा गाउँपालिका र सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तरगत विश्व खाद्य कार्यक्रम बीच वस्तुगत विवरण तयारीमा सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तरगत विश्व खाद्य कार्यक्रमले गाउँपालिकाको नेतृत्वमा

तयार हुने गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीमा क्रममा सम्पन्न हुने गतिविधिमा व्यवस्थापकीय तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने गरी बैशाख १९ गते सम्झौता र सहमति निर्माण गरियो ।

१.४.२ गाउँस्तरीय अभिमुखिकरण

गाउँपालिकाको आयोजनामा गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीका सरोकारवाला बीच वस्तुगत विवरण तयारीका विविध पक्षका सम्बन्धमा २१ गते गाउँस्तरीय अभिमुखिकरण कार्यक्रमको आयोजना गरियो । अभिमुखिकरण कार्यक्रममा गाउँ वस्तुगत विवरणको आवश्यकता, कानूनी तथा नीतिगत आधार, ढाँचा, तथ्याङ्कको श्रोत, संकलन औजार, विषय क्षेत्र, र तर्जुमा प्रक्रियाबारे अन्तरक्रियामूलक छलफल गरी समान बुझाइ र सहमति निर्माण गरियो । वस्तुगत विवरण तयारीका क्रममा उपस्थित सरोकारवालाको जिम्मेवारी र भूमिकाको सम्बन्धमा पनि समझदारी र साझा बुझाइ विकास गरियो ।

१.४.३ तथ्यांक संकलन

वस्तुगत विवरण तयारीका लागि प्राथमिक र द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलन गरिएको छ । प्राथमिक तथ्यांक संकलनका लागि घरधुरी सर्वेक्षण फारमलाई मोबाइल एप्लिकेसनको उपयोग गरिएको थियो । द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलनका लागि संस्थागत सर्वेक्षण फारम उपयोग गरियो । संस्थागत संकलन फारममा उल्लेखित तथ्यांकलाई आवश्यकता र औचित्यका आधारमा सहभागितामूलक छलफलबाट पनि संकलन गरिएको थियो । तथ्यांक संकलनका लागि उपयोग गरिएका घरधुरी सर्वेक्षण फारम **अनुसूची १ (ख)** र संस्थागत तथ्यांक संकलन फारम **अनुसूची १ (क)** मा प्रस्तुत गरिएको छ । संस्थागत तथ्याङ्कको प्रमुख श्रोतहरूमा गाउँपालिका, विषयगत कार्यालय, केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, विद्यालय, राष्ट्रीय योजना आयोग जस्ता निकाय तथा संस्था र यस्ता संस्थाबाट प्रकाशीत प्रतिवेदन र अन्य उपयोगी दस्तावेजहरू रहेका छन् । तथ्यांक संकलनका क्रममा विषय क्षेत्र अनुसार छुट्याउने र यथासक्य वडागत तथा सामाजिक रुपमा खण्डिकृत हुने गरी संकलन गरियो ।

१.४.४ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण

प्राप्त तथ्याङ्कलाई तथ्याङ्कशास्त्रीय विधिद्वारा तथ्याङ्क विश्लेषण गरिएको थियो । विश्लेषित तथ्याङ्कलाई क्षेत्रगत र खण्डीकृत रुपमा गाउँ वस्तुगत विवरणमा प्रस्तुत गरियो । प्राप्त तथ्याङ्कलाई सूचनाको आवश्यकता अनुसार तथ्याङ्कशास्त्रीय विधि अनुसार Database management तथा IT विज्ञहरूद्वारा विश्लेषण गरियो । यसलाई <https://afp.robuststaging.biz> मा Log in गरि हेर्न सकिने बनाईएको छ । यस क्रममा उपलब्ध तथ्याङ्कलाई सम्भव भएसम्म वडागत रुपमा विवरण खुल्ने गरि प्रस्तुत गरिएको छ । त्यसैगरि केन्द्रीय तथ्यांक विभागको साविक गाविसको तथ्यांकलाई हालको वडागत मानसँग मेलखाने गरि प्रस्तुत गरिएको छ । जिल्लागत रुपमा मात्र प्रतिवेदन वा अभिलेखबाट प्राप्त तथ्यांकलाई गाउँपालिकाको प्रतिनिधित्व हुने वा सामान्यकरण गर्न मिल्ने हदसम्म सोही अनुसार हुने गरी उल्लेख गरीएको छ ।

१.४.५ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट जारी गाउँ वस्तुगत विवरणको परिमार्जित ढाँचा, विगतका अभ्यास तथा गाउँपालिकासँगको छलफलबाट सहमति भए बमोजिम गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरियो । यसरी तयार गरिएको गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदालाई गाउँपालिकास्तरीय सुझाव राय सुझाव संकलन गरियो । सरोकारवालाबाट प्राप्त राय सुझाव समावेश गरी गाउँ वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

१.४.६ वस्तुगत विवरण सुभाब संकलन

स्वीकृत ढाँचा बमोजिम तयार गरिएको गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा माथी सुभाब संकलन गर्ने उद्देश्यले वस्तुगत विवरण सुभाब संकलन कार्यशालाको आयोजना गरीयो । कार्यशालामा विषयगत रुपमा मस्यौदा प्रस्तुत गरी सुभाब संकलन गरीएको थियो । यसरी तयार भएको मस्यौदालाई जिल्ला समन्वय समिति, सबै विषयगत शाखा र वडा कार्यालयमा उपलब्ध गराई सुभाब संकलन गरियो । कार्यशालाबाट आएका सुभाबका अतिरिक्त जिल्ला समन्वय समिति, विषयगत शाखा र वडा कार्यालयबाट प्राप्त सुभाबहरुलाई शिर्षकगत रुपमा संकलन गरीयो ।

१.४.७ गाउँ वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा माथी छलफल कार्यशालाबाट आएका राय सुभाबहरु सहित विषयगत शाखा, जिसस, वडा कार्यालय र सरोकारवाला सबैकाबाट प्राप्त राय सुभाबलाई समावेश गरी गाउँ वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरियो ।

१.५ सीमा

गाउँ वस्तुगत विवरणलाई नेपाल सरकारद्वारा जारी ढाँचा तथा विगतमा सफल अनुभव बमोजिम तयार गरिएको छ । विवरणलाई यथासक्य बढी सूचना समाविष्ट हुने गरी तयारी गर्ने अभ्यास भएता पनि तथ्यांक संकलन कार्यमा प्रयाप्त र तथ्यपरका सूचना हासिल गर्न लामो समय लाग्ने र सूचना दाताको तत्परता तथा सूचनाको परिवर्तनशिलता जस्ता केहि प्रतिकुलताका कारण केही अफठ्याराहरु सामना गर्नु पर्यो । प्रस्तुत तथ्यांकलाई संभव भएसम्म वडागत हिसाबले सामाजिक रुपमा खण्डीकृत र विषयगत रुपमा एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ । नव गठित गाउँपालिकामा सीमित कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका आधारमा तयार गरिएको गाउँ वस्तुगत विवरण यस गाउँपालिकाको पहिलो प्रयास भएकोले दस्तावेजमा रहेका कमीलाई आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।

परिच्छेद २: गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था

गुठिचौर गाउँपालिका कर्णाली प्रदेश अन्तरगत जुम्ला जिल्लामा अवस्थित विविधतायुक्त प्राकृतिक विषेशता बोकेको उच्च पहाडी क्षेत्र हो । गाउँपालिकाको भौगोलिक तथा प्रशासनिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता र विकास संभावनाहरू यस परिच्छेदमा समाविष्ट गरिएका छन् । साविक गुठिचौर, गर्जाङ्कोट र देउपालगाउँ गाविस मिलेर बनेको छ । यस परिच्छेदमा यस क्षेत्रको भौगोलिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण, राजनीतिक अवस्थिति, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता, विकास संभावनाहरूलाई देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा व्याख्या गरिएको छ ।

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

गाउँपालिकाको कूल क्षेत्रफल ४२७ वर्ग किमि रहेको छ भने अधिकांश भूभाग समुन्द्री सतहदेखि करिब २२०० मिटर देखि ३९०० मि सम्मको उचाईमा रहेका छन् । गाउँपालिका भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले २९ डिग्री ५ मिनेट ४५ सेकेन्ड देखि २९ डिग्री १७ मिनेट ४५ सेकेन्ड उत्तरी अक्षांश र ८२ डिग्री ११ मिनेट ३० सेकेन्ड देखि ८२ डिग्री ३५ मिनेट ० सेकेन्ड पूर्वी देशान्तरमा फैलिएको यस गाउँपालिका जुम्ला जिल्लाको जिल्ला सदरमुकाम खलङ्गा देखि पूर्व दिशामा रहेको छ । गाउँपालिकाको पूर्वमा डोल्पा जिल्ला पश्चिममा तातोपानी गाउँपालिका र चन्दननाथ नगरपालिका, उत्तरमा पातारासी गाउँपालिका र दक्षिणमा जाजरकोट जिल्ला अवस्थित रहेको छ । गाउँपालिकाको वडागत क्षेत्रफल देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १: वडागत क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	समावेश साविक गाविस	क्षेत्रफल (वर्ग किमि)	प्रतिशत
१	गुठिचौर (१ देखि ५)	२०३.१	४७.५६
२	गुठिचौर (६ देखि ९)	१४१.४४	३३.१२
३	गर्जाङ्कोट (१ देखि ३)	१८.७	४.३८
४	गर्जाङ्कोट (४ देखि ९)	२१.४२	५.०२
५	देपालगाउँ (१ देखि ९)	४२.३४	९.९२
जम्मा		४२७	१००.००

श्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७५

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

गुठिचौर गाउँपालिका नामाकरणको सन्दर्भमा हालको वडा नं. १ मा अवस्थित ऐतिहासिक महत्वको गुठिचौरको नामबाट नामाकरण भएको देखिन्छ । यस क्षेत्रमा कर्णाली क्षेत्रको प्रमुख राज्य पुर्नसंरचना गर्दा साविकको गुठिचौर, गर्जाङ्कोट, र देपालगाउँ गाविसलाई मिसाएर वि.सं. २०७३ मा गुठिचौर गाउँपालिकाको गठन गरिएको हो ।

२.३ राजनीतिक अवस्थिति

जुम्ला जिल्लाको दक्षिण पूर्वी क्षेत्रमा अवस्थित गुठिचौर गाउँपालिका कर्णाली प्रदेश अन्तरगत पर्दछ । साविकका ३ गाविसहरू (गुठिचौर, गर्जाङ्कोट र देउपालगाउँ) मिलेर बनेको यस गाउँपालिका ५ वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । जुम्ला जिल्लामा विद्यमान १ नगरपालिका र ७ गाउँपालिका गरि ८ स्थानीय तह मध्ये यस गाउँपालिका पनि एक हो । गाउँपालिकाको केन्द्र साविक गर्जाङ्कोट गाविसको धलमुढीमा रहेको छ । प्रतिनिधि सभा सदस्यका लागि एक वटा निर्वाचन क्षेत्र रहेको यस गाउँपालिका प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र मध्ये यो गाउँपालिका प्रदेश क अन्तर्गत पर्दछ ।

२.४ धरातलीय अवस्था

गुठिचौर गाउँपालिकाको धरातलीय दृष्टिले विविधतापूर्ण रहेको छ। उच्च पर्वतीय क्षेत्र अन्तरगतका अग्ला पहाड, नदि तटिय समथर भूमि र उच्च तथा मध्यम भुकाबका पहाडहरू रहेका छन्। उच्च पहाडका माथिल्लो क्षेत्रमा रहेका समथर पाटन क्षेत्र र कडा चट्टानी पहाड रहेको छ। अधिकांश क्षेत्र उच्च पर्वतीय श्रृंखला रहेका यस क्षेत्रमा भूक्षयको समेत प्रकोप रहने गरेको छ। नदि तटिय क्षेत्रको उच्च पर्वतीय क्षेत्र देखि हिमाली हावापानी रहेको उच्च क्षेत्र समेत यस गाउँपालिकामा पर्दछ।

२.५ प्राकृतिक सम्पदा

गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ४२७ वर्ग कि.मी. मध्ये सबैभन्दा बढी ५२.३२ प्रतिशत वन क्षेत्र रहेको छ, २६.९ खेतीयोग्य जमिन रहेको छ। त्यसैगरी, खेतीयोग्य जमिन ३५.६, घाँसे मैदानले ढाकेको क्षेत्र १८.१७ र जल क्षेत्र ०.२५ प्रतिशत रहेको छ। गाउँपालिकालाई समेटेर बहने तिला नदि, दोचलागाड, नौमुलि खोला, देपालगाउँ खोला, धिता खोला लगायतका सहायक नदि तथा खोलाहरू रहेको हुन्। जैविक विविधताका हिसावले उच्च पर्वतीय चिसो हावापानीमा पाइने वनस्पतिहरूमा जटामसी, कुटुकी, बोजो, सतुवा, पदमचाल, पाँचऔले, सेतो चिनी, पाखनवेद, अतिस, सुगन्धवाल, वन लसुन, गुच्ची च्याउ, सेतोचिनी, चिराइतो, लौठ सल्लो, चिराइतो, धुप, जरी, कटुकी, बिष जरा, धुपी, हात्तीजरा, भुल्ले, वन लसुन, यासागुम्वा, खिरडलो, घुच्ची, चोत्रो, ढटेलो, निनयजरी, वायोजरी, सिलाजु, कालादाग, स्याऊ ओखर पर्दछन्। चराचुरुगी तथा जनावरहरूमा कालिज, डाँफे, कस्तुरी, थार, बनेल, भालु, घोरल, बाँदर, स्याल दुराँस, च्यार, च्याखुरा, भ्याकुर, ढुकुर, भारल, रेडपाण्डा, रतुवा मुख्य रूपमा रहेका छन्। यस गाउँपालिकाको पहाडको माथिल्लो भागका अधिकांस स्थानमा वन तथा खर्कहरू रहेका छन्। बालुवा ढुङ्गा लगायतका खनिजहरू यस क्षेत्रमा पाइन्छ। गाउँपालिकाको जमिनमा खेती गरिएको जमीन, जंगल, चरण क्षेत्र, बगर भाडी तथा पानीले ढाकेको क्षेत्र सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २: भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	भू-उपयोग	क्षेत्रफल(व.कि.मी.)	प्रतिशत
१	बाँझो जमिन	०.३०	०.२३
२	खेती योग्य भूमी	३५.६०	२६.९०
३	वन	६९.२३	५२.३२
४	घाँसे मैदान	२४.०४	१८.१७
५	बलौटे जमिन	०.४९	०.३७
६	भाडी	२.३३	१.७६
७	जलक्षेत्र	०.३३	०.२५
कुल क्षेत्रफल		१६२.०२	१००.००

Source: Land Reform and Mapping Project, 1996

२.६ साँस्कृतिक उत्कृष्टता

सिंजा सभ्यताको प्रभाव क्षेत्रमा खस तथा हिन्दु साँस्कृतिक मान्यताको संगमका रूपमा रहेको छ। खस साँस्कृतिक मान्यताको मष्ट लगायत देवि देवताको थानहरू विभिन्न स्थानमा रहेका छन्। स्थानीय मौलिक जुम्ली भाषा बोलीचालीको भाषाका रूपमा भएता पनि नेपाली भाषाको प्रयोग हुने गरेको पाइन्छ। धार्मिक रूपमा हिन्दु धर्मालम्बीहरूको बाहुल्यता रहेको यो क्षेत्रमा मनाइने चाडपर्वहरूमा कृष्णाष्टमी, जनैपूर्णिमा, दशै, तिहार, माघे सक्रान्ती, चैते दशैं, साउने सक्रान्ति, आदि रहेका छन्। यसको अलावा मष्ट थानहरूमा देवताको पनि पुजा गरिन्छ। धार्मिक तथा भाषिक रूपमा करिव एकरूपता रहेको यो क्षेत्रमा चाडपर्वका समयमा गरिने विभिन्न क्रियाकलापहरूले यहाँको सामाजिक र साँस्कृतिक उत्कृष्टता झल्काउने गर्दछन्। भेषभुषाका रूपमा पुरुषहरूले मुख्य रूपमा दौरा, सुरवाल, टोपी तथा कोट र महिलाले गुन्यु चोली र पटुकी लगाउने गर्दछन्।

२.७ विकासका संभावनाहरू

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विद्यमान प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक तथा पूर्वाधारको स्थितिलाई मध्येनजर गर्दा लगायतको अवस्थालाई अध्ययन गर्दा यस गाउँपालिकामा विकासका सम्भावनाहरू प्रशस्त रहेका छन् । यस गाउँपालिकाका विभिन्न विषय क्षेत्रका विकासका सम्भावनाहरूलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३: गाउँ विकासका सम्भावनाहरूको विवरण

क्र.सं.	विषय क्षेत्र/उपक्षेत्र	सम्भावना
१	प्राकृतिक श्रोत तथा साधन	- हिमाली ठण्डा तथा उपोष्ण हावापानी र उच्च पहाडी क्षेत्रीय जैविक विविधता - तिला नदि, दोचलागाड, नौमुलि खोला, देपालगाउँ खोला, धिता खोला लगायतका सहायक नदि तथा खोलाहरू बाटै महिना बहने नदि तथा खोला - समथर पाटन तथा उच्च पहाडी चरण क्षेत्र - नदि तटिय उर्वर तथा समथर भूभाग
२	आर्थिक	- अर्गानिक उत्पादनको रूपमा जुम्ली मार्सी धान लगायत जौ, मकै, गहुँ, फापर, कोदो जस्ता खाद्यान्न बाली र आलु, चिनु, सिमि, कागुनु, भट्मास, तोरी कोदो जस्ता बालीहरूको उत्पादन - व्यवसायीक अर्गानीक स्याउको उत्पादन - व्यवसायिक भेडा फर्म - भेडा, बाख्रा, गाई भैसी जस्ता पशुपालनको अभ्यास - जडीबुटी लगायत वन पैदावारको उपयोग - वित्तिय सुविधा सहज पहुँच
३	सामाजिक	- उमावि सम्मको शैक्षिक संस्थासम्मको पहुँच - कर्णाली स्वास्थ्य प्रतिष्ठान लगायत स्वास्थ्य चौकी, केन्द्र लगायतका स्वास्थ्य सुविधामा निकटतम पहुँच - खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा तथा पूर्ण सरसफाईका अभ्यास तर्फ उन्मुख - धारामा आधारित खानेपानी सुविधा विस्तार
४	वन तथा वातावरण	- कूल ३१९० हेक्टर क्षेत्रमा सामुदायिक वन १८ वटा सामुदायिक वन रहेको - वन क्षेत्रबाट प्रत्येक लाभान्वित घरपरिवार संख्या २५६५ रहेको
५	भौतिक पूर्वाधार	- सदरमुकामसँग पुग्नको लागि सडक सुविधाको पहुँच रहेको - पुल तथा साँधुको निर्माण - वाटो विस्तारको पहल
६	सुशासन तथा संस्थागत	- गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा, समितिको गठन र सञ्चालन - गैससको विकास कार्यमा संलग्नता

२.८ मानव विकास सूचकांक, औषत आयु र गरिबी

गुठिचौर गाउँपालिकाको मानव विकास तथा आर्थिक विकासको अवस्थालाई हेर्दा नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन २०१४ तथा गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ अनुसार जुम्ला जिल्लाको सन्दर्भमा औलाइएका तथ्यहरूलाई यस गाउँपालिकाका हकमा पनि सामान्यीकरण गरिएको छ । नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४ अनुसार जुम्ला जिल्ला मानव विकास सूचकांकका दृष्टिकोणले ७५ जिल्लाहरू मध्ये ६१ औँ स्थानमा पर्दछ । यस जिल्लाको मानव विकास सूचकांकको मान ०.४०९ रहेको छ । जसअनुसार औषत आयु ६३.१४ वर्ष तथा प्रतिव्यक्ति आम्दानी १००७ अमेरिकी डलर रहेको छ । राष्ट्रिय योजना आयोगको गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ अनुसार यस क्षेत्रमा ४९.० प्रतिशत गरिब रहेको देखिन्छ ।

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

यस परिच्छेदमा घरपरिवारको विवरण, जनसंख्या बनौट, संरचना तथा वितरण जस्ता विषयहरू समाविष्ट रहेका छन् ।

३.१ जनसंख्या वितरणको अवस्था

यस गाउँपालिकाको जनसंख्या २०७५ को घरपरिवार सर्वेक्षण अनुसार ११३४५ रहेको छ । यस गाउँपालिकाको औषत परिवार संख्या ५.०३ रहेको छ भने जनघनत्व ६३.८३ जना प्रति वर्ग किलोमिटर रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४: जनसंख्या वितरणको अवस्था

वडा नं.	क्षेत्रफल (वर्ग किमि)	घरपरिवार	जनसंख्या			औषत परिवार संख्या	लैंगिक अनुपात	जनघनत्व
			पुरुष	महिला	जम्मा			
१	२०३.१	३९५	९९८	९८४	१९८२	५.०२	१०१.४२	९.७६
२	१४१.४	३२८	९०७	८६८	१७७५	५.४१	१०४.४९	१२.५५
३	१८.७	३५०	८०६	७८१	१५८७	४.५३	१०३.२०	८४.८७
४	२१.४२	५६५	१५४४	१५०१	३०४५	५.३९	१०२.८६	१४२.१६
५	४२.३४	६१७	१५०१	१४५५	२९५६	४.७९	१०३.१६	६९.८२
जम्मा	४२७	२२५५	५७५६	५५८९	११३४५	५.०३	१०३.०३	६३.८३

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.२ घरमुलीका आधारमा घरपरिवार संख्या

गाउँपालिकाको घरपरिवार सर्वेक्षण अनुसार पुरुष घरमुली रहेका घरपरिवार संख्या २०१७ र महिला घरमुली रहेका घरपरिवार संख्या २३८ रहेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५: घरमुलीका आधारमा घरपरिवार संख्या

वडा नं.	घरपरिवार संख्या		
	पुरुष घरमुली	महिला घरमुली	जम्मा
१	३६७	२८	३९५
२	२९४	३४	३२८
३	३२८	२२	३५०
४	४८०	८५	५६५
५	५४८	६९	६१७
जम्मा	२०१७	२३८	२२५५

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.३ उमेर अनुसार जनसंख्याको अवस्था

गाउँपालिकाको उमेर समुह अनुसार ५ वर्ष भन्दा मुनीको जनसंख्या १३१८ र ७० वर्ष माथीको २१६ रहेको देखिन्छ । विभिन्न उमेर समुह अनुसारको जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६: उमेर अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नं.	उमेर समूह अनुसार जनसंख्या																	
	१ वर्ष मुनी		१-५ वर्ष		६-१४ वर्ष		१५-१८ वर्ष		१९-२४ वर्ष		२५-४९ वर्ष		५०-५९ वर्ष		६०-६९ वर्ष		७० वर्ष माथि	
	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म
१	६	१०	१३६	१२७	२३१	२२८	६४	९२	३१८	३०६	१२६	१२१	७६	६२	३१	३२	१०	६
२	०	१	१३६	१४८	२१७	२०८	८२	७३	२४४	२२५	१२०	१२३	६३	५१	३६	२२	९	१७
३	१३	९	८४	५२	२०५	१९६	७८	८३	२२७	२४१	९३	१०८	४९	४५	३८	३२	२०	१४
४	१७	५	१५४	१३८	३३६	३१४	१६०	१७१	४७१	४९३	१८९	१९१	११२	८२	६४	६४	४१	४३
५	३५	१२	१२८	१०७	३३६	३०१	१४३	१७९	४९२	५०८	१६४	१६२	११०	१०६	६४	५३	२९	२७
जम्मा	७१	३७	६३८	५७२	१३२५	१२४७	५२७	५९८	१७५२	१७७३	६९२	७०५	४१०	३४६	२३३	२०३	१०९	१०७

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.४ जातजातीका आधारमा घरपरिवार विवरण

जातजातीका आधारमा घरपरिवार सवैभन्दा बढी पहाडी ब्राम्हण/क्षेत्रीको १७८८ रहेको छ भने पहाडी जनजातीको र पहाडी दलितको घरपरिवार संख्या क्रमशः ३७ र ३७९ रहेको देखिन्छ। गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न जातजातीको वडागत घरपरिवार विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७: जातजातीका आधारमा घरपरिवार विवरण

वडा नं.	जातजाती घरपरिवार विवरण				
	पहाडी क्षेत्री/ब्राम्हण	पहाडी आदिबासी/जनजाती	पहाडी दलित	पहाडी अन्य	जम्मा
१	३३२	३१	३१	१	३९५
२	३२८	०	०	०	३२८
३	२२८	५	७३	४४	३५०
४	४५६	०	१०५	४	५६५
५	४४४	१	१७०	२	६१७
जम्मा	१७८८	३७	३७९	५१	२२५५
प्रतिशत	७९.२९	१.६४	१६.८१	२.२६	१००

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.५ जातजातीका आधारमा जनसंख्या विवरण

जातजातीका आधारमा यस गाउँपालिकामा सवैभन्दा बढी पहाडी ब्राम्हण तथा क्षेत्रीहरु ९३२६ जना रहेका छन् भने पहाडी दलित र जनजाती क्रमशः १७८४ र २३४ जना रहेका छन्। यस सम्बन्धी जातजाती अनुसार वडागत जनसंख्या विवरण देहाय अनुसार रहेका छन्।

तालिका ८: जातजातीका आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नं.	जातजाती अनुसार जनसंख्या विवरण				जम्मा
	पहाडी क्षेत्री/ब्राम्हण	पहाडी आदिबासी/जनजाती	पहाडी दलित	पहाडी अन्य	
१	१६९०	१५१	१४१	०	१९८२
२	१७७५	०	०	०	१७७५
३	११५५	६९	३६३	०	१५८७
४	२५३३	४	५०८	०	३०४५
५	२१७३	१०	७७२	१	२९५६
जम्मा	९३२६	२३४	१७८४	१	११३४५
प्रतिशत	८२.२०	२.०६	१५.७२	०.०१	१००

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.६ अपांगताका आधारमा जनसंख्याको अवस्था

गाउँपालिका भित्र अपांगताका आधारमा जनसंख्या हेर्दा सबैभन्दा बढि शारिरिक अपांगता भएकाहरुको जनसंख्या ११५ रहेको छ भने वैदिक अपांगता भएकाहरुको जनसंख्या ६ रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी थप विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ९: अपांगताका आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नं.	अपांगताका आधारमा जनसंख्या							
	अपांगता नभएको	शारीरिक अपाङ्गता	वैदिक अपाङ्गता	दृष्टिविहिन (आँखा नदेख्ने)	बहिरा (सुन्न र बोल्न नसक्ने)	स्वर बोलाई सम्बन्धी अपांगता (भकभके)	मनोसामाजिक अपाङ्गता	जम्मा
१	१९४९	१८	२	३	६	३	१	१९८२
२	१७४५	३०	०	०	०	०	०	१७७५
३	१५४६	३४	३	३	०	१	०	१५८७
४	३०१६	८	०	३	३	१४	१	३०४५
५	२९१९	२५	१	३	८	०	०	२९५६
जम्मा	१११७५	११५	६	१२	१७	१८	२	११३४५
प्रतिशत	९८.५०	१.०१	०.०५	०.११	०.१५	०.१६	०.०२	१००

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.७ धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

गाउँपालिका भित्र धर्मका आधारमा जनसंख्या स्थिति हेर्दा सबैभन्दा बढि हिन्दु धर्म मान्ने १०९४४ आर्थात ९६.४७ प्रतिशत रहेको छ भने बौद्ध धर्म मान्ने ३.५३ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका १०: धर्म अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नम्बर	धर्म अनुसार जनसंख्या			
	हिन्दु	बौद्ध	इसाई	जम्मा
१	१६५०	३३२	०	१९८२
२	१७७५	०	०	१७७५
३	१५२६	६१	०	१५८७
४	३०४३	२	०	३०४५
५	२९५०	६	०	२९५६
जम्मा	१०९४४	४०१	०	११३४५
प्रतिशत	९६.४७	३.५३	०.००	१००

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.८ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

घरपरिवार सर्वेक्षण अनुसार यस गाउँपालिका भित्र मातृभाषाका रुपमा नेपाली बोल्ने सबैभन्दा अधिक ९९.७७ प्रतिशत रहेका छन् । यस्तै गरी मैथली, भोजपुरी, हिन्दी, तामाङ्ग र अन्य मातृभाषाका रुपमा बोल्ने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत रुपमा मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ११: मातृभाषाको आधारमा जनसंख्या विवरण

वडा नं.	मातृभाषा अनुसार जनसंख्या						
	नेपाली	मैथली	भोजपुरी	हिन्दी	तामाङ्ग	अन्य	जम्मा
१	१९७९	१	०	१	१	०	१९८२

वडा नं.	मातृभाषा अनुसार जनसंख्या						
	नेपाली	मैथिली	भोजपुरी	हिन्दी	तामाङ्ग	अन्य	जम्मा
२	१७७५	०	०	०	०	०	१७७५
३	१५७३	१	१	१	४	७	१५८७
४	३०४३	१	०	१	०	०	३०४५
५	२९४९	०	१	०	६	०	२९५६
जम्मा	११३१९	३	२	३	११	७	११३४५
प्रतिशत	९९.७७	०.०३	०.०२	०.०३	०.१०	०.०६	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.९ बसोबासको अवस्था सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका कूल ११३४५ जनसंख्या मध्ये ९५.५१ प्रतिशत अर्थात १०८३६ जना गणना गरेको स्थान/आफ्नै घरमा बस्ने गरेको देखिन्छ। त्यसैगरी, स्वदेशमा अन्यत्र रहेको र विदेशमा बस्नेको जनसंख्या क्रमशः ४४३ र ६६ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरणलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १२: बसोबासको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बसोबासका आधारमा जनसंख्या विवरण			
	गणना गरेको स्थानमा बसोबास गरेको	स्वदेशमा अन्यत्र बसोबास गरेको	विदेशमा बसेको	जम्मा
१	१८८१	८८	१३	१९८२
२	१७७४	०	१	१७७५
३	१५३८	४६	३	१५८७
४	२९८८	५७	०	३०४५
५	२६५५	२५२	४९	२९५६
जम्मा	१०८३६	४४३	६६	११३४५
प्रतिशत	९५.५१	३.९०	०.५८	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.१० बैवाहिक स्थिति

घरपरिवार सर्वेक्षण अनुसार बैवाहिक स्थितिलाई हेर्दा १८५२ जना अविवाहित, ५६११ कम उमेर, ३४९३ जना एकल रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १३: बैवाहिक स्थिति

वडा नम्बर	बैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण			कम उमेर
	अविवाहित	एकल विवाह	पुनः विवाह	
१	३१७	४२९	१९	११८३
२	३०५	३११	०	१११२
३	१४८	४२१	०	९९०
४	४३३	९०६	१	१५९६
५	६४९	१४२६	०	७३०
जम्मा	१८५२	३४९३	२०	५६११

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

३.११ व्यक्तिगत घटना विवरण (२०७४ चैत्र मसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार)

गतवर्षको विवरण अनुसार गाउँपालिकामा कुल ६९५ जन्मदर्ता, ४६ मृत्युदर्ता, १९७ विवाह दर्ता भएको देखिन्छ । यस्तैगरी बसाइँसराइको सन्दर्भमा २८ परिवार बसाइँसराइ गरी आएको पाइन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका १४: व्यक्तिगत घटना विवरण

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराइ	
					आएको	गएको
१	९०	१४	३८	०	२	०
२	१२०	२	१९	०	०	०
३	१३५	४	४६	०	५	०
४	१५८	१३	४६	०	१२	०
५	१९२	१३	४८	०	९	०
जम्मा	६९५	४६	१९७	०	२८	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको पेशा, रोजगारी, कृषि, उद्योग व्यापार तथा व्यवसाय, सहकारी, पर्यटन, बैंक तथा वित्तिय संस्था आर्थिक गतिविधि सम्बन्धी विवरणलाई विविध शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण

यस शिर्षक अन्तरगत आर्थिक गतिविधिको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.१.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकाको कूल जनसंख्या ११३४५ मध्ये ४५६७ अर्थात ४०.२६ प्रतिशत जनसंख्याको मुख्य पेशा कृषि रहेको छ । जस अनुसार अध्ययन गर्नेहरूको जनसंख्या २८८१ (२५.३९ प्रतिशत) रहेको छ भने ज्याला मजदुरीलाई मुख्य पेशा बनाउने जनसंख्या २.८४ प्रतिशत रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १५: मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

वडा नं	कृषि तथा पशुपालन	नोकरी	उद्योग तथा व्यापार	ज्याला/मजदुरी	वैदेशिक रोजगारी	व्यवसायिक कार्य	विद्यार्थी (अध्ययनरत)	गृहणी	बेरोजगार	कम उमेर	अन्य
१	७७१	३४	१०३	२८	१२	०	३९३	७५	७९	४८७	०
२	९९९	६	२	०	२	०	२७६	०	०	४९०	०
३	७२२	३०	२७	२१	१	५	४१२	३	१०	३५५	१
४	१२७४	१६१	१३	४	१०	१	९७२	९	७	५९३	१
५	८०१	१८२	३१	२६९	१७	२	८२८	१०१	१५६	५६७	२
जम्मा	४५६७	४१३	१७६	३२२	४२	८	२८८१	१८८	२५२	२४९२	४
प्रतिशत	४०.२६	३.६४	१.५५	२.८४	०.३७	०.०७	२५.३९	१.६६	२.२२	२१.९७	०.०४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.१.२ जग्गाको किसिम

गाउँपालिकाको कूल क्षेत्रफल ४२७ वकमि रहेको छ भने जग्गाको किसिम अनुसार जग्गाको विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १६: जग्गाको किसिम (हेक्टर)

वडा नम्बर	इकाई	अबल	दोयम	सिम	चहार
१					
२	हेक्टर				१२७४
३	हेक्टर			१४	२५
४	हेक्टर				४४४.६२
५					५६५

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.३ सार्वजनिक जग्गाको विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेको सार्वजनिक जग्गाको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १७: सार्वजनिक जग्गाको विवरण

वडा नम्बर	सार्वजनिक जग्गा रहेको स्थान	जग्गाको क्षेत्रफल	हालको उपयोग	जग्गाको स्वामित्व
१	नापानी	२ रोपनी		
२	गुठिचौर गाउँपालिका	१६३१		
३	रुमालदेव	३० रोपनी	खेतीपाती	सार्वजनिक
४	हिमाली वन	२१६		
५	स्यालिपाखा		चरिचरन	जनतासँग

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.४ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र उपलब्ध हुन सक्ने कृषि, पशु, इन्जिनियरिङ्ग, वन, मेडिसिन, खाद्य प्रसोधन, वकिल, पत्रकार जस्ता प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधन निम्नानुसार रहेको छ ।

तालिका १८: प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संसाधन														जम्मा
	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		अन्य		
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
१	०	१	०		०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	
२	५	४		१		१							५१	१०५	
३	२	६	०	०	०	८	२	०	०	०	०	०	३	१	
४	३	४	२	६		१		४				१	१	२	
५	३	१२		७		१४							२०	२२	
जम्मा	१३	२७	२	१६	०	२५	३	४	०	०	०	१	७५	१३०	२७

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.५ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन

यस गाउँपालिकामा वडा नम्बर ४ मा एक रोपनी क्षेत्रफलमा फैलिएको एउटा सार्वजनिक पोखरी रहेको देखिन्छ । जुन देहायको तालिकामा राखिएको छ ।

तालिका १९: सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन

सार्वजनिक पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	यदि माछापालन गरिएको छ भने			
			बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आम्दानी (रु.)	गाउँपालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
वडा नं. ४, उखाडी	४	१ रोपनी	४ क्विन्टल	रुद्र कृष्ण अधिकारी	२०००००	२५००

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२ कृषि तथा पशु विकास

यस शिर्षकमा सिंचाई, कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी गतिविधिहरूलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.२.१ सिंचाई सुविधाको उपलब्धता

यस क्षेत्रमा वर्षैभरी र मौसमी गरी ४ वटा सिंचाई आयोजनाबाट वर्षैभरी सिंचाई उपलब्धता रहेको छ । यस्तो सुविधाबाट निम्न घरपरिवार लाभान्वित हुने गरेका छन् । आयोजनागत रूपमा सिंचाइको स्थल, किसिम, माध्यम, उपलब्धता, सिंचित जमिन तथा लाभान्वित घरधुरी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका २० सिंचाई सुविधाको उपलब्धता

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	सिंचाईको किसिम	सिंचाईको उपलब्धता	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
गोठी गाउँ सिंचाई	२	कुलो	वर्षभरी		१५०
भैसीखाल सिंचाइ थामीगाउँ	२	कुलो			८५
विगारे सिंचाइ	२	कुलो			७०
घर मुनि कुलो	२	कुलो			७०
धलमुडी कुलो	२	कुलो			६५
छिगाडी कुलो	२	कुलो			८०
दोचलघाट सि.कु	३	कुलो	वर्षभरी	१०	३३३
मंसिरे कुलो	५	कुलो	वर्षभरी		५०
माभ्र कुलो	५	कुलो	वर्षभरी		२१५
ठाडे कुलो	५	कुलो	वर्षभरी		२८०

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.२ कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा कृषि कार्यका लागि उपयोग गरिएको कूल जग्गा १५६९४ रोपनी रहेको देखिन्छ। जस मध्ये आफ्नो परिवारको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने घरपरिवार र अरुको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने घरपरिवार संख्या क्रमशः २१२३ र २४२ रहेको छ। अन्य स्वामित्वको जग्गा ११० रोपनी उपयोग भएको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २१: कृषि कार्यमा उपयोग भएको जग्गा र स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	आफ्नो परिवारको नामको जग्गा उपभोग गर्ने		अरुको नाममा रहेको जग्गा उपयोग गर्ने		अन्य स्वामित्वको जग्गा उपयोग गर्ने		कृषि कार्य नगर्ने परिवार	कृषि कार्यका लागि उपयोग भएको कूल जमिन क्षेत्रफल (रोपनी)
	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)	परिवार	क्षेत्रफल (रो.)		
१	३७४	१४९८	१३	२६	१	१	३९४	१५२५
२	३२७	४५६१	४	१८	०	०	३२८	४५७९
३	३२७	१६८१	१७	३५	४	७	३४७	१७२३
४	५२२	३४६६	८३	२६१	१	२	५६४	३७२९
५	५७३	३७६०	१२५	२७८	४५	१००	३७	४१३८
जम्मा	२१२३	१४९६६	२४२	६१८	५१	११०	१६७०	१५६९४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.३ अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र विक्री सम्बन्धी विवरण

बालीजन्य उपजहरु मध्ये अन्नवाली र दलहन वाली क्रमशः १५४२७ रोपनी र ३१५४ रोपनी जमिनमा उत्पादन हुने देखिन्छ। यी जमिनहरुबाट अन्नवाली २६४७५ क्विन्टल र दलहन वाली ७१५८ क्विन्टल उत्पादन हुने गरेको छ। यी उपजहरुको केहि परिमाणमा विक्री समेत हुने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २२: अन्न, दलहन र तेलहन बाली उत्पादन र बिक्री सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	अन्नबाली			दलहन बाली		
	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्री (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्री (क्विन्टल)
१	१८७७	३०९६	९३	१५३	३२८	०
२	३७१७	५९२१	४	७९७	३४३	०
३	२०५३	४६५८	९५	२९६	३८४	१२
४	४६५१	८४१८	१४३	१७४५	५८९२	०
५	३१२९	४३८२	११३	१६३	२११	२
जम्मा	१५४२७	२६४७५	४४८	३१५४	७१५८	१४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.४ फलफूल, तरकारी, नगदेवाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा उत्पादित फलफूल, तरकारी र नगदेवाली उत्पादनको अवस्था हेर्दा क्रमशः ७३८८ रोपनी, ५९ रोपनी र ७ रोपनी जमिनमा क्रमशः १६२१२, २१८ र २८ क्विन्टल उत्पादन हुने गरेको छ। मौरीपालनको अवस्था हेर्दा ५७९ घारबाट १४५८ क्विन्टल मह उत्पादन हुने गरेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २३: फलफूल, तरकारी, नगदेवाली र मह उत्पादन सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	तरकारी			फलफूल			नगदे बाली			मह उत्पादन	
	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्री (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्री (क्विन्टल)	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)	विक्री (क्विन्टल)	घार संख्या	उत्पादन (केजी)
१	१७	५२	७	१४६	१६९	१७	२	५	०	२०८	४५८
२	२३	६३	१०	१९९	५९०	३५०	०	०	०	१२२	३८९
३	२६	८०	१२	५४५०	१२४१५	५४१०	३	१२	८	४१	१५०
४	५१	१५५	८०	१०९७	१६०२	५२७	०	०	०	४३	१२५
५	१४	४७	४	४९६	१४३६	७५८	२	११	२	१६५	३३६
जम्मा	५९	३९७	११३	७३८८	१६२१२	७०६२	७	२८	१०	५७९	१४५८

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.५ पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

पशुपन्छीपालनको अवस्था हेर्दा कूल २२५५ घरपरिवार मध्ये १९८५ घरपरिवारमा पशुपालन कार्य भईरहेको देखिन्छ। गाई र भैसीबाट वार्षिक रुपमा कूल २२००९५ लिटर दुध तथा घिउ उत्पादन गर्ने गरेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २४: पशुपालन तथा दुधजन्य उत्पादनको अवस्था

वडा नं.	पशुपक्षी पालन गर्ने परिवार संख्या		गाई/गोरु		भैसी/राँगा		जम्मा		
	पालन गर्ने	पालन नगर्ने परिवार	संख्या	दुध/धु उत्पादन (लिटर)	संख्या	दुध/धु उत्पादन (लिटर)	पशु संख्या	दुध/धु उत्पादन (लिटर)	आम्दानी (रु. हजारमा)
१	३४५	५०	६५०	४२	०	०	६५०	१५३३०	९.३२
२	३१६	१२	८९९	७०	१०	३	९०९	२६६४५	१६.२०
३	२७१	७९	९१६	८३	२३	२२	९३९	३८३२५	२३.३१
४	५२४	४१	९१६	५९	१४६	१८९	१०६२	९०५२०	५५.०५
५	५२९	८८	८०९	३४	१३३	१०१	९४२	४९२७५	२९.९६
जम्मा	१९८५	२७०	४१९०	२८८	३१२	३१५	४५०२	२२००९५	१३३.८४

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.६ मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था

यस क्षेत्रमा मासुजन्य पशुपन्छी पालन अन्तरगत ७०६७ भेडाबाख्रा र १५०० पन्छी रहेका छन् । पशु र पन्छीबाट क्रमशः २५३७५ र २८३ किलोग्राम मासु उत्पादन हुने गरेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २५: मासुजन्य तथा श्रमजन्य पशुपालनको अवस्था

वडा नम्बर	भेडाबाख्रा/खसीबोका			गधा/घोडा संख्या	कुखुरा/हास संख्या		
	संख्या	मासु उत्पादन (केजि)	ऊन (केजि)		संख्या	अण्डा उत्पादन (गोटा)	मासु उत्पादन (के.जि.)
१	२८५५	१२६४१	३२५	२५५	४००	३४२	१५
२	२२८४	८६६३	२५६	३७६	३००	५७७	२८
३	७७३	१७३२	१०६	१३४	४४	८५	४
४	६१२	१३५५	७९	१४५	२६३	२४७	५०
५	५४३	९८४	६५	२३४	४९३	३१०५	१८६
जम्मा	७०६७	२५३७५	८३१	११४४	१५००	४३५६	२८३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.७ पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने र बिक्री नगर्ने घरपरिवार संख्या क्रमशः १८ र २२३७ रहेका छन् । पशुपंक्षीजन्य उत्पादनबाट यी घरपरिवारले करिब ३ लाख ६० हजार आम्दानी गर्ने गरेका छन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका २६: पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार

वडा नम्बर	पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्रिका आधारमा घरपरिवार संख्या		
	पशुपंक्षीजन्य उत्पादन बिक्री गर्ने घरपरिवार	बिक्रीबाट प्राप्त वार्षिक आम्दानी (रु.हजारमा)	बिक्री नगर्ने घरपरिवार
१	०	०	३९५
२	०	०	३२८
३	०	०	३५०
४	१३	२६०	५५२
५	५	१००	६१२
जम्मा	१८	३६०	२२३७

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.८ माछापालन सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा ४ वटा पोखरी रहेको देखिन्छ । यी पोखरीहरुबाट वार्षिक ३ क्विन्टल माछा उत्पादन हुने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धि वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २७: माछापालन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पोखरी संख्या	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)
१	०	०	०
२	०	०	०
३	०	०	०
४	३	२	३
५	१	०	०

वडा नम्बर	पोखरी संख्या	क्षेत्रफल (रोपनी)	उत्पादन (क्विन्टल)
जम्मा	४	२	३

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.९ कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भरताको अवस्था

गाउँपालिका भित्र रहेका कूल २२५५ घरपरिवार मध्ये १३६ घर परिवारलाई ९ महिना देखि १ वर्ष सम्म आफ्नै उत्पादनले खान पुग्दछ । साथै ९०० घरपरिवारलाई ३ महिना सम्म मात्र आफ्नो उत्पादनले खान पुग्दछ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २८: कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भरताको अवस्था

वडा नम्बर	३ महिना सम्म खान पुग्ने	४ देखि ६ महिना सम्म खान पुग्ने	७ देखि ९ महिना सम्म खान पुग्ने	९ महिना देखि बर्ष दिन खान पुग्ने	जम्मा
१	४८	१८९	१५७	१	३९५
२	२८१	४७	०	०	३२८
३	८८	१८४	४७	३१	३५०
४	३१२	१४२	१०४	७	५६५
५	१७१	३०१	४८	९७	६१७
जम्मा	९००	८६३	३५६	१३६	२२५५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१० कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धीत मानव संसाधन

कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधनको अवस्था हेर्दा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र वडा नं. ३ र ५ मा गरी व्यवसायिक वा अगुवा कृषकको संख्या १२ रहेको छ भने जेटिए १३, पशु कार्यकर्ता ८ र व्यवसायिक नर्सरी सञ्चालक ७ रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धि विवरणलाई वडागत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २९: कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धीत मानव संसाधन

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटिए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
१				
२				
३	४	३	४	२
४				
५	८	१०	४	५
जम्मा	१२	१३	८	७

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.११ कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा तरकारी, फलफुल, खाद्यान्न, दलहन तथा नगदे वालीमा उच्च पहाडी क्षेत्रमा देखापर्ने रोग तथा किराले नकारात्मक रुपले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ । यस्ता रोग तथा कीराको विवरण वाली अनुसार देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ३०: कृषि उपजमा लाग्ने रोग तथा कीरा

साधारणतया तरकारी वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया फलफूल खेतीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया खाद्यान्न वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया दलहन वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया नगदे वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम
खपटे किरा	गवारो	पतेरो	पतेरो	भुसिल कीरा
लाही	फुलमा अँस पार्ने कीरा	गवारो	भुसिल कीरा	लाही
गवारो	फ्रुट फलाई	फटके	फौजी किरा	खपटे
फट्याङ्ग्रा		फौजी किरा	फट्याङ्ग्रा	
पतेरो		फट्याङ्ग्रा		

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१२ पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा पशुपन्छीमा मौसम अनुसार लाग्ने रोग व्याधीले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ । यहाँ देखा पर्ने रोगको विवरणलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३१: पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

पशुपन्छी जन्य उत्पादन	रोगको नाम
पशु	भागुते, चरचरे, खोरेत, एन्थेक्स, पी.पी.आर, एन यूरिया, डर्माटाइटिस, डायरिया, पाइरेक्ससिया, एनोरेक्सिस, एल एफ, राउन्डओम, टेपओम, महोस्ट, टिक्स, लाइस, सर्भिसाइटिस, भेट्राइटिस, पायोमेट्रा, स्वइन फिवर, खोरेत, रेविज, नाम्ले, माटे, जुका, छेरौटे, साउने ज्वरो, जुम्प्रा, उपियाँ, किर्ना, लुतो, थुनेलो
पंक्षी	क्सीडिपेसिस, कोराइजा गम्बरो, सि आर डी, सल्मोनेलासिस, रानिखेत, फवल पक्स, हवाइडाइरिया, मेरेक्स, जुका, गम्बोरो, रानी खेत

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१३ आधुनिक कृषि तथा पशुपालन फर्म सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा आधुनिक कृषि तथा पशुपालन फर्म सम्बन्धी विवरण (पशु, पंक्षी, तरकारी, फलफुल) वडा ४ र ५ मात्र रहेको देखियो । जसमा वडा ५ मा ३ वटा र वडा ४ मा १ रहेको छ । जसलाई तलको तालिकामा राखिएको छ ।

तालिका ३२ आधुनिक कृषि तथा पशुपालन फर्म सम्बन्धी विवरण

फर्मको नाम वा संचालकको नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
दर्ता नभएको	४		फलफुल	१७८५	१८५५००			
भावि समाज पशु पालन फर्म	५	गुठिचौर गा.पा.	दुध	लिटर	४५७५	बिष्णु धिताल		
महत भैसी पालन फर्म	५	गुठिचौर गा.पा.	दुध	लिटर	३६५०	गोपाल बं महत		
महेश निजि नर्सरी	५	गुठिचौर गा.पा.	विरुवा			महेश भण्डारी		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.१४ कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण

यस तालिकामा कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित समूह वा संस्थाहरुमा कृषक समूह, व्यवसायिक कृषि फर्म, कृषि सहकारी, एग्रीभेट, कोल्ड स्टोर र वटा पशुपालन समूहहरुको विवरण राखिएको छ ।

तालिका ३३: कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रीभेट तथा विउविजन केन्द्र संख्या	कोल्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर संख्या	जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र संख्या
	समूह संख्या	सदस्य		समूह संख्या	सदस्य		फर्म संख्या	सदस्य		सहकारी संख्या	सदस्य				
		म	पु		म	पु		म	पु		म	पु			
१															
२	१	५	२७												
३	२	३१	१९	२	४०	०	१	२५	१५	१	२५	०	०	०	०
४	५	४६	८												
५	८	१२०	८०	४	७४	४				१	४	७	१	१	
जम्मा	१६	२०२	१३४	६	११४	४	१	२५	१५	२	२९	७	१	१	०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.१५ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा कुल ४३ वटा पानीघट्ट रहेका छन्। जसमध्ये परम्परागत पानीघट्ट १४ र तुलनात्मक रुपमा सुधारिएको पानीघट्ट बढी २९ वटा रहेको देखिन्छ। यहाँ चिस्यान केन्द्र १ वटा र विद्युतीय मिल १५ वटा रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३४: घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्यान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र/कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
१	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०
२	२	५				१				
३	०	२	०	०	०	३	०	०	०	०
४	१०	२०	१			६				
५						५				
जम्मा	१४	२९	१	०	०	१५	०	०	०	०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.१६ बैदेशिक रोजगारमा गएकाहरुको विवरण

यस गाउँपालिकाबाट बैदेशिक रोजगारीका लागि जाने मध्ये सबैभन्दा उच्च संख्यामा १६७४ जना भारत जाने गरेको देखिएको छ। यसैगरी मलेसिया लगायतका खाडीमुलुक जाने ४५ रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३५: बैदेशिक रोजगारमा गएकाहरुको विवरण

वडा नं	बैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरुको संख्या					
	भारत	खाडी मुलुक तथा मलेसिया	युरोप, अमेरिका, अष्ट्रेलिया	जापान वा कोरिया	अन्य देश	जम्मा
१	२०३	१४	४	१	०	२२
२	३१२	१४				२६
३	४२०	६	०	२	०	२८
४	३१८	३			३	२४

वडा नं.	वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको संख्या					
	भारत	खाडी मुलुक तथा मलेसिया	युरोप, अमेरिका, अष्ट्रेलिया	जापान वा कोरिया	अन्य देश	जम्मा
५	४२१	८	२			३१
जम्मा	१६७४	४५	६	३	३	१३१

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.१७ उद्योग सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका ९ वटा उद्योगहरू मध्ये वडा नं. ५ मा ५ वटा सबै भन्दा बढी रहेको देखिन्छ। जसमध्ये ६ वटा साना तथा घरेलु र ३ वटा लघु उद्योग रहेका छन्। यी उद्योगहरूबाट १८ जना पुरुषले प्रत्यक्ष रूपमा रोजगारीको अवसर प्राप्त गरेको देखिन्छ। यी उद्योगहरू रहेका स्थान, उत्पादन हुने वस्तु र उत्पादित वस्तुबाट हुने वार्षिक आम्दानी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३६: उद्योग सम्बन्धी विवरण

उद्योगको नाम	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व	उद्योगको प्रकार	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको वार्षिक आम्दानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
फर्निचर उद्योग गुठीगाउँ	२	नीजि	लघु	-	३	३	कुर्ची, टेबल, दराज आदि	५०
मष्टमाडु फर्निचर उद्योग	३	निजि	साना उद्योग	-	४	४	कुर्ची, टेबल	३००
ढटेले तेल पेलानी तथा कुटानी पिसानी मिल	४	निजि	लघु	-	१	१	तेल	५०
फर्निचर उद्योग	४	निजि	लघु	-	२	२	कुर्चि टेबल	१०
गिरी कुटानी पिसानि मिल	५	निजि	घरेलु साना	-	२	२	कुटानी पिसानी	२५०
धुताल कुटानी चिरानी मिल	५	निजि	घरेलु साना	-	२	२	तेल पेलानी	३००
धुताल कुटानी चिरानी मिल	५	निजि	घरेलु साना	-	१	१	कुटानी पिसानी	२८०
धुताल कुटानी चिरानी मिल	५	निजि	घरेलु साना	-	१	१	कुटानी पिसानी	२५०
धुताल कुटानी चिरानी मिल	५	निजि	घरेलु साना	-	२	२	कुटानी पिसानी, चिरानि	२५०
जम्मा				०	१८	१८		१७४०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.१८ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

व्यापार र व्यवसायको अवस्था हेर्दा यस गाउँपालिका अन्तरगत कुल १०७ वटा व्यापार व्यवसायहरू सञ्चालनमा रहेको देखिन्छ। व्यवसायगत रूपमा सबैभन्दा बढी किराना पसल ५७ वटा सञ्चालनमा रहेका छन् भने वडागत रूपमा सबै भन्दा बढी वडा नं. ५ मा ३२ र सबै भन्दा कम वडा नं. २ मा कुल ६ वटा व्यापार तथा व्यवसायहरू सञ्चालनमा रहेका छन्। व्यवसायका आधारमा यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३७: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

पसलको प्रकार	वडाअनुसार पसल संख्या					
	१	२	३	४	५	जम्मा
किराना	०	२	१०	२५	२०	५७
कपडा तथा फेन्सी	०		१	०	१	२
मासु पसल	२		४	२	४	१२
तरकारी तथा फलफूल विक्री केन्द्र	०		०			०
दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र	०		०		१	१
निर्माण सामग्री	०		०			०
औषधी पसल वा क्लिनिक	१		०		१	२
मर्मत सेवा केन्द्र	०		०	१		१
इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल	०		०	१		१
रेष्टुरेण्ट	१		०			१
चिया, खाजा वा नास्ता पसल	१२	४	९		५	३०
कस्मेटिक तथा ब्युटी पार्लर	०		०			०
अन्य.....	०		०			०
जम्मा	१६	६	२४	२९	३२	१०७

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.१९ पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण

धार्मिक तथा प्राकृतिक दृष्टिले पर्यटकीय महत्व रहेका मुख्य ४ स्थलहरु यस क्षेत्रमा रहेका छन् । गाउँपालिका भित्र रहेका यी स्थलहरुमा वार्षिक ७०० जना पर्यटकहरुको आगमन हुने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३८: पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता	वार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			
चोत्रा हिल्सा ताल	१	नपुगेको	०	१५	सामुदायिक	पर्यटकीय	७००
गुठिचौर उपत्यका	४	पुगेको		६	सामुदायिक	पर्यटकिय	
धौलिगाड	५	नपुगेको	०	३० कि.मि.	सामूदायिक	ऐतिहासिक पर्यटकिय	
नौमूले	५	नपुगेको		२५ कि.मि.	सामूदायिक	ऐतिहासिक पर्यटकिय	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.२० होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई लक्षित गरी आवासीय सुविधा रहेका ३ वटा होटल र रेष्टुरेण्ट व्यवसायीक रुपमा सञ्चालनमा रहेका छन् । यस खालका होटलहरुको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ३९: होटल, रिसोर्ट तथा रेस्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटलको प्रकार	होटलको स्तर	बार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	बेड संख्या			आन्तरिक	बाह्य (विदेशी)
विपना एण्ड साजन भण्डारी होटल	५	गुठिचौर	३	४		आवासिय		
प्रतिका होटल	५	गुठिचौर	५	-				
भिजन होटल	५	गुठिचौर	६	४		आवासिय		

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.२१ आयात तथा निर्यातको अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रमा चामल तथा गहुँको पिठो आयात हुने गरेको छ भने तरकारी, फलफूल, दलहन, तेलहन, नगदेवाली, पशुजन्य उत्पादन, जडिबुटी तथा खनिजजन्य वस्तु निर्यात हुन गरेको छ। यस क्षेत्रबाट आयात तथा निर्यात हुने वस्तुहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४०: आयात तथा निर्यातको अवस्था

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा/नपा भित्र आयात परिमाण	गापा/नपाबाट निर्यात हुने परिमाण
खाद्यान्न			
धान वा चामल	मे.ट.	४१	
गहुँ वा पिठो	मे.ट.	३५	
मकै	मे.ट.		३३
तरकारी			
आलु	मे.ट.		३८
टमाटर	मे.ट.		०
काउली	मे.ट.		१
फलफूल			
केरा	मे.ट.		
आँप	मे.ट.		
स्याउ	मे.ट.		२०२०
लिचि	मे.ट.		
सुन्तला	मे.ट.		
दलहन			
मसुरो	मे.ट.		
अरहर	मे.ट.		
मास			
तेलहन			
तोरी	मे.ट.		
नगदेवाली			
तिल			
पशुजन्य उत्पादन			
माछा	क्विन्टल		
मह	क्विन्टल		२००
दुध र दुधजन्य उत्पादन	लिट्र		८
मासु र मासुजन्य उत्पादन	क्विन्टल		
अण्डा	क्यारेट		२००

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा/नपा भित्र आयात परिमाण	गापा/नपाबाट निर्यात हुने परिमाण
जडिबुटी	क्विन्टल	५	
गिट्टी वा बालुवा	मे.टन		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.२२ खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र खनिज तथा खानीको उपलब्धताको अवस्था हेर्दा वडा नं. ५ मा ढुङ्गा खानी रहेको देखिन्छ भने अन्य वडाहरूमा त्यस्ता खनिज तथा खानीहरूको उपलब्धता रहेको देखिदैन। तथापि, तिला नदि कीनारामा बालुवाको उत्खनन गर्ने गरिन्छ। यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४१: खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	खनिजको नाम	पाइने स्थान
५	ढुङ्गा खानी	गुठिचौर, धिता

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.३ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम

४.३.१ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा व्यवसायीक तथा सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको संख्या २३४१ रहेको छ। जस अन्तरगत सबैभन्दा बढी अन्य प्रकारका तालिम लिनेको संख्या २१६६ रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४२: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिने घरपरिवारको विवरण

वडा नम्बर	सूचना प्रविधि, इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिक्स	सिलाई, बुनाई, बुटक, श्रृंगार तथा पार्लर	निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कापेन्ट्री आदी)	इन्जिनियरिङ्ग, अटोमोबाइल र मकानिक्स	कृषि सम्बन्धी	जनस्वास्थ्य सम्बन्धी	पशु स्वास्थ्य	पर्यटन सम्बन्धी	उद्योग तथा कला सम्बन्धी	अन्य	तालिम नलिएको
१	०	१	०	१	१	१	०	०	०	३९१	४
२	०	४	०	०	१०	०	०	०	०	३१४	१४
३	२	०	३	०	६	६	४	२	२	३२५	१९
४	०	०	१	१	११	०	२	०	०	५५०	१९
५	६	९	८	१	२	४	१	०	१	५८६	२९
जम्मा	८	१४	१२	३	३०	११	७	२	३	२१६६	८५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.३.२ व्यवसायीक सीपमूलक तालिम लिनेहरूको विवरण

व्यवसायीक तथा सीपमूलक तालिम लिनेहरूको कूल संख्या १०८७ जना रहेको छ। जसमध्ये महिला र पुरुष क्रमशः ४६८ र ६१९ रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४३: व्यवसायी सीपमूलक तालिम लिनेहरूको विवरण

वडा नम्बर	महिला	पुरुष	जम्मा
१	१	३	४
२	१७८	२२६	४०४
३	१५	१२	२७

वडा नम्बर	महिला	पुरुष	जम्मा
४	२५८	३५४	६१२
५	१६	२४	४०
जम्मा	४६८	६१९	१०८७

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.४ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र रहेका कुल २२५५ घरपरिवार मध्ये १२२८ घरपरिवारले बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरुमा खाता खोलेर आर्थिक कारोबार गरेको पाइन्छ भने १०२७ घरपरिवारको भने कुनै पनि वित्तीय संस्थामा खाता नरहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४४: बैङ्क तथा वित्तीय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बैङ्क तथा वित्तीय संस्थामा खाता हुने घरपरिवार संख्या		
	खाता हुने घरपरिवार संख्या	खाता नहुने घरपरिवार	जम्मा घरपरिवार संख्या
१	२३७	१५८	३९५
२	६५	२६३	३२८
३	१९४	१५६	३५०
४	२४४	३२१	५६५
५	४८८	१२९	६१७
जम्मा	१२२८	१०२७	२२५५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.५ वार्षिक आमदानी अनुसार घरपरिवार विवरण

गाउँपालिका अन्तरगत रहेका घरपरिवारलाई वार्षिक आमदानीको दृष्टिकोणबाट हेर्दा ५० हजार भन्दा कम आमदानी हुने घरपरिवार ८६४ र ५ लाख भन्दा माथि आमदानी हुने घरपरिवार ४३ रहेको देखिन्छ । यस वार्षिक आमदानीका आधारमा वर्गिकृत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४५: वार्षिक आमदानी अनुसार घरपरिवार विवरण

वडा नं.	वार्षिक आमदानी अनुसार घरपरिवार संख्या (रु.हजारमा)					जम्मा घरपरिवार संख्या
	५० हजार भन्दा कम	(५०-१५०) हजार	(१५० - २५०) हजार	(२५०-५००) हजार	५०० हजार भन्दा माथि	
१	१२९	१४३	८०	३७	६	३९५
२	२००	१२६	१	०	१	३२८
३	१७७	१०६	४५	१३	९	३५०
४	२७४	१७८	८८	२२	३	५६५
५	८४	३२५	१०४	८०	२४	६१७
जम्मा	८६४	८७८	३१८	१५२	४३	२२५५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

४.६ वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण

गाउँपालिका अन्तरगत रहेका घरपरिवारलाई वार्षिक खर्चको दृष्टिकोणबाट हेर्दा ५० हजार भन्दा कम खर्च हुने घरपरिवार ७८१ र ५ लाख भन्दा माथि खर्च हुने घरपरिवार १९ रहेको देखिन्छ । यस वार्षिक खर्चका आधारमा वर्गिकृत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४६: वार्षिक खर्च अनुसार घरपरिवार विवरण

वडा नं.	वार्षिक आम्दानी अनुसार घरपरिवार संख्या (रु.हजारमा)					जम्मा घरपरिवार संख्या
	५० हजार भन्दा कम	(५०-१५०) हजार	(१५० - २५०) हजार	(२५०-५००) हजार	५०० हजार भन्दा माथी	
१	१३९	१६८	५८	२८	२	३९५
२	१९४	१३२	२	०	०	३२८
३	१५७	९९	८२	११	१	३५०
४	२०७	२४७	८०	२६	५	५६५
५	८४	३८२	८८	५२	११	६१७
जम्मा	७८१	१०२८	३१०	११७	१९	२२५५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

यस परिच्छेदमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कला, संस्कृति, लक्षित वर्ग, लैंगिकता, खानेपानी, सरसफाई जस्ता सामाजिक विषयहरूमा देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.१ शैक्षिक संस्था तथा मानव संसाधन विकास

यस शिर्षक अन्तरगत शैक्षिक स्थितिको बारेका उल्लेख गरिएको छ।

५.१.१ जनगणना २०६८ अनुसार पाँच वर्ष भन्दा माथिको साक्षरताको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना गाउँपालिकाको शैक्षिक अवस्था हेर्दा पढ्न तथा लेख्न सक्ने जनसंख्या ४६८० र साक्षरता दर ५४.७ प्रतिशत रहेको छ। लैंगिकताका आधारमा यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४७: पाँच वर्ष माथिको साक्षरताको विवरण

लिंगका आधारमा साक्षरताको स्थिति						
लिंग	५ वर्ष माथिको जनसंख्या	पढ्न लेख्न सक्ने जनसंख्या	पढ्न सक्ने जनसंख्या	पढ्न लेख्न नसक्ने जनसंख्या	नखुलेको	साक्षरता दर
पुरुष	४२१५	२८७७	१६०	११७४	४	६८.२६
महिला	४३४०	१८०३	१९७	२३३१	६	४१.५४
जम्मा	८५५५	४६८०	३५७	३५०५	१०	५४.७०

स्रोत: केन्द्रीय तथ्यांक विभाग, २०६८

५.१.२ हालको साक्षरताको अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रको साक्षरताको स्थिति हेर्दा पुरुष साक्षरता ८१.३१ प्रतिशत र महिला साक्षरता ५९.६७ प्रतिशत रहेको छ। समग्रमा गाउँपालिका अन्तरगत ७०.४९ प्रतिशत जनसंख्या साक्षर रहेका छन् भने २९.५१ प्रतिशत जनसंख्या अक्षर पनि निरक्षर रहेका छन्। यसैगरी ११.९८ प्रतिशत जनसंख्या कम उमेर अर्थात ६ वर्ष भन्दा कम उमेर समूहको रहेका छन्। लैंगिकताका आधारमा यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४८: हालको साक्षरताको अवस्था

वडा नं.	साक्षरताको स्थिति (प्रतिशतमा)			निरक्षरताको स्थिति (प्रतिशतमा)			६ वर्ष भन्दा कम उमेर समूह		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
१	८०.१६%	५४.७८%	६७.४७%	१९.८४%	४५.२२%	३२.५३%	१४.२३%	१३.९२%	१४.०८%
२	७१.४४%	५६.५७%	६४.०१%	२८.५६%	४३.४३%	३५.९९%	१४.९९%	१७.१७%	१६.०८%
३	७९.६५%	६०.१८%	६९.९२%	२०.३५%	३९.८२%	३०.०८%	१२.०३%	७.८१%	९.९२%
४	८६.५३%	६३.०२%	७४.७८%	१३.४७%	३६.९८%	२५.२२%	११.०८%	९.५३%	१०.३०%
५	८८.७४%	६३.७८%	७६.२६%	११.२६%	३६.२२%	२३.७४%	१०.८६%	८.१८%	९.५२%
जम्मा	८१.३१%	५९.६७%	७०.४९%	१८.६९%	४०.३३%	२९.५१%	१२.६४%	११.३२%	११.९८%

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.१.३ शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

गाउँपालिका भित्रको शिक्षाको स्तर विश्लेषण गर्दा आधारभूत तहको शैक्षिक उपलब्धी हासिल गरेकाहरूको संख्या १८२८ रहेका छन् भने स्नातकोत्तर तहको उपाधी हासिल गर्नेहरूको संख्या १६३ जना रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ४९: शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नं.	शैक्षिकस्तर अनुसार जनसंख्या								
	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	स्नातक	स्नातकोत्तर	प्राविधिक एसएलसी	साधारण लेखपढ	निरक्षर	कम उमेर
१	१४०	३०५	१७०	४९	१४	०	४७७	६४७	१८०
२	१७१	१३२	११५	२९	३	०	५२७	६३६	१६२
३	१००	३८४	१८४	४२	३३	६	२७५	४७७	८६
४	१६२	३४१	४६४	३०४	९८	८	६९९	७६४	२०५
५	२७६	६६६	६६४	१८८	१५	३	२१९	७००	२२५
जम्मा	८४९	१८२८	१५९७	६१२	१६३	१७	२१९७	३२२४	८५८

श्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.१.४ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरू मध्ये आधारभूत तहका ८ र माध्यामिक तहका ४ वटा गरी १२ वटा रहेका छन् । यस सम्बन्धी तहगत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५०: शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

प्रकार	कक्षा १-८	कक्षा ९-१२	जम्मा	कैफियत
आधारभूत	८		८	
माध्यामिक		४	४	
जम्मा	८	४	१२	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.५ विद्यालयको भौतिक अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विद्यालयहरूमा ७ वटा पक्की भवन र ४२ वटा कच्ची भवन रहेको पाइन्छ । विद्यालयहरूको भौतिक अवस्थाका सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५१: विद्यालयको भौतिक अवस्था

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क/वेञ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खानेपानी
		कुल	पक्की	कुल	पक्की							
खडकदेवी मावि	१	१	६	४	१२	छ	छैन	४	१४४०	कच्ची	छ	छैन
हिमाली रम्बा आवि	१	१	१	२	४	छैन	छैन	४	१२००	कच्ची	छ	छैन
तीनमासे आवि गडिगाउँ	१	२	२	४	६	छैन	छैन	४	३०००	कच्ची	छ	छैन
हिरा धनन्जय आवि	२	-	२	-	६	छैन					छ	छैन

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क/वेञ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खानेपानी
		कुठि	कुठि	कुठि	कुठि							
पञ्चकोशी आवि	२	१	२	३	६	छैन			४		छ	छ
कुडी आवि	२	-	१	२	४	छैन			२ रोपनी	पर्खाल	छ	छ
शंकर मावि	३	-	७	-	११	छैन	छैन	४	१२०	तारबार	छ	छैन
दामदासे देउराली आवि	३	-	२	-	४	छैन	छैन	३	३००	कच्ची	छ	छैन
आधारभूत विद्यालय	४	-	३	-	९	छैन	(१ वटा कम्प्युटर)	४	२३४६	तारबार	छ	छ
सत्यवादी मावि	४	-	७	-	१४	छ	(३ वटा कम्प्युटर)	४	७०००	पक्की पर्खाल	छ	छ
त्रिभुवन मावि	५	२	७	२	१६	छैन	(२ वटा कम्प्युटर)	४	५४५०	कच्ची	छ	छ
कालिका आवि	५	-	२	-	५	छैन	छैन	४	५००	कच्ची	छ	छैन
जम्मा		७	४२	१५	९७							

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

यसका अतिरिक्त गुठिचौर गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरूमा रहेका ब्लक संख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५२: विद्यालयको ब्लक संख्या

क्र.स	विद्यालयको नाम	वडा नं.	ब्लक संख्या	कैफियत
१	खडकदेवी मावि मणिसाँघु	१	८	
२	हिमाली रम्बा आवि, चोत्र	१	३	
३	तीनमासे आवि गडिगाउँ	१	२	
४	हिरा धनन्जय आवि, गोठीगाँउ	२	४	
५	पञ्चकोशी आवि, मुडुरी	२	४	
६	कुडी आवि	२	४	
७	शंकर बहुउद्देश्यीय मावि, गज्यागकोट	३	४	३ कटेज मोडल
८	देउराली आवि, हरिचंगा	३	१	२ कटेज मोडल
९	आधारभूत विद्यालय, उखाडी	४	४	
१०	सत्यवादी मावि, दशौंदी	४	६	
११	त्रिभुवन मावि, फारज्वाला	५	७	
१२	कालिका आवि, देपालगाउँ	५	४	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.६ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

गाउँपालिका भित्रको विद्यालयहरूको उपलब्ध विवरण अनुसार अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राहरूमा आधारभूत तह अध्ययन गर्ने ७३६ र माध्यमिक तह अध्ययन गर्ने ३२५ जना रहेका छन्। यस सम्बन्धी विद्यालयगत तथा वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ५३: विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	पूर्व प्राथमिक			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
		छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
खडकदेवी मावि	१	११०	७०	१८०			९६			८२	२०१	२२३	४२४
हिमाली रम्बा आवि	१												
तीनमासे आवि गडिगाउँ	१	४०	५०	९०									
हिरा धनन्जय आवि	२												
पञ्चकोशी आवि	२												
कुडी आवि	२												
शंकर मावि	३												
दामदासे देउराली आवि	३												
आधारभूत विद्यालय	४	११	१०	२१	६८	३८	१०६	०	०	०	७९	४८	१२७
सत्यवादी मावि	४	१८	१४	३२	१४७	१०७	२५४	४१	४४	८५	२०६	१६५	३७१
त्रिभुवन मावि	५	२२	१२	३४	१३४	९४	२२८	९८	६०	१५८	२५३	१६६	४१९
कालिका आवि	५	३२	८	४०	४२	१०	५२	-	-	-	७४	१८	९२
जम्मा		२३३	१६४	३९७	३९१	२४९	७३६	१३९	१०४	३२५	८१३	६२०	१४३३

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०६८

५.१.७ शिक्षक विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयहरूमा कूल ४२ स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी रहेकोमा ५६ शिक्षक र २५ शिक्षिका कार्यरत रहेका छन्। आधारभूत र माध्यमिक तहमा विद्यालयगत रहेका यस्ता शिक्षकहरूको स्वीकृत दरबन्दी, कार्यरत शिक्षक, महिला शिक्षक तथा विषयगत शिक्षक सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ५४: शिक्षक विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
			शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यमिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
खडकदेवी मावि	१	१	१	१	०	०	१	१	१
हिमाली रम्बा आवि	१	०	१	१	०	०	०	०	०
तीनमासे आवि	१	१	१	१	०	०	०	०	०
हिरा धनन्जय आवि	२	३	२	१	१	०	०	०	०
पञ्चकोशी आवि	२	३	२	१	१	०	०	०	०
कुडी आवि	२	३	१	१	१	०	०	०	०
शंकर मावि	३	४	८	२	२	०	१	१	१
दामदासे देउराली आवि	३	१	३	१	०	०	०	०	०
आधारभूत विद्यालय	४	४	३	२	१	०	०	०	०
सत्यवादी मावि	४	७	१४	३	१		२	१	२
त्रिभुवन मावि	५	१०	१५	५	५	०	१	१	३
कालिका आवि	५	५	५	६	३	०	०	०	०
जम्मा		४२	५६	२५	१५	०	५	४	७

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.८ शिक्षक दरबन्दी सम्बन्धी विवरण

कूल १२ वटा विद्यालय रहेको यस क्षेत्रमा जम्मा शिक्षक संख्य ७५ जना रहेको छ । जस अनुसार सरकारी दरबन्दीमा ५० जना, राहत ७ जना र निजीश्रोत १८ जना रहेको देखिन्छ । तहगत रुपमा यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ५५: शिक्षक दरबन्दी सम्बन्धी विवरण

तह	दरबन्दी विवरण			जम्मा
	सरकारी दरबन्दी	राहत	निजीश्रोत	
१ देखि ५	४०	०	१६	५६
६ देखि ८	७	०	०	७
९ देखि १०	२	४	०	६
११ देखि १२	१	३	२	६
जम्मा	५०	७	१८	७५

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.८ शैक्षिक उपलब्धि दर सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र रहेका ८ आधारभूत तथा ४ माध्यमिक तहका विद्यालयहरूको तहगत खुद भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धि दर र उत्तिर्ण दर औषत रुपमा देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५६: शैक्षिक उपलब्धि दर सम्बन्धी विवरण

विद्यालय को नाम, स्थान	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धि दर			उत्तिर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यामिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
खडकदेवी मावि	१												
हिमाली रम्बा आवि	१												
तीनमासे आवि	१												
हिरा धनन्जय आवि	२	८२											
पञ्चकोशी आवि	२	६५											
कुडी आवि	२	९५											
शंकर मावि	३	४८	४२	५	४८	४२	५	४५			१००		
दामदासे देउराली आवि	३	७०			७०								
आधारभूत विद्यालय	४	६५	७५		९५	९५							
सत्यवादी मावि	४	१००	१००	१००	१००	१००	१००	५२	५५		१००	१००	
त्रिभुवन मावि	५	१००	८५	८७	८९	६५	८५	४७.६८	५६.६२	४३.२	९०.९	१००	६.६

विद्यालयको नाम, स्थान	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उत्तिर्ण दर		
		पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	पूर्व प्राथमिक	आधारभूत	माध्यमिक	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
कालिका आवि	५	९५	५२	-	३०	४०	-	४९.९	-	-	-	-	-
जम्मा		८०	७०.८	६४	७२.००	६८.४	६३.३३	४८.६५	५५.८१	४३.२	९६.९७	१००	६.६

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.९ विद्यार्थी सुविधा सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका विद्यालयहरूमा कुल २१४१ विद्यार्थी अध्ययन गरिरहेको देखिन्छ । यी विद्यालयहरूबाट ४५७ जना विद्यार्थी आधारभूततहमा अध्ययन गरीसकेका छन् भने १२२५ जना विद्यार्थीहरूले छात्रवृत्ति र अन्य सुविधा प्राप्त गर्दछन् । साथै ६८७ जना विद्यार्थीहरूले दिवा खाजा खान पाउँदछन् । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ५७: विद्यार्थी सुविधा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम, स्थान	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी		छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
खडकदेवी मावि	१								
हिमाली रम्बा आवि	१								
तीनमासे आवि गडिगाउँ	१								
हिरा धनन्जय आवि	२	६२	१२०				१२०		
पञ्चकोशी आवि	२	७२	८९				१६२		
कुडी आवि	२	७३	३२						
शंकर मावि	३	१६१	१७०	१२०	१३०	२५	१३०	७०	६०
दामदासे देउराली आवि	३	२५	४५						
आधारभूत विद्यालय	४	४८	७९	११	५		६८	४८	७९
सत्यवादी मावि, दशौदी	४	१६५	२०६	२१	१८	८९	१६२	९०	११७
त्रिभुवन मावि	५	३६५	३३७	४७	१०५	२५३	१६६	६५	६६
कालिका आवि	५	१८	७४			८	४२	१८	७४
जम्मा		९८९	११५२	१९९	२५८	३७५	८५०	२९१	३९६

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.१० शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धीत विवरण

विद्यालयहरूमा शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न आवश्यक अपांग विद्यार्थी श्रोत कक्षा, CBEGRA कार्यान्वयन, एकीकृत पाठ्यक्रम, इन्टरनेट सुविधा र छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी जस्ता विषयहरूको स्थिति हेर्दा एकीकृत पाठ्यक्रम ६ वटा विद्यालयमा, CBEGRA कार्यान्वयन ३ वटा विद्यालयमा र छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी एउटा विद्यालयमा रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५८: शैक्षिक गुणस्तरसँग सम्बन्धीत विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा	CBEGRA कार्यान्वयन	एकीकृत पाठ्यक्रम	इन्टरनेट सुविधा	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी
खडकदेवी मावि	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	भएको
हिमाली रम्बा आवि	१	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	
तीनमासे आवि गडिगाउँ	१	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा	CBEGRA कार्यान्वयन	एकीकृत पाठ्यक्रम	इन्टरनेट सुविधा	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी
हिरा धनन्जय आवि	२	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको
पञ्चकोशी आवि	२	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको
कुडी आवि	२	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको
शंकर मावि	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
दामदासे देउराली आवि	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
आधारभुत विद्यालय, उखाडी	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
सत्यवादी मावि, दशौदी	४	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
त्रिभुवन मावि	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको
कालिका आवि	५	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको	नभएको

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.११ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयहरूमा बालमैत्री शिक्षा कायम गर्न विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन, विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक, बाल क्लब गठन र बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग जस्ता विषयहरूको स्थिति हेर्दा ९ वटा विद्यालयहरूमा विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन, ५ वटा विद्यालयमा सुधार योजना अद्यावधिक, १० वटामा बाल क्लब गठन र ९ वटामा बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग भईरहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ५९: बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक	बाल क्लब गठन	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग
खडकदेवी मा.वि.	१	भएको		नभएको	भएको
हिमाली रम्बा आ.वि.	१	भएको		भएको	भएको
तीनमासे आवि गडिगाउँ	१	भएको	भएको	नभएको	भएको
हिरा धनन्जय प्रावि	२			भएको	नभएको
पञ्चकोशी प्रावि	२			भएको	नभएको
कुडी प्रावि	२			भएको	नभएको
श्री शंकर मावि	३	भएको	नभएको	भएको	भएको
श्री दामदासे देउराली प्रावि	३	भएको	नभएको	भएको	भएको
श्री आधारभुत विद्यालय, उखाडी	४	भएको	भएको	भएको	भएको
श्री सत्यवादी मावि, दशौदी	४	भएको	भएको	भएको	भएको
त्रिभुवन मा.वि.	५	भएको	भएको	भएको	भएको
कालिका आवि	५	भएको	भएको	भएको	भएको

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.१२ छात्रवृत्ति तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयहरूले उपलब्ध गराउने छात्रवृत्तिको अवस्था हेर्दा दलित, अपाङ्ग, विपन्न र जेहेन्दार छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थी संख्या ७८३ जना रहेको छ। यस सम्बन्धी विद्यालयगत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६०: छात्रवृत्ती तथा लक्षित सुविधा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार											
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा		
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	
खडकदेवी मावि	१												
हिमाली रम्बा आवि	१												
तीनमासे आवि गडिगाउँ	१							४०					
हिरा धनन्जय आवि	२												
पञ्चकोशी आवि	२	१			१		७२	८९			१२	१३६	
कुडी आवि	२												
शंकर मावि	३	२५	५०	१	२		०	१	४०	५०	४	१	
दामदासे देउराली आवि	३	४	३	०	१	०	०	१	०	०	०	०	
आधारभुत विद्यालय, उखाडी	४	११	७						१	२	२		
सत्यवादी मावि, दशौदी	४	७९							१०				
त्रिभुवन मावि भारज्वाला	५	३३	५८	१	१								
कालिका आवि देपालगाँउ	५	८	३६										
जम्मा		१६१	१५४	२	५	०	७२	१३१	५१	५२	१८	१३७	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.१३ बाल विकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्र भित्र कुल ३ वटा सामुदायिक बाल विकास केन्द्र रहेको देखिन्छ। यी सामुदायिक बाल विकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६१: बाल विकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण

बाल विकास केन्द्रको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम	स्वच्छ खानेपानी
		कु	कु	कु	कु			
बाल विकास केन्द्र, कुडी	२		१		२	५०	पर्खाल	छ
हिमाली बालविकास केन्द्र	५	७	९		१		१	
देउतिबज्यै बालविकास केन्द्र	५	४	१३		१			
जम्मा		११	२३		४			

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.१४ सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र वडा नम्बर १ मा जम्मा एक मात्र मणिसागु सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सिकाई केन्द्र रहेको छ।

५.१.१५ आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्थालाई हेर्दा विभिन्न वडाहरूमा रहेका आधारभूत विद्यालयसम्म पुग्न लाग्ने समयलाई आधार मान्दा १ घण्टा समय लाग्ने घरपरिवार ९० रहेको छ भने १५ मिनेट समय लाग्ने घरपरिवार १२३ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ६२: आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको अवस्था

वडा नम्बर	विद्यालय सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार प्रतिशत			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
१	३०	६०	१०	

बडा नम्बर	विद्यालय सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार प्रतिशत			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
२	२५	५०	२५	
३		६०	४०	
४		८५	१५	
५	६८	१६		

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

यस शिर्षकमा गाउँपालिकाको स्वास्थ्य अवस्था र विवरणको बारेमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.२.१ स्वास्थ्य संस्थाको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कूल ३ स्वास्थ्य चौकीहरु रहेका छन् । यस्ता संस्थाहरुमा कूल १९ स्वीकृत दरबन्दी रहेकोमा २५ जना कार्यरत रहेको देखिन्छ । स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्ति र सेवा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६३: स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	बडा नम्बर	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा						
		स्वीकृत दरबन्दी	कार्यरत		प्रसूती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि
मणिसागु स्वास्थ्य चौकी	१	५	२	०	छ				छ	छ	
गज्यागकोट स्वास्थ्य चौकी	४	५	९		छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन
स्वास्थ्य चौकी देपालगाँउ	५	६	९		छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन
जम्मा		१९	२५	०							

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.२ उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाहरु

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा उपलब्ध हुने स्वास्थ्य सेवाहरुको अवस्था हेर्दा सुरक्षित मातृत्व र पोषण सेवा सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा उपलब्ध रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी संस्थागत सेवा विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६४: उपलब्ध स्वास्थ्य सेवाहरु

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	बडा नम्बर	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध								
		सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मसी	आँखा उपचार सेवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य	
मणिसागु स्वास्थ्य चौकी	१	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ		
गज्यागकोट स्वास्थ्य चौकी	४	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ		
स्वास्थ्य चौकी देपालगाँउ	५	छ	छ	छैन	छ	छैन	छैन	छैन		

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध जनशक्ति विवरण

स्वास्थ्य संस्थाहरु उपलब्ध चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति गरी जम्मा २४ जना रहेका छन् । स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत जनशक्ति र सेवा सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६५: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध जनशक्ति सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या								
		विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य	अन्य
मणिसागु स्वास्थ्य चौकी	१				२	२	२			
गज्यागकोट स्वास्थ्य चौकी	४			१	३	३	३			
स्वास्थ्य चौकी देपालगाँउ	५			१	३	३	३			
गाउँघर क्लिनिक	५									
जम्मा				१	८	८	८	०	०	०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.४ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था

गाउँपालिकाका विभिन्न प्राथमिक स्वास्थ्य संस्थामा पहुँचको अवस्थालाई हेर्दा १ घण्टा भन्दा बढी समय लाग्ने घरपरिवार संख्या ११ र १५ मिनेट समय लाग्ने परिवार संख्या ११६ रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६६: प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था

वडा नम्बर	नजिक स्वास्थ्य चौकी सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार प्रतिशत			
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
१	१०	६०	३०	
२	०	०	०	१००
३	२५	५०	२५	
४	२६	६१	१३	
५	५५	१५	३०	

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.२.५ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका पाँच वर्ष मुनिका बालबालिका संख्या ९१५ रहेको छ । यहाँका स्वास्थ्य केन्द्रबाट खोप लिने बालबालिका संख्या १३२७, बढ्ती अनुगमन गरिएका बालबालिका संख्या ३७१ मध्ये कुपोषित बालबालिका संख्या २१३ रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६७: खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ वर्ष मुनीका बालबालिका		
	१ वर्ष मुनीका	२ वर्ष मुनीका	५ वर्ष मुनी	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	नियमित जुकाको औषधी खाएका	बढ्ती अनुगमन गरिएका	बढ्ती अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित
१	७०	६१	२१०	७१	०	१७०	७०	०	३०८	२०	२
२			२९१	४८		३८	३८		३८		२००

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ बर्ष मुनीका बालबालिका		
	१ बर्ष मुनीका	२ बर्ष मुनीका	५ बर्ष मुनी	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	नियमित जुकाको औषधी खाएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित
३	३४	७०	१४३	१२	४८	१६	३८	२१	११०	११०	२
४	६०	१२४	२७१	४६८	३०	१६	३८	२८	३२१	२३५	९
५	६५			५७	५१	५१	१८		१५३	६	
जम्मा	२२९	२५५	९१५	६५६	१२९	२९१	२०२	४९	९३०	३७१	२१३

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.६ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

सुरक्षित मातृत्वको लागि आवश्यक खोप सेवा, गर्भावस्थाको जाँच र सुरक्षित प्रसूती जस्ता सूचकलाई आधार मान्दा यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा गत वर्ष ११० जनाले प्रसूती सेवा लिएका थिए भने स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा २० जनाले घरमा नै सुत्केरी भएको पाइन्छ। सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी थप विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६८: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसूती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसूती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१	१३	१३	१३	१३	११		२
२	१५	१८	२०	२२		१०	१२
३	२४	१६	८	२४	१४		६
४	२०	२०	२०	१८	२४		
५	३८		३८	३८			
जम्मा	११०	६७	९९	११५	४९	१०	२०

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.७ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

मातृशिशु सुरक्षाको अवस्था हेर्दा जीवित नवजात शिशुको संख्या गतवर्षको आँकडा अनुसार जम्मा ९३ र कुनै पनि नवजात शिशु मृत जन्मेको देखिदैन। यस क्षेत्रमा कूल ४७ महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ६९: मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
१	०	१०	०	०	३०	५	०	१२	०	१८
२	२२				१२००			१५		
३	०	२४	०	०	४१	१२	३२	१२	१२	१८

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
४		२१			२१		७०			२०
५		३८			३८		५०		९	१३
जम्मा		९३	०	०	१३३०	१७	१५२	३९	२१	५१

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.८ गाउँपालिका भित्रमा देखा परेका प्रमुख रोग र उपचार सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र देखा पर्ने प्रमुख रोगहरु र तिनको उपचारको अवस्था हेर्दा सबै भन्दा बढि ग्यास्टिक तथा अल्सरका विरामी स्वास्थ्य चौकीमा आउने गरेको देखिन्छ। रोगबाट प्रभावित, उपचार हुने, फलोअप गरिएका र रेफर गरिएकाको संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७०: प्रमुख रोग तथा उपचार सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया	१५	११	१०	५	
२	झाडा पखाला	१५	१५	१२		
३	मलेरिया	०	०	०		
४	कालाजार	०	०	०		
५	क्षय रोग (टिबी)	३	३	३		
६	कुष्ठ रोग	०	०	०		
७	रक्तचाप	०	०	०		
८	मुटु रोग	०	०	०		
९	ग्यास्टिक/अल्सर	२१	२१	२१		
१०	पक्षघात	०	०	०		
११	एचआइभि एड्स	०	०	०		
१२	क्यान्सर	०	०	०		
१४	मधुमेह (चिनी रोग)	०	०	०		
१५	दम (स्वासप्रश्वास)	१	१	१		
१६	प्रसूतीजन्य रोग	६	६	६		
१७	अन्य	०	०	०		
	जम्मा	६१	५७	५३	५	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.२.९ मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण

गत वर्ष मृत्यु हुनेहरु १० महिला र ११ पुरुष मध्ये सबैभन्दा बढी १४ जनाको मृत्यु नसर्ने रोगका कारण भएको देखिन्छ। विभिन्न रोगका कारण मृत्यु हुनेहरुको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७१: मृत्यु हुने कारण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	महामारी/सर्ने रोग		नसर्ने रोग		टिबी, जण्डिस, आदी/सर्ने रोग		दुर्घटना		एचआईभी/एड्स		जम्मा	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
१	०	०	२	२	१	०	०	०	०	०	३	२
२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	१	०	१	०	१	१	०	०	१	०	४	१
४	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०	०	१
५	०	०	३	६	०	०	०	१	०	०	३	७
जम्मा	१	०	६	८	२	१	०	२	१	०	१०	११

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.२.१० परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था

परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्थालाई हेर्दा गाउँपालिका भित्रको कूल जनसंख्या मध्ये ११ दीर्घरोगी, ९३ सामान्य रोगी र ११२४१ स्वस्थ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७२: परिवारका सदस्यहरुको स्वास्थ्य अवस्था

वडा नम्बर	स्वास्थ्य अवस्था अनुसार जनसंख्या			
	स्वस्थ	सामान्य रोगी	दीर्घ रोगी	जम्मा
१	१९४८	३०	४	१९८२
२	१७७४	१	०	१७७५
३	१५६६	१८	३	१५८७
४	३०४१	२	२	३०४५
५	२९१२	४२	२	२९५६
जम्मा	११२४१	९३	११	११३४५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.२.११ जीवन बिमा सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्र भित्र बिमा गरेका घरपरिवार २९ रहेको छ। जसमध्ये जीवन बिमा गर्ने १३, स्वास्थ्य बिमा गर्ने १५ र अन्य बिमा गर्ने १ परिवार रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ७३: जीवन बिमा सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	बिमा सम्बन्धी पारिवारिक विवरण				
	जीवन बिमा	स्वास्थ्य बिमा	अन्य बिमा	बिमा नगरेका	जम्मा
१	०	१	०	३९४	३९५
२	०	०	०	३२८	३२८
३	७	९	०	३३४	३५०
४	३	३	१	५५८	५६५
५	३	२	०	६१२	६१७
जम्मा	१३	१५	१	२२२६	२२५५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.३ सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था

गाउँपालिका भित्र रहेका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, पूर्ण अपांग, आंशिक अपांग, बाल सुरक्षा अनुदान र दलित वर्ग अनुदान प्राप्त गर्नेहरूको वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७४: सामाजिक सुरक्षा वृत्तीको अवस्था

(रकम रु. हजारमा)

वडा नं.	जेष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आंशिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१	४०	३४		२७	१०८	२	२	३२	८	८	३८.४	१३१	१७७	४९.२८	०	०	०
२	५५	३५	१०८०	३३	३६६०	३	१	९६	५	१७	१५८४	१५२	१३९	१३९६.८			
३	४१	४८	४७७	१९	७६	०	१	८	८	९	४०.८	५९	८६	२२५.२	०	०	०
४	१००	८९	३१९२	४३	५१६	१		२४	२३	३२	३९६	१०५	११७	५६१	२८	३२	२८८
५	७७	७०	२१४८	४१	४९२०	४	२	१४४०	९	३०	२८०८	१५५	१७२	१५६९.८	-	-	-
जम्मा	३१३	२७६	६८९७	१६३	९२८०	१०	६	९७५०४	५३	९६	४८६७	६०२	६९१	३८०२	२८	३२	२८८

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.४ खानेपानी तथा सरसफाई

५.४.१ खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कूल २२५५ घरपरिवार मध्ये सबै भन्दा उच्च १४४३ अर्थात ६३.९९ प्रतिशत घरपरिवारले सार्वजनिक धाराको पानी उपयोग गर्दछन्। घरमै धाराको पानी उपलब्ध हुने घरपरिवार ७९७ रहेको छ। विभिन्न स्रोत अनुसार खानेपानी उपयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७५: खोपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या						
	घरमै पाइप धारा	सार्वजनिक धारा	मूलको पानी	नदी खोला	ढाकिएको इनार	नढाकिएको इनार	जम्मा
१	२२३	१६८	२	१	१	०	३९५
२	१	३२७	०	०	०	०	३२८
३	४	३३७	६	२	१	०	३५०
४	१	५६४	०	०	०	०	५६५
५	५६८	४७	२	०	०	०	६१७
जम्मा	७९७	१४४३	१०	३	२	०	२२५५
प्रतिशत	३५.३४	६३.९९	०.४४	०.१३	०.०९	०.००	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.४.२ शौचालय प्रयोगको अवस्था

गाउँपालिका भित्र शौचालयको प्रयोगको अवस्थालाई हेर्दा ६७ घरपरिवारमा फल्स भएको शौचालय, २०९३ अर्थात ९२.८२ घरपरिवारमा सामान्य खालको शौचालय रहेको तथा ९५ घरपरिवारमा चर्पी नभएको अवस्था देखाउँछ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ७६: शौचालय प्रयोगको अवस्था

वडा नं.	शौचालयको अवस्था अनुसार घरपरिवार संख्या			जम्मा
	फल्स भएको	सामान्य	नभएको	
१	४२	३१२	४१	३९५
२	०	३२८	०	३२८
३	१३	२९७	४०	३५०
४	०	५६५	०	५६५
५	१२	५९१	१४	६१७
जम्मा	६७	२०९३	९५	२२५५
प्रतिशत	२.९७	९२.८२	४.२१	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.५ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

५.५.१ युवा क्लब सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र कूल २ वटा क्लबहरु रहेका छन् । यस्ता क्लबहरुले खेलकुद तथा सामाजिक कार्यमा संलग्न रहेका छन् । यस्ता युवा क्लबहरुमा कूल २६ युवा र ५ युवतीहरु सदस्यका रुपमा आवद्ध रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ७७: युवा क्लब सम्बन्धी विवरण

युवा क्लबको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या संख्या		मुख्य कार्य
		युवा	युवती	
समाज परिवर्तन युवा क्लब	२	११	५	
फोर्डकालिका युवा क्लब	५	१५	०	

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.५.२ युवा सर्जनशीलता, उद्यमशीलता र परिचालन विवरण

युवा सर्जनशीलता, उद्यमशीलता र परिचालन सम्बन्धमा यस क्षेत्रमा व्यवसायिक कृषिमा संलग्न युवा वडा नं. ५ मा २६ र उद्योग व्यवसयमा संलग्न युवाहरु सोहि वडामा १२ जना रहेका छन् ॥

५.५.३ खेलमैदान, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रको वडा नं ५ को धिता चौरमा पिकनिक स्थलको उपलब्धता रहेको देखिन्छ ।

५.६ कला, भाषा तथा संस्कृति

५.६.१ स्थानीय चाँडपर्व जात्रा र मेला

यस क्षेत्रमा चाडपर्वको रुपमा दशैं, तिहार, चैतेदशैं, माह पुर्णिमा, शिवरात्री र हरितालिका मनाइने गरिन्छ ।

५.६.२ शवदाह स्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकाको पिपलेडी, सागु तथा कडीसाडता क्षेत्रमा शवदाह स्थल रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ७८: शवदाह स्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण

स्थल	ठेगाना (वडा नं.)
पिपलेडी	२
सागु	२
कडीसाइता	२

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.६.३ धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण

धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका ६ वटा स्थलहरू रहेका छन् । सामुदायिक स्वामित्वमा रहेका यस्ता धेरैजसो स्थलहरूमा हालसम्म सडक सुविधा नपुगेको देखिन्छ भने यी स्थलको भ्रमण गर्न वार्षिक करिब २७०० जना पर्यटकहरूको आगमन हुने गरेको पाइन्छ । यस्ता स्थलहरूको नाम, सडक पहुँचको अवस्था, स्वामित्व, नजिकको बजार र विशेषता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ७९: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता	वार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच	होटल, लज, रेष्टुरा संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			
गुम्बा चोत्रा	१	नपुगेको	१	९	सामुदायिक	धार्मिक	५००
गुम्बा डिल्लीकोट	१	नपुगेको	०	२	सामुदायिक	धार्मिक	७००
गुठिचौर	२	पुगेको		२ घण्टा			
बुडुमष्ट	३	पुगेको	०	६	सामुदायिक	धार्मिक	२००
चिमारा मालिका	४	नपुगेको		५	सामुदायिक	धार्मिक	७००
गौरीघाट शिव मन्दिर	४	नपुगेको		४	सामुदायिक	धार्मिक	६००

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

५.७ छाउप्रथाको अभ्यास

छुईप्रथा वा छाउपडी प्रथासँग सम्बन्धीत अभ्यासलाई यस शिर्षकमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.७.१ छुई हुने र छाउ गोठमा बस्ने महिला सम्बन्धी विवरण

छुई प्रथाको अभ्यास हेर्दा गाउँपालिकामा कूल छुई हुने महिलाको संख्या ३०८१ रहेको छ भने छुई हुने महिलाहरू मध्ये २४६५ जना महिलाहरू छाउ गोठमा बस्ने गरेका छन् । समग्रमा गाउँपालिका अन्तरगत रहेका छुई हुने महिलाहरू मध्येबाट ७९.४१ प्रतिशत महिलाहरू छुई भएका बखत छाउ गोठमा बस्ने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ८०: छुई हुने र छाउ गोठमा बस्ने महिला सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	छुई हुने महिला संख्या	गोठमा बस्ने महिला संख्या	गोठमा बस्ने महिला प्रतिशत
१	५४५	१७३	३१.७४%
२	४२६	४२५	९९.७७%
३	४७६	४३४	९१.१८%
४	८५७	८३९	९७.९०%
५	७७७	५९४	७६.४५%
जम्मा	३०८१	२४६५	७९.४१%

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

५.७.२ छाउ गोठको प्रकार र अभ्यास सम्बन्धी विवरण

छुई हुँदा वा महिनावारी हुने महिला र यस्तो बखत प्रयोग गरिने छाउ गोठको प्रकार अनुसार घरपरिवारको अवस्था नियाल्दा यस गाउँपालिका अन्तरगत १८२७ घरपरिवारमा व्यक्तिगत छाउ गोठ र १० घरपरिवारले सामुहिक छाउ गोठ प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ भने ४१८ घरपरिवारले यी मध्ये कुनै पनि छाउ गोठ प्रयोग गर्दैनन् । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८१: छाउ गोठको प्रकार र अभ्यास सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	छाउ गोठको प्रकार अनुसार घरपरिवार संख्या			
	व्यक्तिगत	सामुहिक	छाउगोठ नभएको	जम्मा
१	२२५	०	१७०	३९५
२	३१९	०	९	३२८
३	३३९	०	११	३५०
४	५३९	१०	१६	५६५
५	४०५	०	२१२	६१७
जम्मा	१८२७	१०	४१८	२२५५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति

यस परिच्छेदमा वन तथा वातावरण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषय र क्षेत्र समावेश गरिएको छ।

६.१ वन क्षेत्रको अवस्था

कूल ३१९० हेक्टर क्षेत्रमा सामुदायिक वन फैलिएको छ। यस क्षेत्रमा कुल १८ वटा सामुदायिक वन रहेको देखिन्छ। वन क्षेत्रबाट प्रत्येक लाभान्वित घरपरिवार संख्या २५६५ रहेको छ। वनको किसिम अनुसार संख्या, काठ, दाउरा तथा जडिबुटीको उपलब्धता सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ८२: वन क्षेत्रको अवस्था

वनको नाम	वनको किसिम	वडा नं.	समेटेको घरघुरी	क्षेत्रफल (हे.)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
					काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी(केजी)
नाउला चिमारा सा.व.	सा.व.	१	७५	९०९.३			
बनधारा	सा.व.	२	१७०	२००		६००	
महोदेव	सा.व.	२	१७०	२०१		४००	
बुकेशाल्ला	सा.व.	२	८०	५००		१०००	
पन्चकोपी	सा.व.	२	१५०	३००		१०००	
कुडेनी	सा.व.	२	८०	३५०		९०००	
रुमालदेव सा.व.	सा.व.	३	३३३	२०		२०००	२५
हरीचंगा सा.व.	सा.व.	३	५००	१६		२०००	२००
हाँसपाली सा.व.	सा.व.	४	१५८	०			
कैलाश सा.व.	सा.व.	४	१४६	११७.३			
चिमारा सा.व.	सा.व.	४	६५	७३.१२	१७१३	६३०	
दिपचौर सा.व.	सा.व.	४	६८	१९५.५	२०१८.५३	१६६८.८९	
जनजागृति सा.व.	सा.व.	४	०	०			
दुनी चिमारा सा.व.	सा.व.	४	०	०			
गेरुखान	सा.व.	५	३८	४५	११०	३८०	
देउरालि	सा.व.	५	२७७	११०	१२९२.९०	७३०.८५	
फहिकालिका	सा.व.	५	८५	५८	१३०	४४०	
कल्के	सा.व.	५	१७०	९५	३८०	८६०	
जम्मा			२५६५	३१९०	५६४४	२०७१०	२२५

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण तथा जिल्ला वन कार्यालय, २०७५

६.१.१ जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

उच्च पहाडी क्षेत्रमा हुने वन तथा जैविक विविधता यस क्षेत्रमा विद्यमान रहेको देखिन्छ। जैविक तथा वानस्पतिक महत्वका जीव तथा वनस्पति मध्ये यो क्षेत्र रातो पण्डा, कस्तुरी, भारल, रतुवा, चितुवा, भालु, घोरल, बँदेल जस्ता जनावर र डाँफे, मुनाल, कालिज जस्ता चरा पाइने क्षेत्र चराहरुको वसोवास स्थलको रुपमा परिचित छ। जडिबुटीहरुमा लौठे सल्लो, पाखनवेद, हातेजडी, सतुवा, पाँचऔले, अतिस, टिमुर र बाज, गुराँस, सल्लो, उत्तीस, देवदार लगायतका वनस्पति पाइन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८३: जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

प्रकार	विवरण
वनस्पति	लौठे सल्लो, पाखनवेद, हातेजडी, सतुवा, पाँचऔंले, अत्तिस, टिमुर चिराइतो, पदमचाल, काकरसिरा जस्ता जडिबुटी र बाज, गुराँस, सल्लो, उत्तीस, देवदार, धुपिसल्ला
पशुपन्छी	रातो पण्डा, कस्तुरी, भारल, रतुवा, चितुवा, भालु, घोरल, बँदेल जस्ता जनावर र डाँफे, मुनाल, कालिज

स्रोत: जानकारी अन्तरवार्ता, २०७५

६.१.२ वनजन्य उत्पादन विवरण

वन क्षेत्रमा काष्ठ र गैर काष्ठ अन्तरगत काठ, पतिंगर, जडिबुटी र खोटो जस्ता उत्पादन हुने गरेको देखिन्छ।

६.२ जडिबुटीको विवरण

सामुदायिक वनहरु रहेको यस क्षेत्रमा जडिबुटीको उत्पादन करिव १२६६५ किलोग्राम र राजश्व संकलन करिव १८ लाख ५० हजार हुने गरेको पाइन्छ। यहाँका सामुदायिक वनहरुमा वार्षिक न्यूनतम १० किलोग्राम देखि ६ हजार किलोग्राम जडिबुटी उत्पादन हुने गरेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८४: जडिबुटीको विवरण

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	वार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	वार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)
भुल्ले	नाउला चिमारा सा.व.	१	५०००	०	०
सेतक चिनी	नाउला चिमारा सा.व.	१	६०००	२५,००	०
सेतो चिनी, जटामसी, सतुवा, सुनपाती, वनलसुन	कुडेनी, वनधारा, बुर्कसल्ला	१,२,३,५	०	०	०
गुच्छी च्याउँ	रुमालदेव सा.व.	सवै	२५	०	०
गुच्छी च्याउँ	हरीचंगा सा.व.	३	२००	०	०
सुमयो	दुलाखोला चिमानी यादला	५	५००	५००	५०
खिरौला	खिरौले वाडी धौलिगाड	५	९००	३५००	३००
र्यासागम्वा	कखौटी पाटन दुनी	५	१०	१,२०,००	१५००
जम्मा			१२६३५	४०४६	१८५०

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

६.३ चरन क्षेत्र

गाउँपालिकाका केही वडाहरुमा चरण क्षेत्रको उपलब्धता रहेको देखिन्छ। चरण क्षेत्रको व्यवस्थापन प्रणाली हेर्दा सामान्य र घुम्ती रहेको पाइन्छ। यस सम्बन्धी चरण क्षेत्र रहेको स्थान तथा क्षेत्रफलको विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८५: चरण क्षेत्र

वडा नम्बर	चरण क्षेत्रको नाम	चरण हुने स्थान	क्षेत्रफल ((व.कि.मि.))	चरण व्यवस्थापन प्रणाली
२	सेता पहिरा	गुठीगाउँ		परम्परागत मौसमी

वडा नम्बर	चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल ((व.कि.मि.))	चरन व्यवस्थापन प्रणाली
२	लोटने पाखा	कुडी		परम्परागत मौसमी
२	कखसेनी	मुडरी		परम्परागत मौसमी
२	नेटीलेख	कुडी		परम्परागत मौसमी
२	गोठीचौर			परम्परागत मौसमी
३	गुठिचौर	गुठिचौर	२०	परम्परागत मौसमी
४	ढाडी उकाली	कोइटेले	८४	परम्परागत मौसमी
५	स्यालीपाखा			परम्परागत मौसमी

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.४ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा विपद जोखिम तथा व्यवस्थापनका दृष्टिकोणमा जोखिमपूर्ण रहेको पाइन्छ। यहाँ जलजन्य प्रकोपका साथै मानवीय क्षति भएको देखिन्छ।

६.४.१ विपदको प्रभाव

मध्यपहाडी क्षेत्रको अध्ययन अनुसार यस क्षेत्रमा जलवायु उत्पन्न विपदहरूमा प्रमुख रूपमा खडेरी, बाढी, पहिरो, रोग किटाणु, हुरी बतास, असिना आदी रहेका छन्। यस मध्ये खडेरीको प्रभाव सबैभन्दा बढी, दोश्रो र तेस्रोमा बाढी तथा पहिरो रहेको छ भने प्रभावका हिसावले वन डढेलो सातौँ स्थानमा देखिएको छ। यस सम्बन्धी विवरणलाई देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८६: विपदको प्रभाव

प्रकोप/विपद	प्रभाव अनुसार घरपरिवार			
	असर रहेको (%)	देखिएको तर प्रभाव नभएको (%)	विपद नभएको (%)	जम्मा
खडेरी	४१.५५	४९.४०	९.०५	१००.००
वनडँडेलो	४.८१	६१.८२	३३.३७	१००.००
आगलागी	०.००	१५.४६	८४.५४	१००.००
बाढी	२३.१९	१९.१३	५७.६८	१००.००
हुरीबतास	९.८५	४७.२३	४२.९२	१००.००
चट्याड	२.२७	४५.४७	५२.२६	१००.००
असिना	९.६८	५३.९५	३६.३७	१००.००
भारी वर्षा	१.९४	४१.९४	५६.१२	१००.००
खण्ड वर्षा	२.०३	४८.९२	४९.०५	१००.००
भूक्षय	२.५७	४४.९७	५२.४७	१००.००
पहिरो	१७.७३	६३.२७	१९.००	१००.००
हिमपात	२.२६	२.१३	९७.६१	१००.००
रोग तथा किटाणु	१७.३६	४९.६३	३३.००	१००.००

श्रोत: राष्ट्रिय जलवायु परिवर्तन प्रभाव प्रतिवेदन, २०१६

६.४.२ जोखिमयुक्त (संवेदनशील) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

जोखिमयुक्त संवेदनशील स्थानमा बसोबास गर्ने अधिकतम घरपरिवार गाउँपालिकाको वडा नं. ५ मा रहेको पाइन्छ। यस वडाका ५८ घरपरिवार पहिरो, नदि कटान र बाढी जस्ता जोखिममा रहेको देखिन्छ। बसोबास भएका बस्तीहरू

अति भिरालो स्थानमा अवस्थित भएकाले विपद जोखिमको संवेदनशीलता बढ्दो पाइन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८७: जोखिमयुक्त (संवेदनशील) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरघुरी संख्या					
		पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरालो	अन्य	जम्मा
५	कुम्डीगाउँ	५	१०	२०			३०
५	देपालगाउँ	५	८	१०			२३
५	धिता	५		३			५

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.४.३ विपदबाट मानवीय क्षती

मानवीय क्षती हुने विपद उच्च देखि न्यून क्रमशः रोग माहामारी, बाढी, हिमपात, चिसो, जंगली जनावरबाट क्षती, आगलागी र पहिरो प्रमुख रहेको पाइन्छ । सर्पदंस न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सहज देखिए तापनि उच्च विपदको रुपमा रहेको पाइन्छ । मानवीय क्षती हुनुमा बढी जोखिमयुक्त र संवेदनशीलताका रुपमा बाढी रहेको छ । तथापी यस गाउँपालिकामा विपदबाट मानविय क्षति भने विगत ३ वर्षमा नभएको देखिन्छ ।

६.४.४ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

विपद अनुसार जोखिमको समय पहिचान गर्दा जंगली जनावरबाट क्षती, आगलागी, बाढी डुवान, पहिरो, रोग माहामारी तथा सर्पदंसको जोखिम विशेषगरी गर्मी र वर्षायाम (चैत्र देखि असोज) मा रहने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८८: विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती
१	चैत्र, बैशाख	साउन, भदौ	भदौ, असोज		साउन, भदौ	साउन, भदौ	भदौ, असोज
२	चैत्र, बैशाख	साउन, भदौ	भदौ, असोज		साउन, भदौ	साउन, भदौ	भदौ, असोज
३	चैत्र, बैशाख	साउन, भदौ	भदौ, असोज		साउन, भदौ	साउन, भदौ	भदौ, असोज
४	चैत्र, बैशाख	साउन, भदौ	भदौ, असोज		साउन, भदौ	साउन, भदौ	भदौ, असोज
५	चैत्र, बैशाख	साउन, भदौ	भदौ, असोज		साउन, भदौ	साउन, भदौ	भदौ, असोज
६	चैत्र, बैशाख	साउन, भदौ	भदौ, असोज		साउन, भदौ	साउन, भदौ	भदौ, असोज
७	चैत्र, बैशाख	साउन, भदौ	भदौ, असोज		चैत्र, असार	साउन, भदौ	भदौ, असोज
८	चैत्र, बैशाख	साउन, भदौ	भदौ, असोज		चैत्र, असार	साउन, भदौ	भदौ, असोज
९	चैत्र, बैशाख	साउन, भदौ	भदौ, असोज		चैत्र, असार	साउन, भदौ	भदौ, असोज

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.४.५ विपदको असर सम्बन्धी विवरण

विगत ३ वर्षको प्रकोपका आधारमा यस गाउँपालिकाको वडा नं. ५ मा आगलागी, डुवान, पहिरो, शितलहर, रोग माहामारी, सर्पदंस, भूकम्प र जंगली जनावरबाट क्षती लगायत नदि कटानका कारण क्षति भएको देखिन्छ । जस

अनुसार यस क्षेत्रभित्र १७ घरपरिवार विपद्का कारण प्रभावित भएका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ८९: विपद्को असर सम्बन्धी विवरण

क्षति विवरण	विपद्को क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण								
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमीन		अन्य क्षती	
		परिवार	क्षति रकम (रु)	परिवार	क्षति रकम (रु)	परिवार	क्षति रकम (रु)	परिवार	क्षति रकम (रु)
आगलागी	५	१	२०००००	२					
बाढी डुवान									
पहिरो									
शितलहर									
रोग माहामारी									
सर्पको टोकाइ									
भूकम्प									
जंगली जनावरबाट क्षती	५			१५	१३००००				
अन्य									
जम्मा		१	२०००००	१७	१३००००	०	०	०	०

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.४.६ विपद्बाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार

विगत तीन वर्षको तथ्यांक हेर्दा यस गाउँपालिका क्षतिग्रस्त सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधारहरूका आधारमा हेर्दा बाढी डुवान र अन्य विपद्का कारण १ वटा कुलो नहरमा क्षति पुगेको देखिन्छ । विपद् अनुसार वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ९०: विपद्बाट क्षती सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसार क्षति विवरण										
	वडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		अन्य	
		संख्या	क्षति रकम	संख्या	क्षति रकम	कि.मी.	क्षति रकम	संख्या	क्षति रकम	संख्या	क्षति रकम
वाढी डुवान											
पहिरो	३							१	५००००		
भूकम्प											
जंगली जनावरको क्षती											
अन्य											
जम्मा											

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.५ जलश्रोत तथा जलाधार क्षेत्र र उपयोगको स्थिति

यस गाउँपालिका भित्र बाह्रै महिना बहने खोलाहरू तथा पानी मुहान यस क्षेत्रमा रहेका छन् । सिंचाइ तथा खानेपानीका लागि जलश्रोतको उपयोग हुने गरेको छ ।

तालिका ९१: जलश्रोत तथा जलाधार क्षेत्र र उपयोगको स्थिति

क्र.सं.	जलश्रोतको नाम	वडा नम्बर	ठेगाना	उपयोगको अवस्था
क	नदि तथा खोला			
१	दोचलागाड	३	धलमुढी	सिंचाइ तथा जलविद्युत
२	नौमुली खोला	५	नौमुली पाटन	सिंचाई तथा विद्युत उत्पादन
३	देपालगाउँ खोला	५	ज्वाला	सिंचाइ तथा खानेपानी
४	धिता खोला	५	ठुला खोला	सिंचाइ
ख	मुख्य पानी मुहान			
१	बडी ढाप	२		
२	तल्ला ढाप	२		
३	घट्टे खोला	२		
४	कुम्डी गाउँ खानेपानी मुहान	५		खानेपानी
५	फोई खानेपानी मुहान	५		खानेपानी
६	ज्वाना खानेपानी	५		खानेपानी
७	धिता खानेपानी	५		खानेपानी

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

६.६ भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कूल २२५५ घरपरिवार मध्ये भवन मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बसोवार गर्ने घरपरिवार संख्या २३ मात्र रहेको छ भने १८ घरपरिवार भुकम्प प्रतिरोधी भवन भएको घरमा बस्दछन्। यस सम्बन्धी थप विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ९२: भवन मापदण्ड तथा भुकम्प प्रतिरोधी घरको विवरण

वडा नम्बर	भुकम्प प्रतिरोधी वा भवन मापदण्ड अनुसार बनेका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या					
	मापदण्ड अनुसार बनेको	मापदण्ड अनुसार नबनेको	जम्मा	भुकम्प प्रतिरोधी भएको	भुकम्प प्रतिरोधी नभएको	जम्मा
१	२	३९३	३९५	१	३९४	३९५
२	०	३२८	३२८	०	३२८	३२८
३	५	३४५	३५०	४	३४६	३५०
४	०	५६५	५६५	०	५६५	५६५
५	१६	६०१	६१७	१३	६०४	६१७
जम्मा	२३	२२३२	२२५५	१८	२२३७	२२५५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था

यस परिच्छेदमा भौतिक पूर्वाधारको स्थिति र त्यसको उपयोगको अवस्थालाई प्रस्तुत गरिएको छ । जस अन्तरगत सडक, विद्युत, भवन, वस्ती, उर्जा, सूचना संचार र आवास र भवन जस्ता विषयहरु समावेस गरिएको छ ।

७.१ यातायात पूर्वाधार

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र करिब १६६ किमि कच्ची सडक रहेको छ । डोल्पा जोडने राजमार्ग निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ भने उक्त सडकमा जीप र मोटरसाईकल संचालन हुने गरेका छन् । राजमार्ग देखि अन्य भागमा जाने सडक कच्ची रहेका छन् ।

७.१.१ सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेको कर्णाली राजमार्ग भएर लामो तथा छोटो दुरीका सार्वजनिक यातायात सञ्चालन भएको देखिन्छ । यहाँको कुल सडक सञ्जालको लम्बाई १६६ किलोमिटर रहेको छ । यहाँ रहेका सडक खण्ड मध्ये सबैभन्दा लामो गज्यागकोट सडकको लम्बाई करिब ७० किलोमिटर लामो रहेको छ भने यस सडकबाट लाभान्वित हुने जनसंख्या करिब ५० हजार रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ९३: सडक मार्ग/सञ्जालको विद्यमान अवस्था

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
१	साडेपानी डोल्पा	साडेपानी	चोत्रा	१०	कच्ची	२१००
१	साडेपानी नापानी	साडेपानी	नापानी जरी	११	कच्ची	५०००
२	मेटीलेख कुडीसाडता	मडुली	कुडी	१५	कच्ची	२५००
२	कोदरी	गोठी	कुडी	८	कच्ची	२५००
२	हरि चाङ्गा			१९		३०००
२	कुडी साडटा			७		२५००
३	गज्यागकोट कृषि सडक	गज्यागकोट	डोल्पा	७०	कच्ची	२००००
४	दानसाँगु गोरु ओडार	दानसाँगु	विगारे	१	कच्ची	२१००
४	दानसाँगु गोरु ओडार	विगारे	प्याकुरेवाडा	५	कच्ची	३५००
५	दानसाँगु, दोपालगाउँ ग्रामिण सडक	धिता	भारज्वाला	४	कच्ची	२८५७
५	भारज्वाला, धौलिगाड	भारज्वाला	फोई, धौलिगाड	८	कच्ची	६८०
५	भारज्वाला, कुम्डी, चिमालि	भारज्वाला	कुम्डी, चिमालि	८	कच्ची	९९०
	जम्मा			१६६		४७७२७

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.१.२ पैदल मार्ग

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका विभिन्न वडा र वस्तीहरु पैदल मार्गले जोडिएको देखिन्छ । यहाँ रहेका सबै पैदल मार्गहरुको कूल योग २४ किलोमिटर रहेको छ भने करिब १२००० जनसंख्या लाभान्वित हुने गरेको पाइन्छ । पैदल मार्गहरुको विस्तृत वडागत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ९४: पैदल मार्ग

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		
१	मणिसागु देखि मणीगाउँ	मणिसागु	मणीगाउँ	३	२१००
१	नसिल देखि डिल्लीकोट वस्ती	तलिटोल	डिल्लीकोट	४	२५००
४		मडुली	गोठीगाउँ	५	१२००
४		गोठीगाउँ	कुडी	३	१७००
४	खल्लावाडा गाउँको बाटो	खल्लावाडा	उखाडी	३	१८००
५	धिता	धिता	कुम्डी	६	२८५६
	जम्मा			२४	१२१५६

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.१.३ पुल तथा पुलेसा

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न खोलानालाहरूमा रहेका पक्की, भोलुङ्गे तथा काठे पुलहरूले गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानहरूलाई जोडेका छन् । यस गाउँपालिकामा रहेका अधिकतम काठे पुलहरूको अवस्था जीर्ण रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ९५: पुल तथा पुलेसा

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरू		भोलुङ्गे/काठे /ट्रष्ट/पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
१	मणिसाँगु	चोत्राखोला	मणिसाँगु	डिल्लीकोट	भोलुङ्गे	२५	ठिकै	
१	मणिसाँगु	चोत्राखोला	मणिसाँगु	डिल्लीकोट	काठे	१०	ठिकै	२०७३
१	स्कूल पुल	नापानी खोला	मणिसाँगु	चौर	काठे	८	ठिकै	२०७३
२	कोदारी	तिला कर्णाली	कडी	गोठीगाउँ		३०	ठिकै	२०७५
२	कुडी साइता	तिला कर्णाली	गोठीगाउँ	कुडी		३०	ठिकै	२०७५
२	बारवारे काठेपुल	तिला कर्णाली	मुडी	गर्जाङ्कोट		३०	ठिकै	२०७५
३	निदारापुल	तिलानदि	गर्ज्याङ्कोट	जाजरकोट	काठे	३०	जिर्ण	२०७३
४	विगारे ट्रष्ट पुल	लामाकारा	विगारे	धिता	ट्रष्ट	३२	राम्रो	२०७३
४	विगारे भोलुङ्गे पुल	मुल	विगारे	देपालगाउँ	भोलुङ्गे	६०	राम्रो	२०७३
४	खलावाडा भोलुङ्गे पुल	बालु	खल्लावाडा	फोडकुन्डी	भोलुङ्गे	९०	ठिकै	२०६५
४	भारज्वाला ट्रष्ट पुल	भारज्वाला	धलमुडी	फोडकुन्डी	ट्रष्ट	३२	राम्रो	२०७४
४	गोडार काठे पुल	गोरु ओडार	प्याकुरेवाडा	गर्ज्याङ्कोट	काठे	२०	ठिकै	२०६८
४	धलमुडी काठे पुल	निधार	धलमुडी	कुम्डी	काठे	२०	ठिकै	२०७३
४	प्याकुरेवाडा काठे पुल	कोटासागु	प्याकुरेवाडा	गर्ज्याङ्कोट	काठे	३२	ठिकै	२०५९
४	बालु काठेपुल	खल्लालसागु	बालु	देपालगाउँ	काठे	२०	जिर्ण	२०५२
५	लामाटार ट्रष्ट	तिला नदि	धिता	विगारे	ट्रष्ट	३०	राम्रो	२०७४
५	बालु पुल	तिला नदि	फोई	वाहुलुगाँउ	भोलुङ्गे	४०	राम्रो	२०७०

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरू		भोलुङ्गे/काठे /ट्रष्ट/पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
	जम्मा					५३९		३३१२५

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.१.४ सवारी रुटको विवरण

गाउँपालिका अन्तरगत रहेका विभिन्न सडक खण्डहरूमा सार्वजनिक बस, जीप तथा निजी मोटरसाइकलहरू सञ्चालन भईरहेको पाइन्छ। यहाँ करिब २ वटा सवारी रुटहरू रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ९६: सवारी रुटको विवरण

क्र.स.	सवारी रुट			
	देखि	सम्म	समय (बजे)	गाडीको प्रकार
१	खलंगा	गज्यांगकोट	२० मिनेट	जीप, मोटरसाइकल
२	खलंगा	गुठिचौर	२ घन्टा	बस, जीप, मोटरसाइकल

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.१.५ गाउँ क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधनहरूमा मुख्य साधनका रूपमा बस, जीप तथा मोटरसाइकल रहेको देखिन्छ। उक्त क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनहरूको संख्या, बस पार्क र बस विसौनी सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ९७: गाउँ क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन

वडा नम्बर	सार्वजनिक सवारी साधनको विवरण	
	सवारीको प्रकार	संख्या
१	जीप, मोटरसाइकल	४
२	जीप, मोटरसाइकल	५
३	जीप, मोटरसाइकल	४
४	माटरसाइकल	२

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा

यस शिर्षक अन्तरगत इन्धनको उपयोगका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेश गरिएको छ।

७.२.१ इन्धन उपयोग सम्बन्धी विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

घरपरिवार सर्वेक्षण २०७५ अनुसार गाउँपालिकामा सबै भन्दा बढि ९९.९४ प्रतिशत घरपरिवारले दाउरालाई खाना पकाउने मुख्य इन्धनको रूपमा उपयोग गर्ने गर्दछन्। यस बाहेका अन्य इन्धनको उपयोग हेर्दा २० घरपरिवारमा एल पि ग्यास र ४ परिवारले अन्य स्रोत उपयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ९८: इन्धन उपयोग सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धनको प्रमुख स्रोत				
	दाउरा	एल पी ग्याँस	गोबर ग्याँस	अन्य	जम्मा
१	३९५	०	०	०	३९५

वडा नं.	खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धनको प्रमुख स्रोत				
	दाउरा	एल पी ग्याँस	गोबर ग्याँस	अन्य	जम्मा
२	३२८	०	०	०	३२८
३	३४४	५	०	१	३५०
४	५६०	५	०	०	५६५
५	६०४	१०	०	३	६१७
जम्मा	२२३९	२०	०	४	२२५५
प्रतिशत	९८.९४	०.८९	०.००	०.१८	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.२.२ बत्ती बाल्ने इन्धन प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

यस क्षेत्रमा बत्तीको लागि उपयोग गरिने इन्धनको रूपमा विद्युत, मट्टितेल, सोलार तथा अन्य खालका स्रोत रहेका छन्। जस मध्ये सबै भन्दा बढि १७४८ अर्थात ७७.५२ प्रतिशत घरपरिवारले विद्युत र १७.८७ प्रतिशत घरपरिवारले सोलार प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ९९: बत्ती बाल्ने इन्धन प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	बत्तीको प्रमुख स्रोत अनुसार घरपरिवार संख्या					
	विद्युत	मट्टितेल	बायो ग्याँस	सोलार	अन्य	जम्मा
१	१८	०	०	३५४	२३	३९५
२	२१०	०	०	४०	७८	३२८
३	३४२	०	०	८	०	३५०
४	५६५	०	०	०	०	५६५
५	६१३	०	०	१	३	६१७
जम्मा	१७४८	०	०	४०३	१०४	२२५५
प्रतिशत	७७.५२	०.००	०.००	१७.८७	४.६१	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.२.३ जल विद्युत तथा सौर्य ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण

गाउँपालिकाको विभिन्न स्थानहरूमा ३ वटा बैकल्पिक ऊर्जा मध्ये ३ वटै लघु जलविद्युत रहेको छ। यी विद्युत आयोजनाहरूबाट २१२.५ किलोवाट बराबर क्षमताको विद्युत उत्पादन हुने गरेको देखिन्छ। आयोजनागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १००: जल विद्युत तथा सौर्य ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण

विद्युत उत्पादन आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (वाट, किलोवाट वा मेघावाट)
कुडी-साङता लघु जलविद्युत	गुठिचौर वडा नं. २	५० किलोवाट
गुठिचौर लघु जलविद्युत आयोजना	गुठिचौर ३	८६ किलोवाट
नौमुले लघुविद्युत आयोजना	५	७६.५ किलोवाट

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

७.३ सञ्चार तथा प्रविधि

यस शिर्षक अन्तर्गत आधुनिक सुविधामा पहुँचका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेश गरिएको छ।

७.३.१ आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा उपलब्ध सेवा सुविधा हेर्दा २४.४१ प्रतिशत घरपरिवारले रेडियो र ४०.४७ प्रतिशत घरपरिवारमा मोबाइल सुविधाको उपयोग भईरहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १०१: आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	रेडियो	टेलिभिजन	मोबाईल टेलिफोन	कम्प्युटर	इन्टरनेट	मोटरसाइकल	मोटर/कार	रेफ्रिजरेटर	बस/ट्रक	कुनै नभएको
१	१५७	२२	२८९	३	०	२	२	०	०	८७
२	७८	४	१	२	०	०	०	०	०	२५०
३	९५	११८	२९९	१	०	१	०	०	१	३७
४	१३९	१५८	२९०	१६	०	१५	०	०	१	२१९
५	४२६	२९९	६०५	३०	२	१३	०	०	०	५
जम्मा	८९५	६०१	१४८४	५२	२	३१	२	०	२	५९८
प्रतिशत	२४.४१	१६.३९	४०.४७	१.४२	०.०५	०.८५	०.०५	०.००	०.०५	१६.३१

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४ आवास तथा भवन

यस शिर्षक अन्तरगत आवासिय घरको वनावटको किसिमका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेश गरिएको छ।

७.४.१ घरको जगको आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरू जगको आधारमा हेर्दा सबै भन्दा उच्च संख्यामा ढुङ्गा र माटो प्रयोग भएका घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या ९६.८५ प्रतिशत रहेको छ भने काठको खम्बा प्रयोग भएको घरमा बस्ने घरपरिवार संख्या १ मात्र रहेको छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १०२: घरको जगको आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	घरको जगको आधारमा घरपरिवार						
	माटो वा ढुङ्गा	सिमेन्ट वा ढुङ्गा	फ्रेम स्ट्रक्चर	लोड वेयरिङ्ग	काठको खम्बा	अन्य	जम्मा
१	३८९	२	०	०	१	३	३९५
२	३२६	०	०	०	०	२	३२८
३	३४५	४	०	०	०	१	३५०
४	५५०	६	०	०	०	९	५६५
५	५७४	२५	०	०	०	१८	६१७
जम्मा	२१८४	३७	०	०	१	३३	२२५५
प्रतिशत	९६.८५	१.६४	०.००	०.००	०.०४	१.४६	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.२ छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरूलाई छानाको प्रकारका आधारमा हेर्दा सबै भन्दा उच्च संख्यामा माटोले छाएका घरहरूमा ६५.२३ प्रतिशत घरपरिवार बस्ने गरेको देखिन्छ। सबै भन्दा न्यून संख्यामा आरसीसी ढलान भएको घरहरूमा बस्ने घरपरिवार संख्या ९ मात्र रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १०३: छानोको प्रकारका आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	जस्ता/च्यादरको छाना भएको	आरसिसि ढलान भएको	काठको छाना भएको	माटोको छानो भएको	अन्य
१	८५	०	८	३०१	१
२	७६	०	४	२४८	०
३	१११	३	३	२३२	१
४	१३५	४	०	४०९	१७
५	३१२	२	३	२८१	१९
जम्मा	७१९	९	१८	१४७१	३८
प्रतिशत	३१.८८	०.४०	०.८०	६५.२३	१.६९

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.३ आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार

आवासीय स्वामित्वका आधारमा बसोबास गरिरहेको घरलाई हेर्दा ८६.७८ प्रतिशत घरपरिवार आफ्नै घरमा बसेको देखिन्छ। त्यसै गरी भाडा तथा अन्य खालको बसोबासमा क्रमशः ३५ र २६३ घरपरिवार रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १०४: आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	आवासीय स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार विवरण			जम्मा
	आफ्नै	भाडा	अन्य	
१	३९१	०	४	३९५
२	१५२	०	१७६	३२८
३	३३५	१५	०	३५०
४	४९३	१	७१	५६५
५	५८६	१९	१२	६१७
जम्मा	१९५७	३५	२६३	२२५५
प्रतिशत	८६.७८	१.५५	११.६६	१००

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.४ घर संख्याका आधारमा घरपरिवार

यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका कुल २२५५ घरपरिवारलाई घर संख्याका आधारमा हेर्दा २१३२ घरपरिवारको एउटा मात्र घर र ११ वटा घरपरिवारको ३ वटा घर रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १०५: घर संख्याका आधारमा घरपरिवार

वडा नं.	घर संख्याका आधारमा घरपरिवार			
	एउटा मात्र घर हुने	२ वटा घर हुने	३ वटा घर हुने	जम्मा घरपरिवार संख्या
१	३८१	१३	१	३९५
२	३१३	१५	०	३२८
३	३२९	१९	२	३५०
४	५३९	२३	३	५६५
५	५७०	४२	५	६१७
जम्मा	२१३२	११२	११	२२५५

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.४.५ उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार

यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका कुल २२५५ घरपरिवारलाई कोठा संख्याका आधारमा हेर्दा ४५ घरपरिवारको एउटा मात्र कोठा भएको घर र ८०९ घरपरिवारको ६ वटा भन्दा बढी कोठा भएको घर रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १०६: उपयोग गरिएको कोठाका आधारमा घरपरिवार

वडा नम्बर	१ कोठा हुने परिवार	२ कोठा हुने परिवार	३ कोठा हुने परिवार	४ कोठा हुने परिवार	५ कोठा हुने परिवार	६ कोठा भन्दा बढी हुने परिवार
१	२	३४	१६	९२	१८	२३३
२	९	१२५	६९	९२	१०	२३
३	१२	५६	६०	८१	१४	१२७
४	६	७८	९१	१५५	७०	१६५
५	१६	९३	६२	१५७	२८	२६१
जम्मा	४५	३८६	२९८	५७७	१४०	८०९

स्रोत: घरपरिवार सर्वेक्षण, २०७५

७.५ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

यस गाउँपालिकामा रहेका सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवनहरू भेला जस्ता कार्यका लागि उपयोग हुने गरेको छ। यी भवनहरू रहेको स्थान, प्रयोग, क्षेत्रफल, अवस्था र लाभान्वित घरधुरी जस्ता विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १०७: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
३	निधारा सामुदायिक भवन	निधारा	सामुदायिक भवन			ठिकै	
५	ECD भवन	कुम्डी			१	जिण	
५	सामुदायिक भवन	धिता			१	जिण	

स्रोत: समुह छलफल तथा जानकारी व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

७.६ सरकारी भवन

यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, तथा गाउँपालिका भवन जस्ता सरकारी कार्यालयहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको छ।

तालिका १०८: सरकारी भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था
				जग्गा	भवन	
४	गा.पा कार्यालय भवन	धलमुडी	गापा कार्यालय	२८१		राम्रो
४	स्वास्थ्य चौकी भवन	धलमुडी	स्वास्थ्य चौकी	७१३		राम्रो
५	स्वास्थ्य चौकी	देपालगाउँ	स्वास्थ्य चौकी	६८	१	ठिकै

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

७.७ हुलाक, पत्रपत्रिका, दुरसंचार र रेडियो स्टेसन सम्बन्धि विवरण

यस गाउँपालिका अन्तरगत वडा नं. २ मा ईलाका हुलाक कार्यालय रहेको देखिन्छ ।

परिच्छेद ८: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

यस परिच्छेदमा संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको विद्यमान अवस्था, सेवा सुविधा संचालन र नागरिक संगठन सम्बन्धी विश्लेषण तथा प्रस्तुती गरिएको छ ।

८.१ संगठनात्मक तथा मानव संसाधनको अवस्था

गाउँपालिकाको संगठनात्मक अवस्था हेर्दा गाउँसभा, गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा वडा कार्यालय र विषयगत समितिहरू रहेका छन् । गाउँपालिकामा १ जना प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, १ जना लेखापाल, १ नासु र १ जना कार्यालय सहयोगीहरू रहेका छन् । वडा कार्यालयहरूमा सचिव, लेखापाल र सामाजिक परिचालक रहेका छन् ।

८.१.१ गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरू

यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, कृषि, हुलाक, वन, पशु सेवा जस्ता विषयगत शाखाहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको छ ।

तालिका १०९: गाउँपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरू

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय तह					
	गाउँपालिका	गुठिचौर गाउँपालिका	धल्मुढी	४		गाउँपालिका भरी
	वडा कार्यालय	वडा कार्यालय		१		गापा-१
		वडा कार्यालय		२		गापा-१
		वडा कार्यालय		३		गापा-१
		वडा कार्यालय		४		गापा-१
		वडा कार्यालय		५		गापा-१
२	स्वास्थ्य संस्थाहरू					
	स्वास्थ्य चौकी	स्वास्थ्य चौकी		४		गा.पा. पुरै
		स्वास्थ्य चौकी		५		

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

८.२ संघ/संस्था सम्बन्धी विवरण

८.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण

यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा रहेका सामुदायिक संस्थाहरूको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ११०: सामुदायिक संस्था विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या						
	सामुदायिक संस्था	परम्परागत समूह	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उच्चमी समूह	अन्य...
५	१२		१३	१२			
जम्मा	१२	०	१३	१२	०	०	०

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

८.२.२ आमा महिला, परम्परागत, कृषि तथा उद्यमी र बचत समूहको विवरण

यस गाउँपालिकामा कृषि तथा व्यापार व्यवसाय लगायतका आयआर्जनमूलक क्षेत्रमा लगानी गर्ने बचत समूहहरु रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका १११: आमा महिला, परम्परागत, कृषि तथा उद्यमी र बचत समूहको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
आमा तथा महिला											
पञ्चकोशी महिला समुह	२										
महादेव महिला समुह	२										
पातसल्ला महिला समुह	२										
नुनेपानी आमा समूह	३	३५	०	३५	६	१	२८	३५	१००	२५०००	बचत
ठाकुरज्यू महिला विकास	३	३०	०	३०	५	१	२४	३०	१००	१००००	
शान्ती आमा समुह	४	२१		२१	२१			२१	२७००००	५००००	कृषि
कालिका आमा समूह	४	४५							१२००००	३५०००	कृषि
टुटुवा महिला समूह	४	५०							२०००००	७००००	व्याज
टुकिरा आमा समुह	४	३१			३१				३५०००		
चिमारा मालिका आमा समूह	४	४०		४०	४०				२०००००	२०००००	व्याज
महिला संञ्जाल	५	९		२		७	९	५०			
परम्परागत समूह											
थाप्ला भिर समुह	२										
नेटी लेख समुह	२										
कृषक तथा उद्यमी समूह											
कृषक तथा उद्यमी समूह									५००००		कृषि
वुर्क सल्ला कृषक समुह	२										
उखाडी मष्ट कृषक समुह	४	२८							५६००		
मनकामना कृषि समुह	४	१०	५	१५					५०००		
सृजनशिल कृषक समूह	३	१७	०	१७	०	१	१६	१७	१००	५००००	
सगरममाथा	५	११	६	१७			१७	१६	१००००		कृषि
फोइकालिका	५	९	१२	२१	५		१७	२१	२००००		
सन्तोषी माता	५										

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
बचत समूह											
नौमूले जैविक	५		२५	११			१२	२५	३००००		
महिला आयआर्जन	५										
कालिमासी	५	५	८	१३	१		१२	१३	२८०००	२००००	

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

८.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

यस गाउँपालिका अन्तरगतका विभिन्न वडाहरूमा गठन गरिएका नागरिक सचेतना केन्द्र ३ वटा रहेका छन् । हालसम्म कुनै पनि टोलमा टोल विकास संस्थाहरू गठन नभईसकेको अवस्था देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ११२: नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
नागरिक सचेतना केन्द्र											
नौमुले नासके	५	३०	५	३५	२८		७	३५	१००	१००	
नासके	५	३६०		३६०	७०		२९०	३६०	९००	९००	
नागरिक मंच	५	१२०	१०५	२२५	३५	१	२८९	२२५			

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

८.२.४ बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र ६ सहकारी संस्था रहेका छन् भने सनराइज बैंकले पनि वित्तीय सेवा उपलब्ध गराइरहेको छ । यी संस्थाहरूको ठेगाना, वार्षिक कारोबार, लगानी रकम र लगानीको मुख्य क्षेत्र सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ११३: बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	वार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क	विकास बैंक				कृषि, पशु पालन, व्यापार
१	सनराइज बैंक	५	५००००००		कृषि, पशु पालन, व्यापार
ख.	सहकारी संस्था				कृषि, पशु पालन, व्यापार
१	तिला	५	३९००	३९००	कृषि, पशु पालन, व्यापार
२	कालिमासी जैविक	५	३२००	२०००	कृषि, पशु पालन, खुद्रा पसल,
३	फई कालिका	५	२२००	२०००	कृषि, पशु पालन, खुद्रा पसल,
४	देउगंगा जडिबुटी	५	२००		कृषि, पशु पालन, व्यापार
५	संगिन उपभोक्ता	५			कृषि, पशु पालन, व्यापार
६	कालिका महिला	५	६००	५००	कृषि, पशु पालन, व्यापार

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

८.२.५ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा विभिन्न विकासमूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिरहेका गैर सरकारी संस्थाहरू २ वटा रहेको पाइन्छ । गाउँपालिकामा कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेका संस्थाहरूको कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्रकृति, वार्षिक, बजेट, जनशक्ति तथा सहयोगी विकास साभेदार निकाय सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ११४: गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभेदारको नाम
सि.डि.पि	५	२३००	स्थानिय शासन सवलिकरण र सामाजिक परिचालन	१	बेलायत सरकार
गरिवि निवारण कोष	५	९००	आर्यआजर्न	१	

श्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

अनुसूची १: वस्तुगत विवरण तथ्यांक संकलन फारमहरु
अनुसूची १ (क): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम
(दफा ८.१ (छ), ८.२ (ग), ८.३ (ख) सँग सम्बन्धित)

गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण (Profile)

संस्थागत तथ्याङ्क संकलन फाराम

.....गाउँ/नगरपालिका

२०७५ भाद्र

..... गाउँ/नगरपालिका
संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम

खण्ड १: जनसंख्या विवरण

१.१ परिचय

१.१.१ प्रदेश नं :

१.१.२ जिल्लाको नाम :

कोड :

१.१.३ स्थानीय तहको नाम :

कोड :

१.१.४ गाउँ/नगर केन्द्रको जियोकोड :

१.२ व्यक्तिगत घटना विवरण (प्रत्येक वर्षको चैत्रमसान्त सम्म दर्ता भएका विवरण अनुसार संख्या)

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइँसराई	
					आएको	गएको
१						
२						
३						
४						
५						
जम्मा						

१.३ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण (गत आ.व.को १ वर्षको विवरण लिने)

रकम

रु.हजारमा

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आंशिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
१																	
२																	
३																	
४																	
५																	
जम्मा																	

खण्ड ख: आर्थिक विकास स्थिति विवरण

२.१ प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण (संक्षिप्त विवरण)

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संसाधन															
	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		पत्रकार		अन्य	
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु
१																
२																
३																

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संशाधन																	जम्मा
	कृषि र पशु		इञ्जिनियरिङ्ग		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		पत्रकार		अन्य			
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु		
४																		
५																		
जम्मा																		

२.२ सार्वजनिक पोखरी तथा माछापालन

पोखरी रहेको स्थान	वडा नम्बर	पोखरी क्षेत्रफल (विघा वा रोपनी)	बार्षिक माछा उत्पादन (के.जी.)	स्वामित्व (कोसँग)	बार्षिक आम्दानी (रु.)	गाउँ/नगर पालिकामा बार्षिक शुल्क (रु.)
जम्मा						

२.३ सिंचाई सुविधाको उपलब्धता

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम (सतह (कूलो/नहर), लिफ्टिङ्ग, बाँध, ट्युबेल/वोरिङ्ग, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कूलो नहर, पाइप आदी)	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (बर्षेभरी वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई (कि. मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			
जम्मा								

२.४ आधुनिक पशुपालन (फार्म) सम्बन्धी विवरण

पशुपालन फर्म (गाई, भैसी, बाख्रा, बंगुर र कुखुरा) को नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाईटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
जम्मा								

२.५ कृषि तथा पशुसेवासंग सम्बन्धित मानव संसाधन (संख्या)

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
१				
२				
३				
४				
५				
जम्मा				

२.६ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संख्या)

वडा नम्बर	कृषक समूह			पशुपालन समूह			व्यवसायिक कृषि फर्म			कृषि सहकारी			एग्रोभेट तथा विउविजन केन्द्र	कोल्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर	जैविक वा कम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र
	समूह संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	समूह संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	फर्म संख्या	सदस्य म	सदस्य पु	सहकारी संख्या	सदस्य म	सदस्य पु			
१															
२															
३															
४															
५															
जम्मा															

२.७ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्थान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसेली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
१										
२										
३										
४										
५										
जम्मा										

२.८ उत्पादन तथा सेवामूलक उद्योग सम्बन्धी विवरण (उद्योग तथा पर्यटन)

उद्योगको नाम तथा ठेगाना	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व (सरकारी, पब्लिक निजी, सहकारी)	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मफौला तथा ठूला आदी)	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको वार्षिक आमदानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
ठूला								
मध्यम								

उद्योगको नाम तथा ठेगाना	वडा नम्बर	उद्योगको स्वामित्व (सरकारी, पब्लिक निजी, सहकारी)	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मफौला तथा ठूला आदी)	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको वार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
साना								
घरेलु								
लघु								
जम्मा								

२.९ व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, मासु, तरकारी, फलफूल आदी)

व्यापार तथा व्यवसाय संचालक तथा कम्पनीको नाम	वडा नम्बर	व्यापार र व्यवसायको किसिम (* कोड प्रयोग गर्ने)	पसलको प्रकार	व्यापार व्यवसायको स्वामित्व (एकल, साझेदारी र सहकारी)	वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)

*व्यापार र व्यवसायको किसिम कोड: १. किराना वा व्यापारिक वस्तु, २. मासु विक्री केन्द्र, ३. तरकारी तथा फलफूल विक्री केन्द्र, ४. दुध चिस्यान तथा विक्री केन्द्र, ५. निर्माण सामग्री, ६. औषधी पसल वा क्लिनिक, ७. मर्मत सेवा केन्द्र, ८. इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनक्स पसल, ९. होटेल तथा रेष्टुरेण्ट, १०. कपडा तथा फेन्सी

२.१० धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व (नीजि, पब्लिक लि., सामुदायिक)	विशेषता (धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय अन्य)	वार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेको	होटल, लज, रेष्टुरा संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (कि.मी.)			

२.११ होटेल, रिसोर्ट, रेष्टुरेण्ट र होमस्टे सम्बन्धी विवरण

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटेलको प्रकार (आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेष्टुरेण्ट, अन्य)	होटेलको स्तर (स्टार, ननस्टार)	बार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	बेड संख्या			आन्तरिक	वाह्य (विदेशी)

२.१२ कृषि बजार तथा हाट बजार सम्बन्धी विवरण

कृषि बजार			हाट बजार (कृषि बजार बाहेक)			
कृषि बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरु	हाट बजारस्थलको नाम	वडा नम्बर	हाट बजार लाग्ने दिन वा वार	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधार
थोक बजार						
खुद्रा बजार						

खण्ड ग: सामाजिक विकास

३.१. शैक्षिक तथा मानव संसाधन

३.१.१ विद्यालयको भौतिक अवस्था

बाल विकास केन्द्र तथा विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र (छ/छैन)	प्रयोग शाला	डेस्क/वेञ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम (तारवार, कच्चि, पक्की पर्खाल)	चर्पीको सुविधा (छ/छैन)	स्वच्छ खानेपानी (छ/छैन)
		कु	कु	कु	कु							

[illegible]

कलेज/क्याम्पसको नाम	वार्ड नं.	संकाय	पढाई हुने तह	पढाई हुने प्रमुख विषयहरु	विद्यार्थी संख्या		
					छात्रा	छात्र	जम्मा
क. अप्रावधिक							
१.							
२.							
ख. प्रावधिक							
१.							
२.							
जम्मा							

[illegible]

३.१.५ भर्ना दर, निरन्तरता दर, शिकाई उपलब्धी दर

૩.૧.૬ વિદ્યાર્થી ઉત્તિર્ણ દર

39

विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मंदरसार गुम्बा)	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी		छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी		कक्षा ९ मा प्राविधिक विषयमा भर्ना हुने विद्यार्थी		विज्ञान विषयमा कक्षा ११ मा भर्ना हुने विद्यार्थी	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा

३.१.७ शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा (भएको/ नभएको)	CBEGRA कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	एकीकृत पाठ्यक्रम (भएको/ नभएको)	इन्टरनेट सुविधा (भएको/ नभएको)	छुट्टै प्रधानाध्यापक दरबन्दी (भएको/ नभएको)

३.१.८ बालमैत्री शिक्षा सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन (भएको/ नभएको)	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक (भएको/ नभएको)	बाल क्लब गठन (भएको/ नभएको)	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग (भएको/ नभएको)

३.१.९ छात्रवृत्ती तथा लक्षित सुविधाको विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार										
		दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्र		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा

३.२ स्वास्थ्य तथा पोषण विवरण

३.२.१ स्वास्थ्य संस्था विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार★	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा (उपलब्ध छ/छैन)									
			स्विकृत दरबन्दी	पूर्तिको अवस्था		प्रसुती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे सेवा	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि	परामर्श सेवा	सुरक्षित मातृत्व सेवा	रक्त संचार सेवा

★ १. अस्पताल, २. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, ३. स्वास्थ्य चौकी, ४. निजी अस्पताल, ५. आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, ६. आखा उपचार केन्द्र, ७. प्रसुती गृह, ८. बाल अस्पताल, ९. मानसिक अस्पताल, १०. प्राकृतिक चिकित्सालय, ११. रक्त संचार केन्द्र, १२. एचआईभि परीक्षण तथा परामर्श केन्द्र, १३. शहरी स्वास्थ्य केन्द्र, १४. सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई, १५. निजी क्लिनिक, १६. शिक्षण अस्पताल १७. फार्मसी १८. अन्य

३.२.३ चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	प्रकार	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या									
			विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य	अन्य	अन्य

३.२.४ खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ बर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ बर्ष मुनीका	२ बर्ष मुनीका	५ बर्ष मुनी	विसिजि	पेण्टाभ्यालेण्ट*	पोलियो तेश्रो	दादुरा /रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुषोषित

*डिपिटी, हेपबि, हिपबि३

३.२.५ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत बर्षको गर्भवती/प्रसुती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्य कर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१							
२							
३							
४							
५							
	जम्मा						

३.२.७ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको ६ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-५९ बर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
१										
२										
३										
४										
५										
	जम्मा									

३.२.९ गाउँपालिका/नगरपालिका भित्रमा देखा परेका प्रमुख रोग र तिनको उपचारसम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया					
२	भाडा पखाला					
३	मलेरिया					
४	कालाजार					
५	क्षय रोग (टिबी)					
६	कृष्ठ रोग					
७	रक्तचाप					
८	मुटु रोग					
९	ग्यास्ट्रिक/अल्सर					
१०	पक्षघात					

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
११	एचआइभि एड्स					
१२	क्यान्सर					
१४	मधुमेह (चिनी रोग)					
१५	दम (स्वासप्रश्वास)					
१६	प्रसूतीजन्य रोग					
१७	अन्य					
	जम्मा					

नोट :- स्वास्थ्य संस्थामा सबैभन्दा बढी आएका १० वटा रोगहरुको नाम क्रमशः लेख्ने (रोगको नाम सूची राख्ने)

३.३ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

३.३.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जनस्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग(१.खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल/आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पब्लिक लि. वा अन्य)	आम्दानी (वार्षिक रु)	सेवाग्राही/आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
१						
२						
३						
४						
५						

३.३.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिंग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार

३.३.२ मुख्य चाड, पर्व तथा मेला जात्रा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत

खण्ड ४: भौतिक पूर्वाधार स्थिति विवरण

४.१ सडकमार्ग

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्र)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्राभेल, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			

४.१ पैदल मार्ग

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म		

४.२ पुल तथा पुलेसा

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		भोलुङ्गे/काठे / टुप्प/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				

४.३ सरकारी भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)
				जग्गा	भवन	

४.४ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		

खण्ड ५: वन, जैविक विविधता तथा वातावरण

५.१ वनको विवरण

वडा नम्बर	वनको किसिम	समेटेको घरधुरी	वनको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ (क्यू.फि.)	दाउरा (भारी)	जडिबुटी (केजी)
१	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कबुलियती							
	धार्मिक							
२	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कबुलियती							
	धार्मिक							
३	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कबुलियती							
	धार्मिक							
४	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कबुलियती							
	धार्मिक							
५	राष्ट्रिय							
	सामुदायिक							
	साभेदारी							
	निजी							
	कबुलियती							
	धार्मिक							

नोट: जडिबुटी भन्नाले काठ, दाउरा र स्याउला बाहेक अन्य वन पैदावर जस्तै: जरा, पात, फल, फूल, खोटो, रस, चोप, कोया, विया, भुवा आदी बुझ्नु पर्दछ ।

५.२ जडिबुटीको विवरण

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)घ

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)घ
जम्मा					

५.३ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र

राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष, र संरक्षित क्षेत्रको नाम	समेटीएका वडाहरु	जम्मा क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	मध्यवर्ती क्षेत्रको क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	संरक्षित र मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने घरधुरी
१.				
२.				
जम्मा				

५.४ चरन क्षेत्र

वडा नम्बर	चरन क्षेत्रको नाम	चरन हुने स्थान	क्षेत्रफल (व.कि.मि.)	चरन व्यवस्थापन प्रणाली (घुम्ती, चक्लाबन्दी, सामान्य)
जम्मा				

५.५ विपद जोखिम तथा व्यवस्थापन

५.५.१ जोखिमयुक्त (संवेदनशिल) स्थानमा बसोबास गरेका परिवार विवरण

वडा नम्बर	जोखिमयुक्त स्थान	घरधुरी संख्या					
		पहिरो	नदि कटान	बाढी	अति भिरोलो	अन्य	जम्मा

५.५.२ विपदबाट मानवीय क्षती

वडा नम्बर	आगलागी		बाढी		पहिरो		शितलहर		रोग माहामारी		सर्पदंस		जंगली जनावरबाट क्षती		भूकम्प		अन्य (चट्याङ)	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
१.																		
२.																		
३.																		
४.																		
५.																		
जम्मा																		

५.५.३ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिना उल्लेख गर्नुहोस्)

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती
१							
२							
३							
४							
५							
जम्मा							

५.५.४ विपदको असर विवरण

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण								
	वडा नम्बर	घरगोठ		पशुपंक्षी		बाली र जग्गाजमीन		अन्य क्षती	
		परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)	परिवार	क्षति रकम (रु.)
आगलागी									
बाढी डुवान									
पहिरो									
शितलहर									
रोग माहामारी									
सर्पको टोकाइ									
भूकम्प									
जंगली जनावरबाट क्षती									
अन्य									
जम्मा									

५.५.५ विपदबाट क्षति सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधार (गत १ वर्षको असरको आधारमा)

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनुसार क्षति विवरण										
	वडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		अन्य	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
बाढी डुवान											
पहिरो											
भूकम्प											

क्षति विवरण	विपदको क्षेत्र अनसुर क्षति विवरण										
	वडा नम्बर	विद्यालय		पुल पुलेसा		बाटोघाटो		कूलो नहर, खानेपानी		अन्य	
		संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	कि.मी.	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)	संख्या	क्षति रकम (रु.)
जंगली जनावरको क्षती											
अन्य											
जम्मा											

५.५.६ संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचना (नाम, स्थान, क्षेत्रफल)

संरक्षित पानीमुहान, जमीन र भौतिक संरचनाको नाम	वडा नम्बर	रहेको स्थान	संरक्षित पानी मुहान, जमीन, खेतवारी र संरचना	
			इकाई	परिमाण
संरक्षित पानी मुहान			हेक्टर	
नदी नियन्त्रण तथा उकासबाट संरक्षित क्षेत्रको नाम				
संरक्षित खेतवारीको क्षेत्रफल				
भिरालो रोकथाम तथा संरक्षित संरचना				
संरक्षित गल्ली र पहिरो			संख्या	

खण्ड ६ : संस्थागत विकास विवरण

६.१ गाउँपालिका/नगरपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरु

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय सरकार					
	गाउँपालिका/नगरपालिका					
	वडा कार्यालय					
२	स्वास्थ्य संस्थाहरु					
	अस्पताल					
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र					
	स्वास्थ्य चौकी					
	उप स्वास्थ्य चौकी					
३	कृषि					

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	जनशक्ति (जना)	कार्यक्षेत्र
४	पशु सेवा					
५	हुलाक					
६	वन					
७	प्रहरी कार्यालय					
	जिल्ला/प्रदेश					
	इलाका					
	चौकी					
८.	अन्य कार्यालयहरु					
९.	सरकारी स्वामित्वका संस्थान, समिति आदी					

६.२ समुदायमा आधारित संस्था विवरण

६.२.१ सामुदायिक संस्था विवरण

वडा नम्बर	सामुदायिक संस्थाको संख्या										
	सामुदायिक संस्था	कृषक समूह	वन समूह	सहकारी संस्था	गैसस वा क्लव	परम्परागत समूह (वडघर, गुठी, भेजा)	आमा समूह	नागरिक सचेतना केन्द्र	टोल सुधार समिति/टोल विकास संस्था	उद्यमी समूह	अन्य...
१											
२											
३											
४											
५											
जम्मा											

६.२.२ आमा महिला समूह तथा परम्परागत समूहको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
आमा तथा महिला											
परम्परागत समूह											
कृषक तथा उद्यमी समूह											

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
वचत समूह											
अन्य											

६.२.३ नागरिक सचेतना केन्द्र र टोल विकास संस्थाको विवरण

नागरिक सचेतना केन्द्रको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			
टोल विकास संस्था											
नागरिक सचेतना केन्द्र											
नागरिक मंच											

६.२.४ कृषक तथा उद्यमी तथा बचत समूहको विवरण

कृषक, उद्यमी तथा बचत समूह र संस्था नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार						
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा			

६.२.५ बाणिज्य बैंक, विकास बैंक, वित्तीय संस्था, लघु वित्त तथा सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानीरकम(रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
क.	बाणिज्य बैंक				

क्र.सं.	बैंक तथा सहकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	बार्षिक कारोबार रकम (रु.हजारमा)	लगानीरकम(रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र
ख.	विकास बैंक				
ग.	वित्तीय संस्था				
घ.	लघु वित्त संस्था				
ड.	सहकारी संस्था				

६.२.६ गैर सरकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (रु.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साभेदारको नाम

६.२.७ गाउँपालिका/नगरपालिकाको आय विवरण

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
शुरु मौज्दात			
घरजग्गा कर			
मालपोत वा भूमिकर			
हाटवजार पसल कर			
सवारी साधन कर			
मनोरञ्जन कर			
वहाल विटौरी			
विज्ञापन कर			
व्यवसाय कर			

आय शीर्षक	गत वर्ष (रु. हजारमा)		चालु वर्ष (रु हजारमा)
	अनुमानित	वास्तविक	अनुमानित
व्यवसायिक भिडियो कर			
प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर			
सेवा शुल्क			
दस्तुर			
विक्री आय			
दण्ड जरिवाना			
अन्य आय			
स्रोत उपयोग बाँडफाँड			
प्रदेश अनुदान :			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
संघीय अनुदान :			
वित्तीय समानीकरण अनुदान			
सशर्त अनुदान			
विशेष अनुदान			
समपुरक अनुदान			
जम्मा आय			

अनुसूची १ (ख): संस्थागत तथ्याङ्क संकलन/सर्वेक्षण फाराम
(दफा ८.१ (छ), ८.२ (ग), ८.३ (छ) सँग सम्बन्धित)

गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण

पारिवारिक विवरण संकलन फाराम

.....गाउँपालिका/.....नगरपालिका

२०७५

..... गाउँ/नगर वस्तुगत विवरण
पारिवारिक विवरण संकलन फाराम

१. परिचय

- १.१ प्रदेश नं :
 १.२ जिल्लाको नाम : कोड :
 १.३ स्थानीय तहको नाम : कोड :
 १.४ वडा नं :
 १.५ वस्तीको नाम: कोड :
 १.६ मार्गको नाम:
 १.७ घर क्रम संख्या (घर नम्बर) : घरको जियोकोड :
 १.८ परिवार क्रम संख्या :
 १.९ परिवारमुलीको नाम : लिंग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी):

२. परिवार सम्बन्धी विवरण

२.१ परिवार सदस्यको विवरण (परिवारमुलीबाट शुरू गर्ने र जेष्ठ सदस्य अनुसार क्रम मिलाएर उल्लेख गर्ने)

क्र.सं	नाम	थर	लिङ्ग	जन्म मिति	जात जाती	धर्म	मातृ भाषा	शैक्षिकस्तर (५ वर्षमाथिका लागी मात्र)	बसोबासको अवस्था (स्वदेशमा अन्यत्र वा विदेशमा बसेको सदस्यको हकमा यसपछिको विवरण नलिने)	पेशा (१० वर्ष भन्दा माथी)	वैवाहिक स्थिति (१० वर्ष भन्दा माथी)	अपाङ्गताको स्थिति

२.२ तपाईंको परिवारमा १ वर्ष भित्र मृत्यु भएका सदस्यको विवरण दिनुहोस् ।

मृत्यु हुनेको नाम	लिङ्ग (महिला/पुरुष/तेश्रो लिङ्गी)	उमेर (वर्ष/महिना)	मृत्युको कारण

२.३ खानेपानीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. पाइपधारा घर कम्पाउण्डमा २. पाइपधारा सार्वजनिक ३. डिप वोरिङ्ग ४. ट्युबवेल/हेन्डपम्प ५. ढाकिएको इनार/कुवा
 ६. नढाकिएको इनार/कुवा ७. मूलको पानी ८. नदी खोला ९. अन्य

२.४ खाना पकाउन प्रयोग गर्ने मुख्य इन्धन कुन हो?

१. दाउरा २. मट्टीतेल ३. एल पि ग्यास ४. गुईठा ५. वायोग्यास ६. विद्युत ७. अन्य

२.५ परिवारले प्रयोग गर्ने बत्तीको मुख्य स्रोत के हो ?

१. विद्युत २. मट्टीतेल ३. वायोग्यास ४. सोलार ५. अन्य

२.६ परिवारले प्रयोग गर्ने शौचालय कस्तो प्रकारको छ ?

१. शौचालय नभएको २. फलस भएको (सार्वजनिक ढल) ३. फलस भएको (सेप्टिक ट्याङ्क) ४. साधारण

२.७ निम्न कुन कुन सुविधाहरु परिवारले उपभोग गरेको छ ?

सुविधाहरु	उपलब्ध (१. छ, २. छैन)
रेडियो	
टेलिभिजन	
टेलिफोन/मोबाइल फोन	
कम्प्युटर	
इन्टरनेट	
मोटरसाइकल	
मोटर/कार	
रेफ्रिजरेटर	

२.८ परिवारले कृषि कार्यका लागी जग्गा प्रयोग गरेको छ? १. छ २. छैन २.१०**२.९ यदी परिवारबाट कृषि कार्यका लागी जग्गा प्रयोग गरेको छ भने सो जग्गाको विवरण (क्षेत्रफल उल्लेख गर्ने)**

- २.९.१ आफ्नो परिवारको नाममा रहेको जग्गा: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)
 २.९.२ परिवार बाहेक अरुको नाममा रहेको जग्गा: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)
 २.९.३ अन्य स्वामित्व खुलाउने: (रोपनी/कठ्ठा/हेक्टर/व.मि.)

२.१० परिवारका कुनै सदस्यको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा खाता छ ? १. छ २. छैन

२.११ परिवारको सरदर वार्षिक आम्दानी कति छ ?..... (रु हजारमा उल्लेख गर्ने)

२.१२ परिवारको सरदर वार्षिक खर्च कति छ?..... (रु हजारमा उल्लेख गर्ने)

२.१३ तपाईंको वार्षिक बाली उत्पादन तथा बिक्री कति छ?

बाली	उत्पादन (क्विन्टल)	खेती गरिएको		विक्री परिमाण (क्विन्टल)
		क्षेत्रफल	इकाई (कठ्ठा/रोपनी)	
अन्नबाली				
धान				
मकै				
गहु				
कोदो				
अन्य				
दलहन				
दाल				
रहर				
मुसरो				
चना				
सिसी				
भट्टमास				
अन्य				
तेलहन				
तोरी/सस्यु				
आलस/तिल				
सूर्यमुखी				
अन्य				
तरकारी				
आलु				
बन्दा/काउली/रायो				
बोडी				
गोलभेंडा				
काँक्रो, लौका, फर्सी				
परबल, कुन्डुक, काँक्रो				
करेला, घिरौला, चिचिण्डो				
अन्य				
नगदे बाली				
अदुवा/वेसार				
प्याज/लसुन				
च्याउ				
अन्य				
फलफूल				
आँप/लिची				
केरा/मेवा				
सुन्तता/कागती (अमिलोजात)				
स्याउ/आरुवखडा				
किवी				
अन्य				
फूलखेती				

२.१४ परिवारले कुनै चौपाया तथा पशुपंक्षी पालेको छ? १. छ २. छैन २.१६

२.१५ चौपाया तथा पशुपंक्षीहरूको विवरण दिनुहोस (संख्या उल्लेख गर्ने) ।

क्र.सं	चौपाया तथा पशुपंक्षी	संख्या	दुध उत्पादन (लिटर)	मासु उत्पादन (के.जि.)	अण्डा (संख्या)	उन (के.जि.)	हाड/छाला (के.जि.)	अन्य	विक्रीबाट वार्षिक आम्दानी (रु.)
१	गाइगोरु/वाच्छावाच्छी								

क्र.सं	चौपाया तथा पशुपंक्षी	संख्या	दुध उत्पादन (लिट्र)	मासु उत्पादन (के.जि.)	अण्डा (संख्या)	उन (के.जि.)	हाड/छाला (के.जि.)	अन्य	विक्रीबाट बार्षिक आम्दानी (रु.)
२	राँगाभैसी/पाडापाडी								
३	याक/चौरी								
४	बाख्रा/भेडा, खसी/बोका								
५	सुँगुर/वंगुर								
६	कुखुरा/हाँस								
७	अस्ट्रिच								
									

२.१६ तपाईंको परिवारमा माछा, मौरी र रेशमपालन गरिएको छ भने विवरण दिनुहोला?

१. माछापालन पोखरी संख्या: पोखरीको क्षेत्रफल: हेक्टर बार्षिक उत्पादन: के.जि.
 २. मौरी घर संख्या: बार्षिक मह उत्पादन: केजि
 ३. रेशमखेती कोयो संख्या: उत्पादन: केजि

२.१७ आफ्नो उत्पादनले तपाईंको परिवारलाई कति महिना खान पुग्छ ? (एकमा मात्र ठीक चिन्ह लगाउनुहोस) ।

- क. ३ महिनासम्म ख. ४ देखी ६ महिना सम्म
 ग. ७ देखी ९ महिनासम्म घ. ९ महिना भन्दा बढी

२.१८ परिवारमा कुनै सदस्यले विगत ३ वर्षमा व्यवसायिक सीप तालिम प्राप्त गरेकाछन्? १. छ २. छैन यदि भए सोको विवरण दिनुहोस् ।

सीप विकासका क्षेत्रहरू	महिला	पुरुष
सूचना तथा प्रविधि, इलेक्ट्रीकल र इलेक्ट्रोनिक्स (कम्प्युटर, विद्युत, मोबाईल, रेडियो घडि आदी)		
सिलाई बुनाई, बुटिक, सुँगार, पार्लर आदि		
निर्माण सम्बन्धी (म्यासन, कार्पेन्ट्री आदी)		
इन्जिनियरिङ्ग, अटोमोबाइल र मेकानिक्स		
कृषि सम्बन्धी (जेटी, जेटीएर खाद्य प्रसोधन आदि)		
जनस्वास्थ्य सम्बन्धी		
पशुस्वास्थ्य सम्बन्धी		
वन सम्बन्धी		
पर्यटन टुर गाइड, ट्राभल र सत्कार		
कला सम्बन्धी		
अन्य		

३. घर सम्बन्धी विवरण

३.१ तपाईंको घर कती बटा छ? संख्या

३.२ तपाईं बसेको घरको स्वामित्व कस्तो प्रकारको हो? (सहि उत्तरमा एकमा मात्र ठीक लगाउनुहोस)

१. नीजि/आफ्नै २. भाडामा ३. संस्थागत ४. अन्य

३.३ बसोबास गर्ने घरको छानाको प्रकार (एकभन्दा बढी घर भएमा मूल घरको विवरणका आधारमा एकमा मात्र चिन्ह लगाउने)

१. फुस वा खरको छाना भएको २. जस्ता वा च्यादर छाना भएको
 ३. टायल वा ढुङ्गाको छाना भएको ४. आरसिसि ढलान भएको
 ५. काठको छाना भएको ६. माटोको छाना भएको
 ७. अन्य (उल्लेख गर्ने)

३.४ तपाईं बसेको घरको जग कस्तो प्रकारको छ?

१. माटो र ढुङ्गा २. सिमेन्ट र ढुङ्गा ३. फ्रेम स्ट्रक्चर ४. लोड बेयरिङ्ग ५. काठको खम्बा ६. अन्य (खुलाउने)

३.५ तपाईं बसेको घर भवन मापदण्ड अनुसार बनेको छ? १. छ २. छैन

३.६ तपाईं बसेको घर भूकम्प प्रतिरोधी छ? १. छ २. छैन

कोड प्रयोगका लागि विवरण

क. पारिवारिक विवरण

१.	क्र.सं.	परिवारमूलीबाट शुरु गर्ने र जेष्ठ सदस्यअनुसार क्रम संख्या उल्लेख गर्ने
२.	लिंग	१. पुरुष २. महिला ३. तेस्रो लिङ्गी
३.	जन्ममिति	जन्मेको मिति (साल, महिना र गते उल्लेख गर्ने यदि महिना र गते थाहा नभएमा साल मात्र उल्लेख गर्ने तथा २ वर्ष मुनीको बच्चाको हकमा महिना उल्लेख गर्ने)
४.	जातजाती	१. पहाडी बाहुमण/क्षेत्री/ठकुरी/सन्ध्यासी २. मधेशी बाहुमण क्षेत्री/राजपुत ३. पहाडी जनजाती आदिवासी ४. तराई जनजाती आदिवासी ५. पहाडी दलित ६. मधेशी दलित ७. मुस्लिम ८. पहाडी अन्य ९. मधेशी अन्य
५.	धर्म	१. हिन्दु २. बौद्ध ३. मुस्लिम ४. क्रिश्चियन ५. अन्य
६.	मातृभाषा	१. नेपाली २. मैथिली ३. भोजपुरी ४. थारु ५. तामाङ्ग ६. नेवार ७. बज्जीका ८. मगर ९. डोटली १०. उर्दु ११. अवधी १२. लिम्बु १३. गुरुङ्ग १४. बैतडेली १५. राई १६. अछामी १७. वान्तवा १८. राजवंशी १९. शेर्पा
७.	शैक्षिकस्तर	१. पूर्व प्राथमिक २. आधारभुत तह ३. माध्यमिक तह ४. स्नातक तह ५. स्नातकोत्तर ६. एमफिल र विद्या वारिधी (पिएचडि) ७. प्राविधिक एलएलसी ८. साधारण लेखपढ (साक्षर) ९. लेखपढ गर्न नसक्ने (निरक्षर)
८.	बसोबासको अवस्था	१. गणना गरेको ठाउँमा बसेको, २. स्वदेशमा अन्यत्र बसेको, ३. विदेशमा बसेको
९.	पेशा	१. कृषि तथा पशुपालन २. नोकरी/जागीर ३. उद्योग तथा व्यापार ४. ज्याला/मजदुरी ५. वैदेशिक रोजगारी ६. व्यवसायिक कार्य (पत्रकार, वकिल, परामर्श, ठेक्का पट्टा, पुजारी आदी) ७. विद्यार्थी (अध्ययनरत) ८. गृहणी ९. बेरोजगार १०. अन्य
१०.	वैवाहिक स्थिति	१. अविवाहित २. एकल विवाह ३. बहुविवाह ४. पुनःविवाह, ५. विधुर/विधवा ६. सम्बन्ध विच्छेद ७. विवाहित तर अलग बसेको
११.	अपाङ्गताको स्थिति	१. अपाङ्गता नभएको २. शारीरिक अपाङ्गता ३. बौद्धिक अपाङ्गता ४. दृष्टिविहिन (आँखा नदेख्ने) ५. बोल्ल तथा सुन्न नसक्ने (बहिरा) ६. स्वर बोलाईसम्बन्धी अपाङ्गता (भकभके) ७. श्रवण दृष्टिविहिन ८. मनोसामाजिक अपाङ्गता

ख. पारिवारिक विवरण संकलनकालागि सामाजिक तथा जातिगत समूह

क्र.सं.	जातिगत समूह	प्रमुख जातजातीहरू
	पहाडी दलित	१. गन्धर्व (गाईने) २. परियार (दमाई, दर्जी, सुचीकार, नगर्ची, ढोली, हुड्के) ३. वादी ४. विश्वकर्मा (कामी, लोहार, सुनार, ओड, चुनैरा, पार्की, टमाटा) ५. साकी (मिजार, चर्मकार, भूल)
	मधेशी दलित	१. कलर २. दुसाध (पासवान, हजरा) ३. ककैहिया ४. धोवी (रजक) हिन्दू ५. कोरी ६. पत्थरकट्टा ७. खटिक ८. पासी ९. खत्वे (मण्डल, खड्ग) १०. बाँतर ११. मुसहर १२. चमार (राम, मोची, हरिजन, रविदास) १३. चिडिमर १४. मेस्तर (हलखोर) १५. डोम (मरिक) १६. सरभङ्ग (सरवरिया) १७. तत्मा (ताँती, दास)
	पहाडी जनजाती आदिवासी	१. कुशवाडिया, वनकरिया, कुसुण्डा, राउटे, सुरेल, हायु, राजी, लेप्चा, २. चेपाङ, थामी, बोटे, दनुवार, बरामु, ल्होमी, माभी, दराई, सियार, थुदाम ३. सुनुवार, तामाङ, भुजेल, कुमाल, भोटे, पहेरी, ताप्केगोला, डोल्पो, फ्रि, मुगाल, लार्के, ल्होपा, दुरा, वालुङ ४. गुरुङ, मगर, राई, लिम्बु, छैरोतन, ताडवे, तिनगाउले थकाली, बाङ्ग गाउले, माफाली थकाली, शेर्पा, याक्खा, छन्त्याल, जिरेल, व्यासी, ह्योल्मो ५. नेवार, थकाली
	मधेशी जनजाती तथा आदिवासी	१. किसान, मेचे (बोडो) २. धानुक, भौगड, सतार (सन्ध्याल) ३. थारु, राजवंशी, गन्नाई, धिमाल, ताजपुरिया
	पहाडी बाहुमण तथा क्षेत्री	सबै पहाडी मूलका बाहुमण, क्षेत्री र ठकुरी
	मधेशी बाहुमण तथा राजपुत	भा, राजपुत, त्रिपाठी, मिश्रा, शुक्ला, कायस्थ
	मुस्लिम	मुस्लिम, चुरौटे
	पहाडी अन्यजाती	गिरी, पुरी, भारती, सन्ध्यासी, योगी, कुँवर
	मधेशी अन्यजाती	यादव, तेली, कलवार, सुढी, कुमिर, कानु/हलवाई, हजाम/ठाकुर, बढही, राजभर, केवट, मल्लाह, तुनिया, कुम्हार, कहर, लोध, विड/विण्डा, गडेरी/भेडीहयार, माली, कामर, धुनिया, वराय, मुण्डा, बडाई, पञ्जावी, बंगाली, मारवाडी, नुराड, कायस्थ, जैन, बानिया, अमात, कशवानिया, राजवोध, कुशवाहा

उत्तरदाताको नाम:

दस्तखत:

फोन नम्बर:

सर्वेक्षक नाम:

दस्तखत:

फोन नम्बर:

सन्दर्भ सामाग्री

- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, (२०७५ वि.सं.)। गाउँ नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि २०७५ । काठमाण्डौ: संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, सिंहदरवार ।
- केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, (२०७० वि.सं.)। नेपालमा गरिवीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८, काठमाण्डौ: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग थापाथली ।
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Village Development Committee/Municipality)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population Census 2011 (Household and Population by Sex Ward Level)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usual Activity Performed in the 12 Month and Economic Activity)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2014). *National Population and Housing Census 2011 (Usually Active and Not Active Population and Living Arrangement of Children)*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- Central Bureau of Statistics, (2016). *Statistical Year Book 2015*, Kathmandu: Central Bureau of Statistics, Thapathali.
- National Planning Commission, (2014). *Nepal Human Development Report, 2014*. Kathmandu: GoN, National Planning Commission